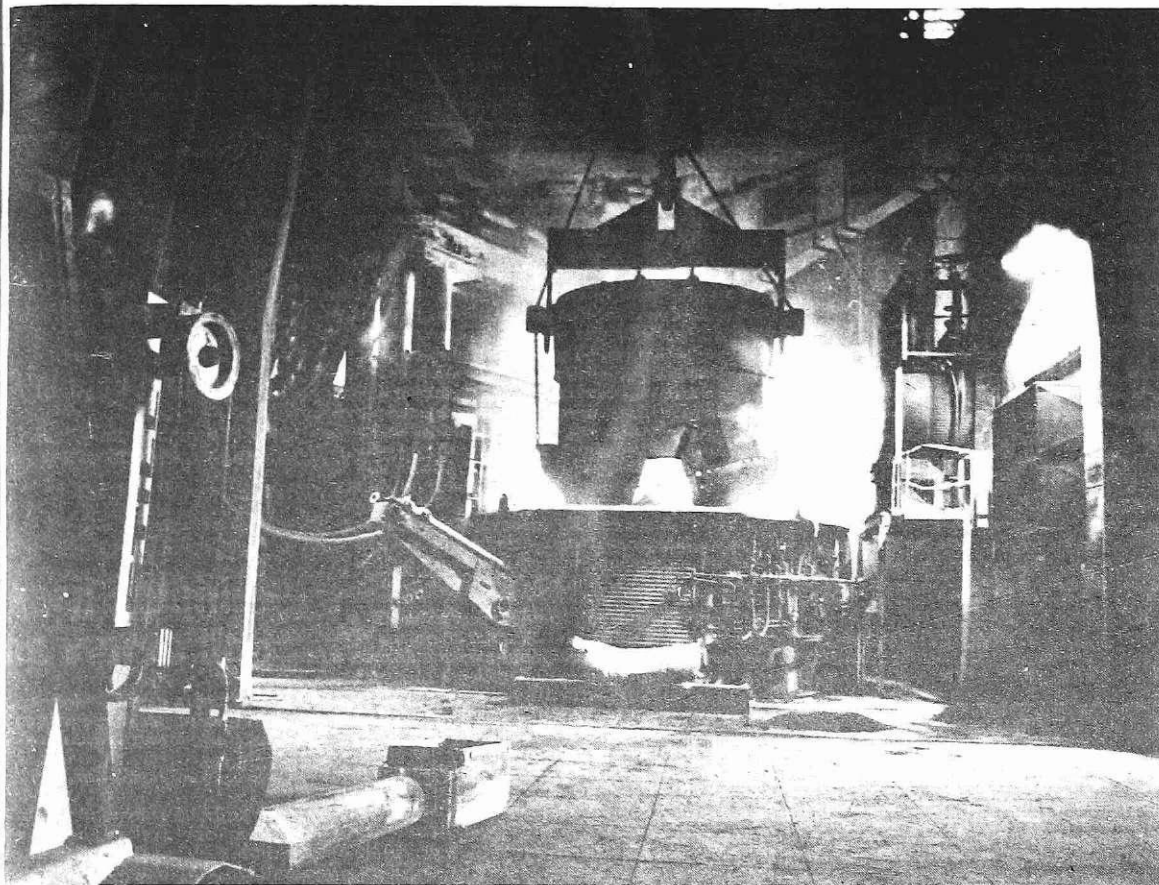

ŽELEZAR

Jesenice, 7. aprila 1988

Številka 14 • XXXVII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom za slug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Brađaška, lektorica Irena Bernetič, novinarki Lilijana Kos in Tanja Kastelic, administracija Mira Keserović in Đinka Catak. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinarji 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Zakladanje peči v Jeklarni 2 (foto: Irena Kučina)

EGS skuša s protidumpinškimi postopki zaustaviti jugoslovanski izvoz izdelkov črne metalurgije

Informacije o protidumpinških postopkih vedno negativno odjeknejo v tuji in domači javnosti. Najnoveše novice iz Bruslja govore o uvedbi protidumpinškega postopka za jugoslovanski izvoz toplovaljane pločevine v ploščah in kolobarjih ter hladnovaljane pločevine s tem, da se razmišlja o uvedbi protekcionističnih ukrepov tudi za ostale pomembnejše jeklene proizvode.

V preteklih dveh letih je bilo večkrat omenjeno, da je povečana prodaja izdelkov jugoslovanske črne metalurgije na trg EGS realizirana po znatno nižjih cenah, kot so predpisane bazne cene, zaradi česar so proizvajalci jekla preko svojega združenja EUROFER vložili več tožb komisiji EGS, da zaščiti njihove interese. Tožbe so se poleg cen nanašale tudi na koncentracijo jugoslovanskega izvoza v Italijo in ZRN, pa tudi na posamezne proizvode, kot so: toplovaljana pločevina, toplovaljani trak v kolobarjih, hladna pločevina, hladno in toplooblikovani profili, žica, žičniki itd. Vedno pa je bilo govora o tako imenovanih »masovnih« ali »trgovskih« kvalitetah.

Čeprav je definicija dumpinškega izvoza enostavna in pomeni prodajo izdelkov na tujem trgu po znatno nižjih cenah kot doma, pa je problematika nastopa jugoslovanske črne metalurgije na tržišču EGS mnogo bolj zamotana.

Jugoslovanska črna metalurgija je v zadnjih treh letih količinsko izvoz na tržišče EGS podvojila, tako da je znašal v lanskem letu preko 600 tisoč ton. Tako veliko povečanje izvoza na to tržišče je poleg težav prodaje na domačem tržišču predvsem posledica naporov, da se zagotove potrebna devizna sredstva za uvoz osnovnih surovin, repromaterialov, rezervnih delov in opreme iz zahodnoevropskih konvertibilnih držav. Še pred nekaj leti je država železarnam zaradi pomanjkanja jekla v Jugoslaviji zagotovila del deviz za nakup iz zahoda. Sedaj, ko so pa železarne ostale odvisne samo od svojih prilivov, je bilo nujno povečati izvoz ali zmanjšati uvoz.

Povečan jugoslovanski izvoz izdelkov črne metalurgije pa je prišel na trg EGS ravno v času, ko je jeklo ena izmed najbolj vročih tem. Namreč zaradi prevelike ponudbe jekla na tem tržišču so začele države EGS načrtovati zmanjševati kapacitete pro-

izvodnje izdelkov iz jekla, istočasno pa so države dale železarnam velika finančna sredstva za posodobitev po izredno ugodnih pogojih. Modernizacija železarn je nujno pripeljala do odpuščanja delavcev, zaradi česar je tržišče jekla posebej občutljivo.

Na drugi strani pa lahko ugotovimo, da je Jugoslavija v zadnjih dvanajsetih letih mnogo več jekla uvozila iz držav EGS, kot pa ga je izvozila in da se je omenjeni trend količinsko obrnil šele v letu 1986 in 1987. Kljub lanskemu količinskemu deficitu menjave med EGS in Jugoslavijo za 300 tisoč ton, pa je zaradi bolj kvalitetnega asortimenta vrednostni izvoz iz EGS za 50 mio dolarjev večji od jugoslovanskega. Povprečna cena jugoslovanskega izvoza v države EGS je za več kot enkrat nižja od povprečne cene uvoza jekla iz EGS.

Jugoslovanske železarne pri nabavi repromaterialov, opreme in rezervnih delov največji del potreb pokrivajo z uvozom iz držav EGS in še posebej iz ZRN ter Italije. Zato je poleg geografske bližine Italije in ZRN povsem naravno, da gre velik del našega izvoza prav na trg teh dveh držav.

Glede cen, ki naj bi bile kamen spotike, pa je resnica v tem, da Jugoslovani dosegamo take cene, kot je tržna vrednost naših proizvodov. V nobenem primeru pa niso nižje kot jih dosegajo vzhodnoevropske države. Bazne cene, po katerih bi morali prodajati naše jeklo, pa so postavljene nerealno visoko in po teh cenah ni možno prodati niti tone našega jekla. Primerjava izvoznih in domačih cen v preteklih desetih letih kaže na to, da so bile izvozne cene vedno nižje od domačih cen, kar pa je veljalo tudi za zahodnoevropske proizvajalce. Danes za ploščate proizvode — pločevino velja izredno visoka konjunktura na svetovnem trgu, tako da je razlika med našimi domačimi in izvoznimi cenami minimalna in to

(Nadaljevanje na 2. strani)

Skupna seja in ločene seje zborov skupščine občine Jesenice

Prihodno sredo, 13. aprila, se bodo najprej na skupni, potem pa na ločenih sejah sestali zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor Skupščine občine Jesenice. Delegatom so v razpravo in opredeljevanje predlagane naslednje zadeve:

Skupna seja vseh treh zborov

Poročilo o delu Izvršnega sveta in upravnih organov Skupščine občine Jesenice za obdobje od aprila 1986 do aprila 1988: Obsežno poročilo zajema delo Izvršnega sveta, ki šteje dvanajst članov, in naslednjih organov in služb Skupščine občine: Komite za gospodarstvo in družbeno planiranje, Komite za urejanje prostora in varstvo okolja, v katerem je tudi Geodetska uprava, Sekretariat za občo upravo in splošne zadeve, Sekretariat za notranje zadeve, Upravo za družbene prihodke, Oddelek za ljudsko obrambo, Sekretariat Skupščine in Izvršnega sveta in upravno organizacijo, ki je bila ustanovljena v letošnjem letu.

Predsednik Izvršnega sveta, Tomaž Keršmanc, že v svojem uvodnem sestavku v 18. številki Delegata poudarja, da Izvršni svet in upravni organi uresničujejo svoje naloge v zelo zaostrenih pogojih gospodarjenja, v času poglobljanja ekonomske in družbene krize in ob številnih interventnih zakonih in predpisih. Poudarja, da so motivi za kakovostno gospodarjenje izničeni z visoko stopno inflacije. Zožene so tudi možnosti za uveljavljanje samoupravne gospodarske funkcije. Ekonomska nestabilnost povzroča upadanje dinamike rasti proizvodnje, zožuje materialne in finančne možnosti gospodarstva, družbenih dejavnosti in uprave za njihovo tehnološko, kadrovske in organizacijsko preobrazbo in povečuje izgube, ki prinašajo še dodatne globoke posledice celotnemu področju življenja in delovanja v naši občini. Med nami vlada nemir, negotovost in nezaupanje v sposobnosti odgovornih družbenih dejavnikov za oblikovanje in uresničevanje stabilizacijske politike.

Tomaž Keršmanc v uvodniku v nadaljevanju pravi, da živimo v ča-

su, ko moramo ne le celovito odgovoriti na vprašanje, kako si naša družba načrtuje nadaljnji razvoj z upoštevanjem vseh dejavnikov, ki tak razvoj opredeljujejo in omogočajo, temveč tudi, kako v danih pogojih ob novo opredeljenih smereh razvoja spodbuditi in izkoristiti vsa razpoložljiva sredstva in možnosti, da bi nam uspelo čim prej razrešiti sedanja protislovja in težave ter kreniti hitreje po bolj zanesljivi poti.

Predsednik navaja, da je iz poročila Izvršnega sveta in upravnih organov razvidno, da je Izvršni svet deloval v omejenih materialnih in zakon-

skih možnostih, vendar pridobitve na skoraj vseh področjih delovanja Izvršnega sveta, predvsem pa aktiviranje številnih investicij na področju industrije, trgovine, turizma in prometa kažejo, da življenje v občini ni zaostalo kljub slabšim gospodarskim rezultatom in pomanjkanju finančnih sredstev. Z njimi pa so podane tudi možnosti za nadaljnje prestrukturiranje gospodarstva.

V poročilu so v nadaljevanju obdelana vsa področja delovanja Izvršnega sveta in upravnih organov Skupščine občine Jesenice.

Glasovanje o izvolitvi kandidatov za predsednika in člana predsedstva SR Slovenije: Janeza Stanovnika, kot možnega kandidata za predsednika, in Janka Pleterskega za člana

(Nadaljevanje na 7. strani)

Pri izplenih je kontiliv največja rezerva

Izplen ali izkoristek je delež med dobrim materialom nekega vložka, ki ga dajemo v proces na začetku tehnološke poti, in odpadkom, ki je tehnološko pogojen, ter izmečkom, ki je posledica slabega dela ali kvalitete materiala. Izkoristek je v bistvu strošek — če je izkoristek na načrtovani višini, je vse v redu, ker smo ga predvideli, če pa izkoristek ni tak, kot smo ga načrtovali oziroma je izmečka več, je strošek proizvodnje prevelik in nastane izguba.

V naši železarni vodi evidenco izkoristkov, razvoja o odpadku in izmečku, dela različne analize o izkoristkih in daje informacije o njih služba Sektorja za tehnično kontrolo. Tehnične normative za načrtovane izkoristke daje tehnološka služba Sektorja za raziskave in razvoj, ki jih usklajuje s proizvodno tehnologijo, tehnološko stopnjo proizvodnih naprav, kvalitetnim asortimentom, tehnološkimi potmi in drugimi dejavniki, ki vplivajo na izkoristek. Planska služba naredi gospodarski načrt, ki sloni med drugim tudi na tehničnih načrtovanih normativih izkoristkov. Ti so osnova za izračun skupne in blagovne proizvodnje ter finančnega načrta. Strokovni kader v proizvodnji pa je dolžan proizvodnjo voditi

tako, da je načrtovani izkoristek tudi dosežen.

Tako sta direktor Sektorja za tehnično kontrolo dipl. inž. Oskar Kurner in statistik, ki dela matematične raziskave v tem sektorju, mag. Cvetko Pohar, pojasnila, kaj je izkoristek in kako ga načrtujemo.

Načrtovani oziroma planski izkoristki predvidevajo poznan tehnološki odpadki in statistično ugotovljeni sprejemljivi poprečni izmeček v vseh fazah proizvodnje. Za vsak izdelek namreč poznamo tehnološko pot, za vsako fazo izdelave in predelave jekla so poznani deleži odpadkov. Seštevek vseh tehnoloških odpadkov prištejemo statistično ugotovljen in še dopusten izmeček (okrog dva odstotka). Načrtovani izkoristki

torej niso teoretični, temveč empirični in so še primerljivi z izkoristki v razvitem svetu. Tako določeni načrtovani izpleni upoštevajo torej vse posebnosti naše proizvodnje in jih ob primerni tehnološki disciplini in skrbi za delovne naprave ter ob učinkovitem ukrepanju ob nenormalnih izmečkih lahko dosežemo.

V lanskem letu so bili izkoristki na nivoju iz prejšnjih let, izjema je le izkoristek na blumingu in delno na šteklu, predvsem zaradi zastarelih valjarskih naprav in zato, ker Jeklarna 2 ni imela pogojev za normalno delo (VOD naprava in kontiliv nista delala). Lani so bili izkoristki v elektro jeklarni približno 86-odstotni, kar je nekaj desetink odstotka nad načrtovanimi. Na blumingu so bili izkoristki za 8,1 % pod načrtovanimi. Izredno slabi so bili v juniju, juliju in avgustu, predvsem zaradi nekompletne proizvodnje v Jeklarni 2 in kadrovskih problemov zaradi odhoda delavcev iz stare v novo jeklarno. Letni izkoristki na šteklu so

(Nadaljevanje na 2. strani)

V Jeklarni 2 9,1 % nad načrtom

Po prvih podatkih statistične službe smo mesec marec uspešno zaključili. Izdelali smo 96.833 ton skupne proizvodnje in presegli operativni program za 5,5 odstotka. Načrt skupne proizvodnje izpolnjujejo vsi obrati, razen Livarne (77,4 %) in Valjarne debele pločevine (90,6 %).

V Jeklarni 1 so vili 17.561 ton jekla in dosegajo družbeni načrt in enak operativni program 100,6 odstotno.

V Jeklarni 2 so izdelali 218 sarž, kar je 17.780,8 tone. Načrt so presegli za 9,1 odstotka.

V 23 odpremnih dneh smo prodali 31.932 ton gotovih izdelkov in storitev. Družbeni načrt prodaje dosegamo 105,7 %, nekoliko nižji operativni program pa 111,1 %. Le Livarna (43 %) in Žebljarna (72,8 %) ne izpolnjujeta načrta prodaje za mesec marec.

Pri izplenih je kontiliv največja rezerva

(Nadaljevanje s 1. strani)

bili za 1,3 % pod načrtovanimi. Majhni so bili predvsem v omenjenih kritičnih mesecih, v zadnjih mesecih pa so izkoristiki že začeli naraščati in so bolj kot kdajkoli prej. To je vpliv večjega deleža na kontilivu vlitih slabov v Jeklarni 2, ker imajo boljši izkoristek. Poudariti je treba skupni učinek vplivanja slabov na kontilivu — če slabe vlivamo na kontilivu, pridobimo poprečno devet ton izdelkov na saržo oziroma po grobi oceni dobimo na ta način do 15 % več topla valjanih trakov. Podobno je pri izdelavi slabov za Valjarno debele pločevine. Iz tega sledi, da je pri izplenih kontiliv naša največja rezerva, zato moramo težiti k temu, da vso proizvodnjo vlijemo preko kontiliva.

Letni izkoristiki v Hladni valjarni Bela so bili celo leto pod načrtovanimi, v Valjarni žice in profilov in v Žičarni so bili na ravni načrtovanih, v Hladni valjarni Jesenice in v Profilarni nekoliko boljši od načrtovanih, v Jeklovleku pa za 2,5 % slabši od načrtovanih. Zaradi uvedbe novih tehnologij in novih proizvodnih agregatov so nekateri načrtovani izkoristiki za letošnje leto v primerjavi z letom 1987 višji.

Glede izplenov je proizvodnja najbolj tvegana v Jeklarni, drugo žarišče pa sta valjarni bluming in štekel ter delno valjarna žice in profilov. V Jeklarni 2 so se stvari že bistveno izboljšale, ko sta začela delati VOD naprava in kontiliv. Pri slabih, odlihtih na kontilivu so izpleni izredno visoki, poleg tega pa kontiliv v celoti omogoča, da iz slaba dobimo kvaliteten

trak. Zato bi morali tudi zaradi kvalitete izdelkov čim več jekla vlivati na kontilivu.

V Valjarni bluming štekel in Valjarni žice in profilov je izkoristek odvisen od kvalitete izvaljanega traku glede na valjavske napake. V VBS moramo doseči predvsem, da se zmanjša izmeček na ogrodju štekel, kar je posledica stanja starih naprav in slabega vzdrževanja. Zato načrtujemo rekonstrukcijo cele linije bluming štekel, moderne naprave pa bi bilo treba vgraditi za celoten postopek toplega valjanja. Razmišljalo se je že o rekonstrukciji Valjarne žice in profilov, vendar zaradi pomanjkanja denarja rekonstrukcija še ni predvidena.

Ker izkoristiki pomenijo v bistvu možnost zmanjševanja stroškov proizvodnje, smo temu letos namenili posebno skrb. Posebna skupina, v kateri so tehnologi za jeklarni, Valjarno bluming štekel in Valjarno žice in profilov ter delavci Sektorja tehnične kontrole, analizira vsako saržo, ki ima za pet odstotkov manjši izplen od načrtovanega. Le na podlagi raziskovanja posameznih kritičnih primerov lahko ugotovijo vzroke in predvidijo ustrezne ukrepe.

Doseganje poprečja izkoristkov ni kritično, problem so le pogostna nihanja v izplenu, kar povzroči posamezne izredno slabe (da ne rečemo popolnoma zgrešene) sarže. Te namreč vplivajo na celoten izplen, zato mora biti takih sarž čim manj.

Za spremljanje izkoristkov imamo dokaj dober sistem zajemanja poda-

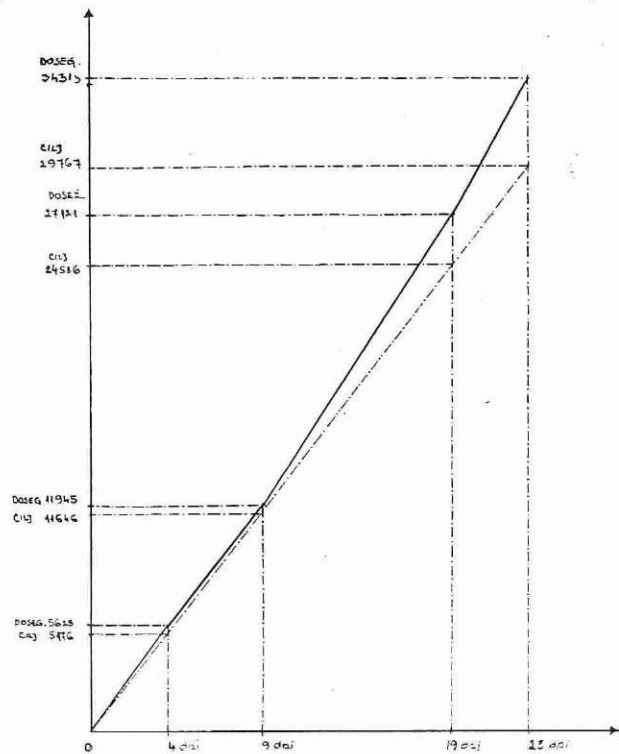
tkov in evidentiranja ter informiranja vseh tistih, ki so za izkoristek odgovorni. Podatke o izkoristku na Sektorju tehnične kontrole za končne obrate dobivajo iz tehničnih poročil, podatke iz proizvodnje pa zjemajo z računalniki, ki so na blumingu, šteklju, v Hladni valjarni Bela in Valjarni debele pločevine. Vendar podatki o izkoristkih niso natančni, ker vanje niso zajeti odpisi nekvalitetnega materiala. Odpisi običajno pridejo kasneje, izkoristek pa se računa sproti, zato so prikazani izkoristki običajno previsoki. Ta problem bomo rešili šele, ko bo zgrajen celovit informacijski sistem in bomo izdelke in asortimente lahko spremljali od jeklarne do skladišča.

Načrtovani izpleni so zahtevni, niso pa nedosegljivi. Čeprav imamo zastarele naprave, lahko v okviru dane tehnologije veliko naredimo tudi sami. Vzroki za slabši izkoristek so v glavnem neznanje in slaba tehnološka disciplina, tukaj pa lahko prispevamo vsak svoj delež. Tako smo letos ponovno začeli z izobraževanjem delavcev vseh profilov v obeh jeklarnah, ker je nivo njihovega znanja za novo tehnologijo prenizek. V obratih je skrb za izkoristek premajhna, zato bi morali v sistem nagrajevanja vključiti tudi izkoristke in kvaliteto in ne le količino.

V okviru dane tehnologije moramo doseči maksimum, predvsem z večjo disciplino in bolj usposobljenim kadrom. Seveda pa ne smemo prenehati razmišljati tudi o novih tehnoloških možnostih, ker še vedno največ prispevajo k večjim izplenom in manjšim stroškom proizvodnje.

Lilijana Kos

doseganje skupnega cilja poslovanja

V 23 dneh meseca marca smo dosegli 34.313 mio din realizacije ali 115 % cilja.

Program samoupravnih aktivnosti v aprilu 1988

1. Pregled izvajanja sklepov
2. Predlog delitve sklada skupne porabe v letu 1988
3. Koriščenje odobrenih gradbenih kreditov za leto 1988

Roki za izvedbo:

sestanki SDS do 16. aprila

delavski sveti do 20. aprila (pripombe takoj)

Samoupravne delovne skupine in delavski sveti obravnavajo gradivo pod 1., 2. in 3. točko.

SŽ — ŽELEZARNA JESENICE — z o. sol. o., C. železarjev 8, 64270 JESENICE

razpisuje za šol. leto 1988/89 naslednje štipendije

Usmeritev — program	Stopnja zahtev.	Število razpisanih štipendij
VISOKE ŠOLE		
dipl. inž. metalurgije	VII	25
dipl. inž. kemijske tehnologije	VII	4
dipl. inž. matematike	VII	3
dipl. inž. fizike	VII	4
dipl. inž. strojništva	VII	8
dipl. inž. elektrotehnike	VII	5
dipl. inž. računalništva	VII	1
dipl. ekonomist	VII	11
— komerc. usm.		4
— fin. usm.		6
— org., plan. anal. smer		1
dipl. pravnik	VII	1
VIŠJE ŠOLE		
inž. strojništva	VI	3
inž. elektrotehnike	VI	1
SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE		
metalurška usmeritev:		
4-letni program — metalurški tehnik	V	22
3-letni program — valjavec, modelni mizar	IV	68
kovinsko predelovalna usmeritev:		
3-letni in 4-letni program	IV, V	80
3-letni program — avtomehanik	IV	4
elektrotehniška usmeritev:		
4-letni program — elektronika	V	6
4-letni program — energetika	V	5
3-letni program — energetika (CSUI)	IV	23
kemijska usmeritev:		
4-letni program — kemijski tehnik	V	5
NA-MA usmeritev Jesenice (1. letnik)		
4-letni program — na-ma tehnik	V	5
kulturna usmeritev:		
4-letni program — fotograf	V	1
gostinsko-turistična usmeritev:		
4-letni program — kuharski tehnik	V	1
3-letni program — kuhar	IV	2

1. Kandidati zaprosijo za štipendijo s posebnim obrazcem »Vloga za štipendijo v Železarni Jesenice«, ki ga je priredila Železarna za svoje potrebe in ga lahko dobijo na vseh osnovnih šolah, Centru srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah in na kadrovskem sektorju Železarne Jesenice ali z obrazcem DZS 8.40, ki se kupi v knjigarni.

2. Osebnih dohodkov staršev za leto 1987 vpišejo delovne organizacije, v katerih so starši zaposleni; višina otroškega dodatka se posebej označi, sicer menimo, da ga kandidat ne prejema.

Starši, ki so upokojeni, priložijo odrezek pokojnine za december 1987 in označijo, če so upokojenci Železarne.

3. Fotokopija zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo o opravljenih izpitih se predloži ob zaključku šolskega leta oz. najkasneje do konca junija 1988.

PRIJAVE ZA ŠTIPENDIJO JE TREBA ODDATI DO 31. MAJA 1988 na KADROVSKI SEKTOR ŽELEZARNE JESENICE.

KADROVSKI SEKTOR
ŽELEZARNE JESENICE

Železarski globus

ZDA

Mednarodni Inštitut za železo in jeklo je objavil prve rezultate svetovne železarske proizvodnje v letu 1987. Skupna proizvodnja je znašala 732,7 mio ton surovega jekla, kar je v primerjavi z 714,4 mio ton, proizvedenih v letu 1986, za 2,5 odstotka več. Največji proizvajalec v svetu je še naprej Sovjetska zveza, ki je povečala proizvodnjo za 0,4 odstotka v primerjavi z letom poprej in dosegla 161,4 mio ton. Najbolj je proizvodnja narasla v državah Severne Amerike (za 8,8 odstotka), Južne Amerike (6 odstotkov) in Daljnega vzhoda (3,1 odstotka). Padla pa je v državah Afrike (za 1,7 odstotka) in Oceanije (10,7 odstotka).

EGS skuša s protidumpinškimi postopki...

(Nadaljevanje s 1. strani)

ob trenutno prevrednotenem dinarju.

Iz vsega tega izhaja, da so bistvo spora le v manjši meri cene, da pa je problem v povečanih količinah jekla, ki jih jugoslovanske železarne izvozijo v EGS, medtem ko ga proizvajalci v EGS niso pripravljeni sprejeti na svoj trg. Zato se borijo z vsemi sredstvi, da zavarujejo svoje domače tržišče. Zelo učinkovito orodje za to pa je antidumpinški postopek, ki je napisan »na kožo« razvitim državam. Razvite države skušajo zadržati za njih ugodne stare pozicije, ki so lahko bistveno več jekla izvozile kot uvozile.

SFRJ in Evropska skupnost za premog in jeklo sta podpisali petletni sporazum o trgovinski menjavi jeklenih proizvodov, ki velja do aprila 1988, vendar je sporazum podaljšal do konca tega leta. Do konca letošnjega leta bo potrebno uskladiti pogoje za podpis novega večletnega generalnega sporazuma, že prej pa bo potrebno rešiti odprte antidumpinške postopke. Ti razgovori bodo izredno težki zaradi različnih pogledov na reševanje problema. Še posebej neugodno za jugoslovansko stran je to, da je SFRJ uvrščena v tretjo, najbolj neugodno skupino držav. Prvi razgovori že tečejo. V obdobju transakcijskega interesa pa je, da do sporazuma pride, in to čimprej.

Naša delovna organizacija je s svojim izvozom prisotna na tržišču EGS, predvsem v Italiji in ZRN, že praktično vse povojno obdobje, kar ni slučaj pri ostalih jugoslovanskih železarnah, ki so intenzivno začele nastopati v zahodni Evropi šele v zadnjih nekaj letih. Železarna Jesenice je lansko leto izvoz v primerjavi z letom 1986 povečala za polovico, od tega v precejšnji meri v Italijo in ZRN. Povečanje izvoza je bilo nujnost za nemoteno oskrbo z materiali iz Zahodne Evrope.

Vendar pa je naš izvoz raznovrsten in ni koncentriran na dva ali tri

proizvode. Povečanje izvoza v lanskem letu je šlo predvsem na račun kakovostnih izdelkov in povišanja cen, medtem pa že več let izvoz masovnih kvalitet, zaradi katerih je prišlo do takšne situacije, zmanjšuje.

Na svetovnem trgu je trenutno za proizvode predvsem ploščatega programa visoka konjunktura, tako da motnje pri izvozu v EGS lahko nadomestimo z izvozom v ostale države. Kljub temu pa krizna situacija v odnosih z EUROFER-om moti dolgotrajne odnose z našimi partnerji v teh deželah, ko ti ne vedo, ali bodo dobili naše blago ali ne, kar pa je zopet element cene.

Kadar preberem v dnevnem časopisu novico o novem protidumpinškem postopku za kak izdelek črne metalurgije, me najbolj moti privoščljivost, ki se večkrat čuti v informaciji. Češ, prav jim je, zakaj pa izvažajo po tako nizkih cenah.

Resnica pa je drugače. Zahodne države svoji jeklarski industriji, ki je

mного bolj moderna kot naša, pomagajo na najrazličnejše načine. Ena od učinkovitih pomoči je tudi protekcionizem in ograjevanje domačega tržišča s pravih kitajskim zidom pred konkurenco.

Kako pa naša država pomaga jugoslovanski črni metalurgiji, ki je lansko leto končala med panogami z največjimi izgubami? Ali je pomoč v tem, da smo pri EGS na področju jekla uvrščeni v tretjo, najbolj neugodno skupino držav? Ali je pomoč v tem, da v času največje jeklarske krize v svetu s spremembo deviznega zakona čez noč odpremo naše meje za uvoz tujega jekla? Ali je pomoč v tem, da smo bili pri reševanju protidumpinških postopkov DO prepuščene največkrat same sebi, medtem ko omenjeno problematiko na nasprotni strani rešujejo strokovnjaki posebej za to področje, in to po pravih igrah, ki je napisana močno v prid razvitih držav?

Alojz Burja

Zveza organizacij za tehnično kulturo Jesenice

vabi na predavanje o videotehniki

Predavanje bo v soboto, 9. aprila 1988, ob 9. uri na osnovni šoli Prežihov Voranc na Jesenicah. Predaval bo Peter Poženel iz Ljubljane.

Program predavanja: zgodovinski razvoj in obstoječi videosistemi, video oprema, delovanje videorekorderja in njegove osnovne funkcije, nastavitve videokanala, snemanje TV oddaje, predvajanje posnete kasete, prenosni videorekorder, osnovni deli videokamere (kamkorder), delovanje kamere in snemanje, predvajanje iz kamkorderja na TV sprejemnik, osnove montaže, izvajanje montaže, zvok in montaža, videokaseta (kvaliteta, čuvanje).

Zaradi omejenega števila slušateljev si zagotovite udeležbo po ŽJ 35-70!

Financiranje družbenih dejavnosti v letu 1988

Na področju financiranja družbenih dejavnosti veljajo v letu 1988 številne novosti. 1. julija 1987 je začelo veljati IV. poglavje novega zakona o celotnem prihodku, ki govori o razporejanju dohodka in čistega dohodka. Del mesecev lanskega leta, del pa je bil s spremembo oziroma dopolnitvijo zakona preložen na leto 1988, ker republike in pokrajine niso pravočasno spreminile svojih predpisov, ki so neposredno povezani z nekaterimi spremembami v zakonu o celotnem prihodku in dohodku.

Novost na področju financiranja družbenih dejavnosti v letu 1988 je prenos nekaterih prispevkov iz dohodka v prispevke iz osebnega dohodka. Po navodilih SDK pa se ob upoštevanju teh sprememb neto OD delavcev ne sme zmanjšati.

V Železarni Jesenice smo v zaključnem računu 1987 izračunali oziroma simulirali vse spremembe v prispevkih ter ugotovili, v kolikšni meri se obremenitve povečajo oziroma zmanjšajo.

V tabeli ena so obveznosti iz dohodka oziroma čistega dohodka v letu 1987 izračunane ob predpostavki, da bi spremembe v prispevkih veljale od 1. 1. 1987 do 31. 12. 1987, in sicer v primerjavi z veljavnim obračunom v letu 1987. Iz navedenega izračuna (simulacija na ZR 1987) ugotovimo, da so se prispevki ob ohranjanju nespremenjenega neto OD povečali za 28 % oziroma za 3.090 milijonov dinarjev. Iz dohodka so se prispevki zmanjšali za 2.110 milijonov dinarjev oziroma za 14 %, iz osebnih dohodkov pa so se prispevki povečali za 5.200 milijonov dinarjev, oziroma za 69 %.

Obveznosti iz dohodka (brez upoštevanja obveznosti za delovne skupnosti) so po zaključnem računu znašale 14.973 milijonov dinarjev. Temeljne organizacije, ki so poslovale iz izgubo (Talinice, Ploščati program, Okrogli program in Tehnične dejavnosti), v skladu s spremembami zakona o celotnem prihodku in dohodku v drugem polletju 1987 niso pokrile tistih obveznosti, ki so odvisne od višine ustvarjenega dohodka, znašale pa so 3.882 milijonov dinarjev (za toliko so tudi manjše obveznosti iz dohodka prikazane v zaključnem računu). V primeru poslovanja brez izgube bi torej naša delovna organizacija pokrila obveznosti iz dohodka v vrednosti 18.855 milijonov dinarjev. Pri tej višini obveznosti iz dohodka bi se zaradi prenosa vira financiranja prispevkov iz dohodka v prispevke iz osebnega dohodka obveznosti iz dohodka do SIS družbenih dejavnosti zmanjšale za 4.398 milijonov dinarjev.

V tabeli dve pa so prikazane spremenjene obveznosti in prispevki iz osebnih dohodkov po posameznih samoupravnih interesnih skupnostih.

Od 1. januarja 1988 plačujemo iz osebnega dohodka prispevke samoupravnim interesnim skupnostim na naslednjih področjih družbenih dejavnosti: osnovno izobraževanje, otroško varstvo, socialno skrbstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje (razen za naloge, za katere se zagotavljajo sredstva iz dohodka), zdravstvo (razen za naloge, za katere se zagotavljajo sredstva iz dohodka), za zaposlovanje (uresničevanje pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti), kultura, telesna kultura, republiški in občinski prispevek, (davek) iz osebnega dohodka, dodatni prispevek solidarnosti za Črno goro ter republiški davek iz osebnega dohodka za dopolnilno delo. V primerjavi z letom 1987 se je spremenil vir financiranja družbenih de-

javnosti na področju zdravstva, invalidsko pokojninskega zavarovanja ter zaposlovanja.

Točka 1 V letu 1987 smo obračunavali prispevek za zdravstveno zavarovanje po stopnji 0,21 % od osnove bruto OD v breme osebnega dohodka. Večina sredstev za zdravstvo pa se je zagotavljala iz dohodka. Iz dohodka smo pokrivali prispevek za zdravstveno zavarovanje, ki smo ga obračunavali po stopnji 10,15 % od osnove bruto OD. Od 1. januarja 1988 obračunavamo in plačujemo prispevek za zdravstveno zavarovanje po stopnji 9,50 % od osnove bruto OD, vir financiranja pa je osebni dohodek. Za občinsko zdravstveno skupnost pokrivalo iz dohodka le sredstva v višini 0,606 % od osnove za izračun davka, ter zdravstvene storitve po računih v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in zdravljenjem poklicnih bolezni in poškodb pri delu ter za rehabilitacijo obolelih in poškodovanih. V letu 1987 je prispevek zdravstveni skupnosti znašal 1.363 milijonov dinarjev. Če bi v lanskem letu že bila uveljavljena nova oblika financiranja, pa bi bil prispevek zdravstveni skupnosti ob istih, vendar vrednostno višjih osnovah za obračun in letošnjih prispevnih stopnjah, višji za 120 % oziroma za 1.638 milijonov dinarjev.

Točka 2 Prispevek za invalidsko pokojninsko zavarovanje smo v letu 1987 obračunavali po stopnji 13,70 % od osnove bruto OD, plačevali pa smo ga iz osebnega dohodka, del prispevka (za nesreče pri delu) pa smo obračunavali po stopnji 6,2 % od osnove bruto OD, temeljne organizacije in delovne skupnosti pa so ga plačevale iz dohodka. Od osebnih dohodkov delavcev, ki opravljajo dela in naloge, za katere se zavarovalna doba šteje s povečanjem, se je plačeval (dodatni) prispevek po stopnji 3,5 % oziroma 5,2 %. V letu 1988 se pretežni del prispevka za invalidsko pokojninsko zavarovanje plačuje iz osebnih dohodkov po stopnji 20,01 % (v januarju 19,71 %). Iz dohodka pa se plačuje le prispevek za delavce, ki imajo pravico do zavarovalne dobe s povečanjem po enakih stopnjah kot v letu 1987.

V letu 1988 ne plačujemo več prispevka za invalidsko pokojninsko zavarovanje od poslovnega sklada. V letu 1987 bi skupnost za pokojninsko invalidsko zavarovanje ob predpostavki, da bi že v lanskem letu bila uveljavljena nova oblika financiranja, prejela za 33 % oziroma za 1.553 milijonov dinarjev več sredstev.

Točka 3 Prispevek za zaposlovanje smo v letu 1987 obračunavali po stopnji 0,19 % od osnove bruto OD, pokrivali pa smo ga iz dohodka. V letu 1988 pa se omenjeni prispevek obračunava po stopnji 0,20 % od osnove bruto OD, plačuje pa se iz osebnih dohodkov. Iz dohodka pa se po novem v letošnjem letu zagotavljajo sredstva občinski skupnosti za zaposlovanje (prispevek se obračunava po stopnji 0,15 % od osnove za izračun davka). Ob enakem financiranju kot letos bi v letu 1987 skupnost za zaposlovanje prejela za 171 % oziroma

ma 48 milijonov dinarjev več sredstev.

Točka 4 Prispevek občinski skupnosti otroškega varstva (po delovnem mestu) se je v letu 1987 obračunaval od osnove bruto OD po stopnji 2,97 % pokrival pa iz osebnih dohodkov, v letošnjem letu pa se obračunava od enake osnove po nižji stopnji (1,90 %). V letu 1987 bi občinska skupnost otroškega varstva ob enakem financiranju kot letos prejela za 111 milijonov dinarjev oziroma za 16 % manj sredstev (zmanjšanje gre na račun nižje prispevne stopnje, kljub povečanju osnove za obračun).

Točka 5 Prispevke, ki so zajeti v zbirni stopnji, smo v letu 1987 obračunavali po stopnji 12,26 % od osnove bruto OD, pokrivali pa smo jih iz osebnih dohodkov v letu 1988 pa se omenjeni prispevki obračunavajo po stopnji 9,48 % od enake osnove kot lani. V letu 1987 bi SIS, ki so zajete v zbirni stopnji, ob predpostavki, da bi že v lanskem letu bila uveljavljena nova oblika financiranja, prejela za 210 milijonov dinarjev oziroma za 7 % manj sredstev kot so jih dejansko prejele (nižja stopnja).

Točka 6 Dodatni prispevek solidarnosti za Črno goro smo v letu 1987 obračunavali po stopnji 0,08 % od osnove bruto OD, pokrivali pa smo ga iz osebnega dohodka. Omenjeni prispevek bi bil po novem načinu financiranja ob enaki stopnji za štiri milijone dinarjev višji zaradi višje osnove za obračun.

Točka 7 Republiški davek iz OD za dopolnilno delo, ki smo ga obračunavali po stopnji 25 % od osnove bruto OD, pa bi bil po novem načinu financiranja za 7 milijonov dinarjev manjši, zaradi nižje osnove za obračun (za 10 % je manjša obremenjenost do dopolnilnega dela s prispevki kot v letu 1987).

Točke od 8 do 13 Vsi ostali prispevki (stanovanjski prispevek, prispevek za SLO in DS, prispevek za solidarnostno štipendiranje, prispevek občinski skupnosti za ceste, prispevek za požarno varnost občine Jesenice, prispevek za SIS Komunala Jesenice), ki se obračunavajo od osnove bruto OD, bremenijo pa dohodek, so višji za 20 % oziroma za 175 milijonov dinarjev.

Do povečanja je prišlo zaradi višje vrednosti osnove za obračun, to je bruto OD. Višina bruto OD je namreč glede na višino v predhodnem letu korigirana za faktor, ki je odraz višjih in novih prispevnih stopenj iz bruto OD v letu 1988.

Vesna Janc

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 11. DO 17. APRILA

11. aprila, Roman SMOLEJ, FRS, Jesenice, Heroja Verdnika 36, ☎ 83-777.
12. aprila, Martin ŠKETA, TOZD Ploščati program, Bled, Alpska 1, ☎ 77-130.
13. aprila, Drago FINŽGAR, Valjarna žice in profilov, ☎ 73-831.
14. aprila, Albina TUŠAR, DSSS, Blejska Dobrava 16 b, ☎ 84-403.
15. aprila, Franc VIČAR, TOZD Okrogli program, Žirovnica, Rodine 51, ☎ 80-686.
16. aprila, Ivan VOH, splošni sektor, Jesenice, C. Tavčarjeva 8, ☎ 83-226.
17. aprila, Emil AŽMAN, sektor inženiring, Žirovnica, Breg 129, ☎ 80-243.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 11. 4.	Sašo Dolžan	Karel Koblar
Torek — 12. 4.	Marjan Erman	Dušan Šmid
Sreda — 13. 4.	Zvonko Medja	Franci Kalan
Četrtek — 14. 4.	Rajko Petraš	Aleš Soklič
Petek — 15. 4.	Zdravko Smolej	Adam Kovač
Sobota — 16. 4.	Zdenko Cund	Janez Otrin
Nedelja — 17. 4.	Ivan Šenveter	Franc Nečimer

Služba obratne ambulante

Od 11. do 16. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30.
POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Odar Kralj.

V soboto, 16. aprila, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj Odar.

ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.

Za borce: od 7. do 8. ure.
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.

Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Vse delavce Železarne Jesenice naprošamo, da uredijo svoje zdravstvene knjižice na odseku za socialno varstvo in zavarovanje v Železarni.

Dežurni v Vatrostalni

9. in 10. aprila, Marija Urša OBLAK, Dovje 78, ☎ doma 89-187, ☎ v službi 22-79.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

TABELA 1:

	Zaključni rač. 87		Simulacija po ZR 87		Razlika — razbrem. + dod. obr.	Indeks
	mio din	struktura	mio din	struktura		
	1	2	3	4	5 = (1 - 3)	6 = (3/1)
DOHODEK	30.066	100,0	30.066	100,0	—	100,0
a) za del. skupnost	7.628	25,4	7.628	25,4	—	100,0
b) obv. iz dohodka	14.973	49,8	12.863	42,8	-2.110	85,9
ČISTI DOHODEK	7.465	24,8	9.575	31,8	+2.110	128,3
c) osebni dohodek — neto	18.960	63,1	18.960	63,1	—	100,0
d) prispevki iz OD	7.575	25,2	12.775	42,5	+5.200	168,6
e) stanovanjski prispevek	80	0,3	80	0,3	—	100,0
Akumulacija (rezerve)	19	0,1	19	0,1	—	100,0
IZGUBA	-19.169		-22.259		+3.090	116,0
Spremenjene obvez. in prisp. iz OD	10.874	36,2	13.964	46,4	+3.090	128,4

TABELA 2:

v mio din					
Prispevki po posameznih samoupr. int. skupnostih	Vir financiranja	Znesek prisp. za l. 87 po ZR	Znesek prisp. za l. 87 po nač. financ. za l. 88	Razlika (+ -)	Indeks
1	2	3	4	5 = (4 - 3)	6 = (4/3)
1. Zdravstvo	oseb. doh. dohodek	61 1.302	2.946 55	+2.885 -1.247	4.830 4
2. Invalidsko pokojninsko zavarovanje	oseb. doh. dohodek	3.537 1.090	6.113 67	+2.576 -1.023	173 6
3. Zaposlovanje	oseb. doh. dohodek	— 28	63 13	+63 -15	— 46
4. Občinska skupnost otroš. varstva (po del. mestu)	oseb. doh.	706	595	-111	84
5. Zbirna stopnja (otroško var. občine po domicilu, izobr., kult. (obč. in SRS) tel. kult., soc. skrb. rep. in obč. prisp. (davek) iz OD	osebni dohodek	3.176	2.966	-210	93
6. Dodat. pris. solidarnosti za Črno goro	oseb. doh.	21	25	+4	119
7. Rep. davek iz OD za dopolnilno delo	oseb. doh.	74	67	-7	91
8. Stan. prisp. (solid. gr.)	dohodek	185	222	+37	120
9. SLO in DS	dohodek	157	188	+31	120
10. Solidarnostno štipend.	dohodek	131	156	+25	120
11. Obč. skup. za ceste	dohodek	191	230	+39	120
12. Požar. varnost obč. Jes.	dohodek	34	41	+7	120
13. Komunala Jesenice	dohodek	181	217	+36	120
SKUPAJ (1-13)		10.874	13.964	+3.090	128
— prisp., ki imajo vir financ. v osebnem dohodku		7.575	12.775	+5.200	169
— prisp., ki imajo vir financ. v dohodku		3.299	1.189	-2.110	36

Obvestilo o razpoložljivih parcelah

Stanovanjska zadruga »ŽELEZAR« je na osnovi večkratnih prošenj in zahtev prejela ponudbo za prenos 7 (sedmih) parcel s sklada stavbnih zemljišč na stanovanjsko zadrugo. Ponujena so zemljišča na Belem polju (Hrušica) s parc. številkami 490/62 v izmeri 1.430 m², 490/60 v izmeri 476 m² in 490/65 v izmeri 461 m², vložna številka 1228 k. o. Dovje. Skupna izmera razpoložljivih zemljišč znaša 2367 m².

Zemljišča s parcelno št. 490/62 in 490/60 so namenjena za gradnjo 6 (šestih) vrstnih hiš, zemljišče 490/65 pa za gradnjo individualne hiše.

Odškodnina za zemljišča znaša 23.790 din za m², kar pomeni skupno odškodnino za zemljišča za gradnjo vrstne hiše med 6 in 8 milijoni din, za individualno hišo pa 10.967.190 din.

V valorizirani ceni zemljišča so zajeti stroški za razlašeno stavbo zemljišče in opremljenost stavbnega zemljišča s sekundarnim komunalnim omrežjem.

Plačilo zemljišča ne izključuje obveznosti plačila prispevkov komunalnim organizacijam za razširjeno reprodukcijo komunalnih objektov in naprav individualne rabe.

Stanovanjska zadruga »ŽELEZAR« obvešča čakajoče zadrugnike, da bo dodelitev razpoložljivih zemljišč v torek, 19. 4. 1988, ob 18. uri v prostorih stanovanjske zadruge »ŽELEZAR« (pri Jelenu), Cesta železarjev 8, Jesenice.

Dodelitev parcel bo izvršena na osnovi vrstnega reda vpisa v drugo. Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, da v roku 30 dni po dodelitvi poravnajo znesek kupnine.

Dodatne informacije prejmete na sedežu stanovanjske zadruge »ŽELEZAR« in po telefonu 81-441 int. 2971 (tov. Grzetičeva), v času uradnih ur od ponedeljka do četrтка med 9. in 11. uro.

Kako cenimo znanje

V zadnjih letih ima znanje v javnih občinah veliko moralno - politično podporo. V sestavku bom skušal prikazati, kako cenimo znanje v naši Železarni. Mislim pa, da tudi v drugih okoljih, razen redkih izjem, situacija ni bistveno drugačna.

V svetu se že dolgo časa zavedajo vrednosti znanja. Vsak fizični izdelek lahko prodaja le enkrat, znanje pa tolikokrat, kolikorkrat si zanj dobil kupce, ki tega znanja nimajo.

Naj navedem en sam primer, kakšna je cena znanja. Ob zagonu tunnelske lužilne linije je bilo treba usposobiti tudi programirjalni konotroler Siematic. Za to delo bi morali plačati avstrijskemu serviserju 204.000 Asch. Kot se je pokazalo pozneje, bi morali kupiti tudi tri elektronske sklope za 24.500 DM. Tega dela se je lotil naš oddelek (RTA VER - Jesenice). Tesno smo sodelovali s Hidromontažo in področnim vzdrževanjem HVZ. Res je bila to huda obremenitev poleg rednega vzdrževanja. Po zaslugi kolektivnega dela in s pomočjo opreme, ki smo jo dobili pred nekaj leti, smo v treh mesecih delo uspešno zaključili. S tem smo pokrili stroške našega štiričlanskega oddelka za pet mesecev in pol.

Pa pogledajmo, kako je znanje cenjeno pri nas. Zelo zgovoren je podatek, da zasluži strokovnjak z visoko šolo in nekajletnimi izkušnjami manj kot mnogi delavci v proizvodnji, ki delajo na tri izmene. Poleg proizvodnega dela sorazmerno dobro vrednotimo vodstvena mesta, na strokovno delo pa smo pri tem kar pozabili.

Drugi demotivacijski faktor je izenačevanje dobrega in slabega dela. To poleg splošnih družbenih pojavov prispeva k nekakšni apatičnosti tudi na strokovnem področju. Ta nezainteresiranost je pri strokovnem delu precej bolj pereča kot pri fizičnem, ker zanj ne obstajajo nobeni načini merjenja. Edipo z motivacijo lahko pripravimo strokovnjake od tega, da bodo kar največ ustvarili.

Naj na tem mestu omenim še inovacije. V mnogih pogledih neustrezen pravilnik, nizka nadomestila in enoleten do dveleten postopek priznavanja inovacij so vse prej kot vzpodbudni faktorji za prijavljanje inovacij.

Poleg neustreznega nagrajevanja sta še dva pomembna faktorja, zaradi katerih strokovnjaki zapuščajo

Železarno ali pa ne dajo vsega od sebe. To so pogoji za delo in način dela.

Kot pogoj za delo bi na prvem mestu omenil nezadostno število strokovnjakov. To lahko povzroči trajno preobremenitev ostalih. Mogoče mi bo kdo očital, da se dela osem ur na dan. To je že res, toda v teh osmih urah bi moralo ostati nekaj časa za stalno teoretično in praktično izobraževanje ter spremljanje razvoja v svetu. Če tega časa ni, znanje vrhunškega strokovnjaka zastari v nekaj letih.

Med pogoje za delo sodi tudi ustrezna oprema. Le malo je takih strokovnih področij, kjer zadostujeta svinčnik in papir. Neobhodni so ustrezni delovni prostori in strokovna literatura. Na srečo se je pri nabavi strokovne literature v zadnjih letih situacija bistveno izboljšala. Pri zagotavljanju ostalih pogojev pa žal precej občutimo nezadostno podporo vodstvenih struktur. V nekaterih primerih bi lahko temu rekli tudi popolna nezainteresiranost vodilnih za strokovno delo svojih podrejenih. Čisto nerazumljivo je, da si direktor TOZD v enem letu ne more vzeti toliko časa, da bi enkrat obiskal vsak oddelek ter se prepričal, kaj in kako tam delajo. Od tistih vodij, ki dela ne poznajo, tudi ne moremo pričakovati podpore. Mislim, da bi se na tem področju situacija bistveno izboljšala, če bi vodstvene delavce izbirali vsi podrejeni in jim vsako leto tudi izrekli zaupnico.

Poleg pogojev dela sem že prej omenil tudi način dela. Pri strokovnem delu je potrebno potrebno kolektivno delo. Dve glavni značilnosti kolektivnega dela sta aktivno sodelovanje vseh članov in argumentirana presoja idej. Nesprejemljive, čeprav pogosto uporabljene, so stare mojsterske metode. Pri teh vsakdo skriva svoje znanje, da bi s tem dokazoval svojo strokovnost. Tak način dela zelo negativno vpliva na vse okolje, še posebej na mlade strokovnjake. Odgovorni za kolektivno delo pa smo vsi člani določene skupine.

Vsi navedeni negativni faktorji v

veliki meri vplivajo na beg strokovnjakov v druge delovne organizacije ali na vodstvena mesta. Alarmantni so podatki kadrovskega sektorja, da je v letu 1986 zapustilo železarno štiriinajst strokovnjakov z visoko šolo, v letu 1987 pa šestnajst. Tudi če so na njihova mesta prišli novi diplomanti, bodo ti prave rezultate dajali šele čez leta. Seveda v primeru, da jih bomo uspeli zadržati v našem kolektivu in jim omogočili strokovno napredovanje.

Osební dohodek je zanesljivo glavni razlog, da se strokovnjaki odločajo za vodstvena delovna mesta. Res se za večino vodstvenih mest od nekaterih asistentov, vodij oddelkov tja do članov poslovnega odbora zahteva visokošolska izobrazba. Žal pa diploma ni garancija za dobrega vodjo in v nobenem primeru ne more nadomestiti organizacijske sposobnosti, čuta odgovornosti, pripravljenosti za argumentiran dialog in drugih pogojev, ki bi jih vodje morali imeti. Ali ne bi morali temeljito pretehtati, če je res potrebna diploma za zapisovanje dni, podpisovanje čekov, prepustnic, dopisov, telefonov, za sedenje na sestankih, kar so med drugim delovne naloge vodij na različnih nivojih? Ali ne bi bilo bolj racionalno, da bi se za vodje predpisovala drugačna izobrazba, da pa bi se ti v strokovnih zadevah oprli na strokovnjake? Seveda bi v tem primeru morali preskočiti še eno zakoreninjeno pravilo: da je vodja vedno bolj plačan kot njegovi podrejeni. S tem pa bi nam za strokovno delo ostalo precej tistih, za katere nobena statistika ne pokaže, da smo jih izgubili, to je strokovnjakov na vodstvenih položajih.

Naj na kratko povzamem. Znanje je eden od odločilnih faktorjev, ki vpliva na uspešnost poslovanja katerekoli organizacije. Temelj tega znanja je strokovno usposobljen kader. Če bomo hoteli obdržati več strokovnjakov in jih motivirati za ustvarjalno delo, bomo morali dati znanju višjo ceno z dejanja, ne le z besedami. Višja cena znanja ni le osebni dohodek strokovnega kadra, ampak tudi ustvarjanje pogojev za strokovno delo in uresničevanje idej, ki jih strokovnjaki sami ne morejo izpeljati. Višja cena pomenijo tudi denarna

sredstva, ki jih bomo morali vložiti v ustvarjanje pogojev za strokovno delo. Za vse to bi morala v prvi vrsti odgovarjati celotna vodstvena struktura Železarne Jesenice. Ceno znanju

pa bomo dvignili tudi strokovnjaki sami z dobrim delom in z rezultati tega dela. Bomo vsi skupaj to zmogli oziroma hoteli?

Bogdan Bricelj

»Napadi na družbeno lastnino« (5) — ugovor TOZD Družbeni standard

V 9. številki Železarja, izdani dne 3. marca 1988, smo v članku Napadi na družbeno lastnino (5), avtor Božidar Lakota, delavci TOZD Družbeni standard z ogorčenjem prebrali neresnično navedbo oziroma trditev avtorja članka, da so »iz drugih virov izvedeli, da so več televizorjev — osnovnih sredstev te TOZD, prodali preko male prodaje«.

Vodilni delavci TOZD Družbeni standard odgovorno in javno trdimo, da je navedba lažna in neresnična, saj v naši temeljni organizaciji nismo nikoli prodali preko male prodaje niti televizorja (ne novega ne starega). Res je, da smo v obdobju 1986-1987 nekaj dotrajanih in amortiziranih črno-belih TV sprejemnikov odpisali in zamenjali z novimi, barvnimi, za potrebe počitniških in samskih domov, vendar smo vse odpise opravili na zakonit in pravičen način, dokumente pa smo 3. februarja 1988 posredovali tudi samoupravni delavski kontroli Železarne Jesenice.

Sprašujemo se, s kakšnimi nameni in motivi avtor članka s takšnimi informacijami vznemirja tako delavce naše temeljne organizacije kot tudi ostale delavce Železarne. Čudi nas tudi, zakaj avtor ni bil tako pogumen, ali če hočete, pošten, da bi navedel konkretne virov, ne pa da se skriva za posplošno trditvijo »iz drugih virov smo izvedeli...«.

Če se Božidar Lakota že spušča na področje, ki jih pozna (ali pa tudi ne), naj si vzame toliko časa in pride pogledat, koliko truda, dela, naporov vložimo delavci naše temeljne organizacije v vsakdanje delo, da zado- stimo potrebam vseh šeststisoč delavcev Železarne po obrokih med delom, rekreaciji, športu, prevozi na delo, počitništvu, bivanju v samskih domovih, dobrem počutju v naših restavracijah, in piše o teh zadevah. Ne dovolimo namreč, da nas z

lažnimi navedbami žali in povzroča nepotreben nemir.

Če pa bo ob svojem morebitnem obisku v naši sredini kot novinar javno zapisal, kje in kako naj kvalitete naših uslug še izboljšamo, mu bomo radi prisluhnili.

V imenu delavcev Družbenega standarda direktor TOZD Romana Bradica

Železarski globus

Brazilijska

V letu 1987 so brazilske železarne proizvedle 22 mio ton surovega jekla. To je za 4,7 % več, kot so proizvedli v letu 1986. Povečal se je tudi izvoz brazilskih železarskih izdelkov in je dosegel številko 6,7 mio ton. Kljub dobri rezultatom v proizvodnji, pa se tudi brazilske železarske družbe otepaajo z izgubami, ki so tudi večje kot v letu 1986.

Indija

Indiji bodo še v tem polletju instalirali opremo za nov obrat za proizvodnjo surovega jekla z direktno redukcijo. Postavljen bo v železarni Essar v mestu Hazira, 100 km severno od Bombaja. Za sedaj je ta oprema instalirana v železarni Emden v Zvezni republiki Nemčiji. Celotna demontaža v Zvezni republiki Nemčiji in nova montaža v Indiji naj bi po predvidevanjih trajala od 6 do 8 tednov.

Pregled sestankov SDS

Vprašanje osebnih dohodkov predstavlja enega najbolj vitalnih interesov delavcev. Razumljivo je, da se zato na sestankih delovnih skupin postavlja dokaj pogosto, mimo predvidenega dnevnega reda in iz različnih zornih kotov. Tako se postavlja na primer v zvezi s padanjem življenjskega standarda, razvrednotenjem, ki ga prinaša inflacija, postopkom prekatgorizacije iz konca leta 1986, novo metodologijo vrednotenja, ki naj bi jo sprejeli v letošnjem letu itd. Zahteve so vedno enake: povišanje! Argumenti so za posamezne grupe, obrate, TOZD, različni: od sklicevanja na težke pogoje dela, težko fizično delo, delo v različnih izmenah, pa do zahtevnosti dela, odgovornosti, doseženih rezultatov itd.

Tokrat bomo predstavili nekaj tovrstnih vprašanj SDS iz TOZD TEHNIČNE DEJAVNOSTI, in sicer iz zelo preprostega razloga: po »kuloarijih« so se razširile govorice o neki skrivnostni informaciji, ki naj bi krožila po tej TOZD (seveda nič o tem, na kakšni ravni) in ki naj bi pojasnjevala in skušala najti rešitve v zvezi s sporom na sodišču združenega dela okrog, v letu 1986 izvedenega, prevrednotenja. Do te informacije, ki je pomembna za vse delavce Železarne, smo končno prišli tudi delavci CSI, žal ne po redni, formalni poti.

Naslov informacije, ki jo je pripravil oddelek za nagrajevanje, se glasi: »Ocena postopkov in rezultatov vrednotenja zahtevnosti del in nalog od oktobra 1986 dalje«, razdeljena pa je na štiri poglavja: 1. Vrednotenje pred novembrom 1986 in vzroki za spremembo politike delitve osebnih dohodkov, 2. Vrednotenje po 1. novembru 1986, 3. Možnosti izvedbe sklepa sodišča združenega dela in 4. Kako bomo odpravili pomanjkljivosti sistema nagrajevanja (uveljavljanja SaS). Zaključuje se s predlogom sklepov. Informacija je bila izdelana že 2. marca in kot smo izvedeli po neformalnih virih, bo obravnavana po SDS v TOZD Tehnične dejavnosti. Upajmo, da bomo o njeni vsebini lahko v bližnji prihodnosti razmišljali tudi ostali delavci Železarne.

Ob tem se nam je seveda zastavilo vprašanje, zakaj naj bi bila prav za TOZD Tehnične dejavnosti ta informacija bolj pomembna kot za druge? Se je tu vprašanje osebnih dohodkov postavljalo oziroma se postavlja v drugačni obliki, kot na primer v Obratu hladna valjarna Jesenice ali v profilarni, pa tudi drugje, o čemer smo v naših »Pregledih SDS« že poročali? Je odgovor mogoče najti v opozorilih in stališčih samoupravnih delovnih skupin?

Oglejmo si torej, kako se je to vprašanje postavljalo na delovnih skupinah:

SDS priprava dela v Obratu strojne delavnice (6. 2.): »SDS se ne strinja z vrednotenjem del in nalog tehnologov na »prilavi dela« v strojnih obratih. Razlog je neusklajenost del in nalog s tehnološki na področnih pripravah dela v Tehničnih dejavnostih. Zato je zavzela sklep, da se pritoži na delavski svet TOZD Tehnične dejavnosti po sprejetju sklepov odbora za delovna razmerja v TOZD TD.«

SDS materialna služba iz istega obrata se ob dokončni reorganizaciji materialne službe (skladišče 80 na 81) čuti prikrajšane v primerjavi z drugimi, ki so že organizirani v TOZD Tehnične dejavnosti. Nekateri delavci, ki pred dvema letoma niso napredovali za štiri grupe, se bodo zato sedaj pisno pritožili

(sestane 14. 3., navzočih devetnajst delavcev).

SDS orodjarna (10. 3., prisotnih devetnajst): »Pod točko razno smo na SDS spregovorili o resnih problemih o prekatgorizaciji glede na druge obrate in razhajanj z njimi. Vse to slabo vpliva na delavce.«

SDS obdelava valjev in valjčnic Javornik-Bela (10. 3., prisotnih osemnajst): »Člani delovne skupine so sklenili, da se vložijo pritožba zoper sklep delavskega sveta ŽJ z dne 22. 10. 1986 — sklep o spremembi kategorizacijske lestvice (od 5—32).«

SDS konstrukcijska delavnica 1 in 2 v zapisniku z dne 11. 3. omenjata: »SDS se je sestala 10. 3. 1988 ob 9.00 na kratkem sestanku in soglasno sklenila, da se pritoži na sklep delavskega sveta Strojnih delavnic z dne 28. 11. 1986, s katerim nam je določil novo kategorizacijsko lestvico in od nje odvisni osebni dohodek (prisotnih je bilo 41 delavcev).«

SDS elektrodelaavnica in elektrožerjavni oddelek (Obrat Elektro remontne delavnice, 5. 2., prisotnih 39): »SDS sta obravnavali prevrednotenje del in nalog, ki so razvidne iz sklepa odbora za delovna razmerja z dne 21. 1. 1988 in smatrala, da ocena vrednotenja del in nalog vzdrževalnih asistentov in delovodij ni v sorazmerju z vrednotenjem vodilnega kadra v Elektromontnih delavnicah. Obratovodja se zadoži, da sproži postopek za objektivno ali primerjalno oceno med zgoraj navedenimi.«

SDS zidarji (30. 3., število prisotnih ni navedeno) ima takšne pripombe na vrednotenje: da so zidarji nasplohi (od delovodja, skupinovodja, zidarja specialista do 1. in 2. zidarja) v primerjavi z ostalimi delavci v tehničnih dejavnostih, pa tudi znotraj samih gradbenih delavnic, preizkušeni ovrednoteni. Po njihovi oceni najmanj za eno kategorijo. Menijo tudi, da »osnovna baza podatkov za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog ni pravilno izdelana«. V oklepaju dodajajo, da tako mislijo, ker teh podatkov se niso dobili na vpogled.

SDS RTA 3 in 4 v zapisniku z dne 10. in 11. 3. (prisotnih dvajset) omenjata, da je bilo na sestanku postavljeno vprašanje o nezakoniti kategorizaciji (članki v Železarju). Zanima jih, kako bo vodstvo Železarne ukrepalo in obenem prosijo vodjo TOZD za odgovor. Na naslednjem sestanku, dne 30. 3. (prisotnih dvajset) pa so bili pod prvo točko med drugim podani sklepi 1. seje Sindikalne grupe RTA. Ker sklep pod drugo točko (»Informacija o problematiki nagrajevanja v Železarni Jesenice«) očitno izhaja iz stališč sindikalne grupe RTA si kaže najprej ogledati njihove ugotovitve v zvezi z nagrajevanjem.

Sindikalna grupa RTA, na sestanku dne 15. 3., pod točko »Nered med plačilnimi skupinami« namreč ugotavlja: »Na predlog oddelka VER in primerjave, ki so jih naredili z vzdrževalnimi obrati v TOZD TD izhaja, da so vzdrževalci za dve do tri grupe višje ocenjeni kot delavci v obratu RTA. Zaradi večje strokovnosti (to priznava tudi direktor TOZD), zahtevamo, da se grupe izenačijo z vzdrževalnimi obrati, oziroma, da se ključne naloge ocenijo višje zaradi strokovnosti. Predlagamo tudi, da se podobna primerjava naredi za obrat RTA v celoti.« In nadaljujejo: »Glede na to, da direktor TOZD TD ni mogel zagotoviti rešitve tega problema v doglednem času, vprašujemo: »Ali smo za premostitev problemov v nagrajevanju izčrpali vse samoupravne poti in če je to res, ali nam ostane samo še stavek?« Tudi do uveljavljanja nove metodologije za razvid del in nalog so zelo skeptični: »Metodologija bo uvedena v polletju 1988. Informacije o tem so sklope ali jih ni. Vodstveni delavci v obratu o teh zadevah slabo informirajo delavce, saj kot pravi-

jo, tudi sami o tem nič ne vedo oziroma se še nič ne ve. Zanimas tudi, če bo metodologija ocenjevala delo (kar bi morala) ali bo zopet izhajala iz čistega popisa del in nalog. Zahtevamo, da so informacije o teh in podobnih zadevah bolj jasne in bolj pristopne vsem delavcem, saj skrivanje takih informacij lahko pripelje do tihega upiranja oziroma do raznoraznih govoric (tudi škodonamernih), ki slabo vplivajo na delovno disciplino.« Na koncu pa si zastavljajo vprašanje: »Kdo jamči, da bo ocenjevanje izvedeno po metodologiji, ali pa bo spet izhajalo iz prejšnjih grup?« V zvezi s prevrednotenjem pa so bila na sindikalni grupi RTA postavljena še naslednja vprašanja: »Kako bodo popravljeni indeksna nesorazmerja, ki so nastopila s prekatgorizacijo glede na odločbo sodišča? Ali bodo dobili razliko vsi delavci, ki so bili oškodovani ob prekatgorizaciji? Ali se je poslovodni odbor res pritožil na odločbo sodišča (pritožba delavcev KSI o prevrednotenju) in v čigavem imenu?«

Sklep, ki sta ga SDS RTA 3 in 4 sprejeli v zvezi z »Informacija o problematiki nagrajevanja v Železarni Jesenice«, se vse akor navezuje na ta stališča. Glasi pa se takole: »Člani SDS so se izrekli proti vrednotenju, ki je bilo izvedeno po 1. novembru 1986. Izvede naj se poračun za vso Železarno, tako v pozitivnem kot negativnem smislu. Nepravilnosti se ne smejo več nadaljevati. SDS je pooblastila delegata, tov. Divjaka, da se na delavskem svetu izreče proti izvedeni prekatgorizaciji in za poračun od 1. 11. 1986. SDS preko delegata postavlja vprašanje, zakaj je komisija za vrednotenje po 1. 11. 1986 dovolila takšen obseg prevrednotenja na pritisk TOZD in DS. SDS želi, da bi bila nova metodologija strokovno oziroma demokratično izpeljana s čistimi računi. Stare napake se ne smejo ponoviti. Metodologija mora vsebovati izdelana merila za delo in naloge.«

O problematiki osebnih dohodkov so na sestanku, dne 21. 3., spregovorili tudi delavci vseh SDS, ki delajo na vzdrževanju Jeklarne 2 (število prisotnih žal ni omenjeno). Izrazili so svoje nezadovoljstvo nad izplačanim osebnim dohodkom in zahtevali 30-odstotno povečanje plače. Sestanku je prisostvoval tudi vodja TOZD, ki je prisotne seznanil s potekom dela na urejanju in izboljšanju stanja (pravilnik, metodologija). Tudi predstavnik sindikata jim je skušal nakazati način, kako naj bi vplivali na višino plače, vendar pa delavci z njegovo razlago niso bili povsem zadovoljni (»ker iz razlag niso videli prave pote«). Na sestanku je bilo izpostavljeno tudi vprašanje nadur otežčenega dodatka in pogojev dela. Delavcem je bila podana tudi primerjava njihovih osebnih dohodkov s proizvodnimi obrati, ki pa se jim ni zdelo realna, ker so bile pri njej upošte vane tudi nadure (nadurno delo je pri njih nujno zaradi velikih okvar na napravah), sistem dela 4+1 in šolska izobrazba. Ugotovili so, da bi bilo potrebno izboljšati odnos med proizvodnjo in vzdrževanjem, ker bi s tem lahko zmanjšali število in čas zastojev. Na koncu pa so sprejeli naslednji sklep: »Delavci se zavemo zelo težkega stanja v DO, ker posluujemo z izgubo, vendar takoj, ko se stanje izboljša, pričakujemo tudi uresničevanje naših zahtev.«

Poseben komentar k vsem tem vprašanjem najbrž ni potreben. Mogoče bi se pridružili kar mnenju SDS PIV energija 2 (12. 3., 15 prisotnih), ki pod točko razno mimogrede tudi v zvezi z vrednotenjem razmišlja takole: »Bili so komentarji, da nas o čem važnem, na primer o ocenjevanju, nihče ne vpraša. Za take stvari, na katere se ne razumemo dosti in ki so že narejene, pa moramo dajati svoje mnenje.«

CSI — Božidar Lakota

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Mladi v marcu

V mesecu marcu se je sestalo predsedstvo Koordinacijskega sveta ZSMS Železarne, komisija za družbenoekonomske odnose in komisija za mladinsko prostovoljno delo, osnovna organizacija ZSMS delovne skupnosti skupnih služb ter aktivni ZSMS: Želbljarna, Valjarna debele pločevine in Valjarna žice in profilov.

Na svoji 11. seji je predsedstvo Koordinacijskega sveta ZSMS Železarne obravnavalo le dve točki, in sicer obravnavo poslovnega poročila Železarne Jesenice za leto 1987 in tekočo problematiko. Pri obravnavi poslovnega poročila delovne organizacije Železarne Jesenice za leto 1987 smo izoblikovali mnenje o delu poslovnega odbora in o delu v delovni organizaciji. Pri drugi točki pa smo se dogovorili glede srečanja z mladimi iz delovnih organizacij Krušik iz Valjeva in Čelika iz Beograda ter V.P. Radovljica in ugotovili, da vsak član, ki je zadolžen za posamezna področja izpolnjuje svoje naloge. Dogovorili smo se še, da zaradi pomanjkanja sredstev na našem žiro računu, večji del pijače nabavimo v trgovini in jo sami delimo gostom ob pobiranju soudeležbe za poravnava stroškov pijače; del sredstev pa naj bi si pridobili z organizacijo plesov. Podani so bili tudi predlogi za najvišja mladinska priznanja v občini. Predlagani so bili: za zlato znak ZSMS — Toni Čebulj, Janko Cerkovnik in Ivan Puc. Za priznanje meseca mladosti OK ZSMS Jesenice za leto 1988 so bili predlagani: Herman Debelak, Gorazd Blatnik in Matjaž Pribošič. Za srebrni znak ZSMS pa so bili predlagani: Nedeljko Radenović, Slobodan Stamenković in Sead Ališić.

Komisija za družbenoekonomske odnose je prav tako razpravljala o poslovnem poročilu Železarne za leto 1987 in o izvedbi okrogle mize z mladimi, ki se bodo udeležili srečanja.

Na horizontu nov Horizont

V petek, osmega aprila, bo izšla že tretja številka Horizonta, glasila občinske konference ZSMS Jesenice. Na političnih straneh Horizont »obračunava« z nespregledljivimi ustavnimi amandmaji. Objavljeni so prvi (kritični) odmevi na njegovo pisanje. Na zabavnih straneh pa smo dali besedo jeseniškim rockerjem.

Horizont je moč dobiti na sedežu občinske konference. Naklada je zelo omejena!

Stališče občinske konference ZSMS Jesenice o aktualnih dogodkih, povezanih z Mladino in JLA

Občinska konferenca meni, da se je potrebno upreti vsem napadom na JLA. Hkrati pa tudi opozarja, da pisanje Mladine in drugih revij ni in ne more biti napad na JLA. Razpravljanje, opozarjanje, pa tudi postavljanje zahtev (četudi morebiti na žaljiv način), se ni napad na JLA.

Občinska konferenca protestira proti kritiki Mladine in drugih revij, češ da jim gre le za boj za oblast, razbitje enotnosti Jugoslavije itd., saj pisanje se ni boj, kot tudi svinčnih ni puška. Konferenca izraža strah zaradi ponovne uporabe vojaških izrazov (napad, boj, specialna vojna). Njihova uporaba v kritiki javne besede nas bo še dlje oddaljila od civilne družbe in pravne države. Občinska konferenca se zaskrbljeno sprašuje, če ta »vojna« atmosfera ne pomeni uvoda k velikemu pohodu nazaj, k realističnim in regresivni politiki.

Jesenice, 1. aprila 1988

Slavko Tarman

Portreti jugoslovanskih mojstrov fotografije

21

Tošo Dabac — mednarodni mojster in hon. EFIAP

Oko Dabčeve kamere prodira skozi zaprto okno časa. To so slike trenutka, zavestne kompozicije. Struktura njegovih fotografij, tonske vrednosti in izrezi so točni in nespregledljivi.

Dabčevo opazovanje in snemanje je mnogo več od pasivnega zaustavljanja ob motivih. Opazovanje je dejavnost duha. Videti, izbrati, dopolniti, reducirati in izdelati, to je vodilo Toše Dabca. Njegovi portreti, pejsaži in življenjske fotografije so odsev neke plodne in ustvarjalne dobe.

Študent prava in prevajalec pri Metro Goldwyn Mayerju v Hollywoodu

Tošo Dabac je bil rojen 18. maja 1907 v Bjelovarju. Študiral je pravo in bil prevajalec

pri filmski agenciji MGM. Življenjske izkušnje, ki si jih je pridobil v širnem svetu, so se bogato obrestovale. Že takrat v Ameriki je bil nešteto krat prisoten pri snemanju filmov. Prevzela ga je fotografska strast. Ob vrnitvi v domovino leta 1932 so nastale prve fotografije. Iz teh let je znan cikel Ljudje z ulice, v katerem predstavlja brezposelnost, berače in Rome. Prvič je razstavljal v Ivancu pri Zagrebu, kjer so njegove slike takoj vzbudile zanimanje. V inozemstvu se je prvič predstavil v zlati Pragi (1933), nato pa v vseh pomembnih kulturnih središčih petih celin. Je član HON. EFIAP, častni član belgijskega kraljevskega društva CREPSA in nizozemskega salona FO-CUS.

Sodeloval in fotografsko je opremil naslednje fotomonografije: Zagreb, Avgustinčič, Meštrović, Bakić, Radovani, Hegedušić, Stečić, Naivna umetnost in Kiparstvo Jugoslavije. Je nosilec številnih zlatih, srebrnih in bronastih plaket s svetovnih razstav.

znak ZSMS: Sebino Hadžisulejmanović, Seada Ališića, Gorazda Blatnika in Dino Čatak. Pri točki razno smo podali še oceno o glasilu Železar. Smatramo, da je samo informiranje zelo dobro, nismo pa proti polemikosti.

Kakor sem že omenila na začetku tega članka, so se sestali tudi trije aktivni ZSMS. Zapisnik aktivna Valjarna debele pločevine je bil objavljen v prejšnji številki Železarja, zato ne bi ponavljala vsebine zapisnika.

Aktiv Želbljarne pa je na svoji seji obravnaval kadrovske spremembe v predsedstvu aktivna. Pod točko tekoča problematika so obravnavali, tako kot na vseh drugih sejah in sestankih mladinske organizacije, srečanje z mladimi ter sprejeli sklep o reševanju discipline v obratu Želbljarne. Problem naj bi v obratu rešili tako, da bi ustanovili komisije štirih članov iz vrst predstavnikov mladine obrata, ki naj bi se občasno sestajali ter izbrali najboljše in najslabše mladince — glede na njihovo aktivnost in vedenje oziroma odnos do dela in sodelavcev v obratu. Rezultate pa bi vsak mesec objavili na oglasni deski. Člani komisije bi se menjavali vsak drugi mesec in sicer tako, da bodo v komisiji lahko sodelovali vsi mladinci obrata Želbljarne. Predlagana sta bila tudi delegata za konferenco mladih občine Jesenice.

Aktiv ZSMS obrata Valjarne žice in profilov, ki je bil pred kratkim ustanovljen, se je sestal na svoji drugi seji, kjer so bili, med drugim, seznanjeni z zapisnikom seje komisije za mladinsko prostovoljno delo. Pri tem so se dogovorili, da so pripravljene organizirati in sodelovati na akcijah, ki bi pripomogle k boljšemu finančnemu rezultatu delovne organizacije. Obratovodja je podprl predlog o delovnih akcijah v okviru obrata in bo uredil vse potrebno glede pogodbe o delu. Mladince tudi zanima, kako sindikat sofinancira mladinsko organizacijo. Odgovor je podal predsednik osnovne organizacije. Dejal je, da morajo točno določiti, za kaj naj bi se denar porabil, te predloge pa posredovati osnovni organizaciji sindikata, ki se bo odločila o tem. Člani mladinske organizacije želijo, da bi organizacija v njihovem obratu zaživela in zato predlagajo, da bi se sestanek aktivna ZSMS sklical vsaj enkrat na mesec, po možnosti po prvem v mesecu. Tako bi bili tudi mladinci seznanjeni s proizvodnjo in z rezultati dela.

Č.D.

PRIPRAVLJENOST

JE VEDNO BOLJŠA

KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

(TITO)

Zmrzline

Neposredna reakcija tkiva na mraz je lahko lahka slabokrvnost (anemija) zaradi manjšega števila rdečih krvničk, ki daje koži bledo modro barvo. Prihaja do trganja in bolečin ter do popolne izgube občutljivosti. Vlažna koža pospešuje zmrzline tudi pri temperaturi nad ničlo zaradi izgube toplote organizma.

Zmrzline nastopijo najprej na nogah. Pri zmrzlinah redko nastopi šok in zastupitev krvi s toksini (toksemija). Ločimo štiri stopnje. Transport in oskrba gre po naslednjem vrstnem redu, in sicer: Prva stopnja nujnosti za vse zmrzline, ki so združene s krvavitvijo in kjer se pojavi vlažna gangrena (plinski prisad) obenem s sepsa. Druga stopnja nujnosti zajema vse opekline, kjer se je razvilo suho odmrtno tkivo (nekroza), toda brez zastupitve. Sem spadajo zmrznjena stopala in zmrznjene pesti.

Nasploh pa zmrzline nastanejo zaradi krajšega ali daljšega izpostavljanja delov telesa mrazu. V redkih primerih prihaja celo do popolne zmrznitve tkiva, ko se tvori celo ledeni kristali. Prizadeti del je ponavadi blede modre barve in izgubi občutljivost. Te spremembe so tudi reverzibilne (povratne). Če je bil del prizadet le za krajši čas in je splošno stanje zadovoljivo, prihaja do naglega preobila krvi v telesnem organu (hiperemija) in koža postane toplejša. Kljub temu je koža prizadeta. V vojnih pogojih izjemno pogosto nastopajo zmrzline pri temperaturah od 0° do -3° C. Na to vplivajo lakota, utrujenost, nespečnost, daljša neigijena, alkohol, tesna obleka in obutev, predvsem pa neustrezna higiena.

Stopalo zmrzne v težkih vojnih razmerah zaradi vlage in mraza ter mišične nerazgibanosti pri stanju v rovih ali zaklonih. Tovrstne zmrzline imenujemo rovsko zmrznjeno stopalo. Vlažna in tesna obutev vpliva na nastanek teh poškodb in v drugi svetovni vojni ter v Koreji je bilo tega dovolj. Prvi znaki so bolečina in nedoločene parastezije (občutek gomazenja mravelj). Ko sejezujemo obuvale, je stopalo mrzlo, blede modre barve in tkivo je oteklo. Pojavi se gangrena in tovrstne zmrzline so zelo podvržene infekciji. Pri ozdravljenih ostaja občutek mraza na prizadetem delu. Pri nekaterih nastaja atrofija (zakrnelost) stopala in skrčenost mišice (kontraktura) zaradi fibroze (bolezenski razvoj tkiva) malih mišic.

Zdravljenje zmrzlin je osnovano na prvi pomoči, splošni medicinski pomoči in kirurškem zdravljenju. Pri prvi pomoči najprej slečemo in sejezujemo vlažno obleko in obutev. Prizadetemu dajemo tople napitke. Poškodovano roko ali nogo potopimo v toplo vodo, segreto do 36° C, ki je povezano z dejavnim gibanjem prstov, pesti in stopal. Po kopanju prekrijemo prizadeti del s sterilno gazo, da bi preprečili infekcijo. Prav tako prekrijemo tudi mehurje.

Poškodovancu nudimo tople napitke, da obdrži stalno telesno temperaturo. Potrebna je tudi izdatna hrana, prepovedane so alkoholne pijače. Po potrebi dajemo antibiotike in sredstva proti bolečinam (vse to je splošna medicinska pomoč). Kirurški pristop pri zmrzlinah je enak kot pri opeklinah. Obsega vsakodnevno toaletno prizadete kože. Če nastopi gangrena, odstranimo samo odmrli del. Le v primeru vlažne gangrene prihaja včasih do amputacij. Zdravljenje in okrevanje je dolgotrajno in zahteva vrsto kirurških posegov.

Srečanje mladih železarjev s prijatelji iz Srbije in vojaki

Ob koncu marca je bilo na Jesenicah srečanje mladih iz naše železarne, Krušika iz Valjeva, Čelika iz Beograda in vojakov vojne pošte Radovljica.

Najprej so si mladi ogledali Jeklarno 2, Valjarno žice in profilov in Hladno valjarno Bela. Večkrat so poudarili, da si niso mogli predstavljati, da tako malo delavcev opravlja toliko dela in vodi celoten proces proizvodnje.

Po ogledu proizvodnje so se pogovarjali o praznovanju meseca mladosti in nadaljnjem sodelovanju. Iz programov dela mladih iz posameznih okolij je bilo razvidno, da podpirajo ukinitve nošenja štafetne palice; svoj praznik bodo raje proslavili delovno, manifestativne prireditve pa bodo poskusili organizirati s čim manjšimi stroški. Organizirali bodo okrogle mize o aktualnih temah v svojih okoljih ter športna, kulturna, umetniška ter znanstvena srečanja.

Z ukinitvijo nošenja štafetne palice se vsi mladi niso strinjali, zato so na srečanju izrazili željo, da bodo dokazali pravilnost take odločitve z boljšim delom in bolj ustvarjalnim programom praznovanja. Z organiziranimi mladinskimi delovnimi akcijami pa bodo prispevali k bolj čistemu okolju.

V drugem delu pogovora so mladi izrazili željo, da bi bila srečanja bolj življenjska, zato naj se ne bi več srečevali tako množično, ampak bolj ustvarjalno. Obstajajo namreč možnosti za srečanja mladih strokovnjakov in za organizacijo strokovnih taborov, na katerih bi mladi lahko s konkretnimi nalogami dokazovali potrebnost timskega dela, boljše organiziranost dela in tudi svoje obvladovanje znanja. Predstavniki sindikata pa so poudarili, da so poslovne

vezi med delovnimi organizacijami zelo dobre, a bi se lahko še izboljšale. Železarne Jesenice je izdelovalec materialov, ki jih oni potrebujejo za svojo proizvodnjo oziroma predelavo ali pa jih posredujejo drugim predelovalcem.

Ob zaključku pogovora so mladi izmenjali izkušnje pri reševanju stanovanjskih problemov v posameznem delovnem okolju in predlagali okroglo mizo o družbenoekonomskih odnosih v delovnih organizacijah.

Mladi so se spoznavali tudi na športnih igriščih in družabnih večerih; kulturno in folklorno dediščino jeseniškega področja je predstavila mladinska folklorna skupina iz Mojskote. V okviru srečanja so si gostje ogledali tudi Bled in Kranjsko Goro ter se prepirali o draginji v sosednji Italiji.

D. G.

Zavedajoč se minljivosti obstoječega

Z nedeljivo ljubeznijo do krajev, ki jih je videl in posnel, se ne da znesti niti od mrzlega planinskega dežja niti dalmatinski žej. Zanesen od lepote krajev in ljudi je razumel razkošje možnosti in moči še enega izziva ustvarjalnega medija — sodobne fotografije.

Spoznal je skrivnosti prenašanja občutij in razpoloženj ljudi na fotografijah. Ko se mojster Dabac približuje človeku, ga zna ujeti v številnih razpoloženjih, tegobah, žalosti in veselju. Dabac ima zelo preprosta pravila, ki so več ali manj lastne sprejemljivosti ljudi za izpovedovanje pred fotografsko kamero.

Njegovo pravilo — pogled ljudi okrog sebe — nam pove vse. Že tedaj, ko je snemal ponizane in užaljene, je pokazal izjemno zanimanje za človeka. Zato je njegov pristop vedno pristen in človeški. Neumoren in vedno nemirni duh, gnan z občutkom in zanimanjem za vse novo — ga je privedel v vse sfere življenja. Kljub snemanju številnih ciklov narave, živali, ljudske arhitekture, krasa se je vedno vračal k človeku. In tako so se v štirih desetletjih pred njegovo fotokamero zvrstili ljudje in njihove usode kot živa priča življenja.

Tošo Dabac: Istrske matere

Kaj je novega v sindikatu

Izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata Železarne je 30. marca imel že 3. sejo v novem mandatsnem obdobju. Na seji so pregledali zapisnik prejšnje seje. Pri pregledu zapisnika in sprejetih sklepov je bilo ugotovljeno, da bi oceno poslovanja Železarne v letu 1987 in oceno poslovnih delavcev morali podati v vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti skupnih služb, vendar so bile te ocene narejene le v nekaterih osnovnih organizacijah, kjer pa negativnih ocen ni bilo.

Pregledali so tudi zapisnik o kontroli finančno-materialnega poslovanja sindikata v letu 1987 in sprejeli sklep, da zapisnik pregleda nadzorni odbor sindikata Železarne, zaključki pa se objavijo v glasilu Železar.

Izvršni odbor je obravnaval predlog za delitev sredstev iz sklada skupne porabe za leto 1988 in ugotovil, da so v predlogu že upoštevane pripombe, ki so bile podane na razširjeni seji DPO 10. marca. Predlog za delitev sredstev iz sklada skupne porabe so člani izvršnega odbora sprejeli s pripombo, da se v mesecu septembru ponovno ocenijo naše možnosti in dopolni predlog za delitev iz sklada skupne porabe, če bodo to dopuščali naši poslovni rezultati.

Po pregledu izračuna gostinskih uslug za letovanje v poletni sezoni 1988 v naših počitniških domovih, je izvršni odbor na osnovi ocene naših možnosti predlagal ceno, ki vsebuje enostavno reprodukcijo za posamezni dan. Ta izračun je pokazal, da stane en dan 23.000 din na osebo za zunanje člane, za delavce Železarne pa 12.000 din na dan v sezoni. Ostale izračune za svoje, otroke itd. bo pripravil TOZD Družbeni standard in jih objavil že v tem glasilu.

Člani so bili seznanjeni s letovanjem Čehoslovakov (tri skupine po 42 ljudi). Za prihodnje leto pa predlagajo, da se ta zamenjava prekine, za naše delavce pa se zagotovi ustrezno zdravljenje v bližnjih toplicah.

Na seji so bile obravnavane pripombe in ocene osnovnih organizacij sindikata glede informiranja v naši delovni organizaciji. Izvršni odbor je informiranje ocenil in podpira naslednje ugotovitve in predloge:

- delavcem je potrebno zagotoviti odgovore na postavljena vprašanja,
- v Železaru je predstavljeno delovanje SDS s prevelikim časovnim zamikom,
- pogrešajo se informacije o realizaciji stališč, pripomb in odgovorov na delegatska vprašanja,
- v Železaru naj bi se redno mesečno predstavili najpomembnejši podatki o izpolnjevanju načrtov,
- ocene o Železaru so zelo različne, zato bi bilo treba ponovno pregledati in pretrpeti sedanje vsebinsko zasnovano Železaro,
- za vodstvo DPO je treba zagotoviti pretok informacij o delu in problematiki,
- vsaka SDS nima svojega delegata v delavskem svetu, zato nekatere SDS ugotavljajo, da izgubljajo stik in da delegati ne skrbijo za povezavo ali celo ne zastopajo stališč, ki so oblikovani na SDS. Za odgovore oziroma posredovanje njihovih zahtev na delavski svet bi morali poskrbeti direktorji TOZD oziroma sektorjevi, ki dobijo tudi zapisnike,
- pri delovanju delegacij delegati pogosto izpostavljajo pomanjkanje strokovnih informacij h gradivom, ki prihajajo s skupščin,
- postavlja se zahteva o preprostejših informacijah, ki bi jih delegati razumeli — naprimer grafični prikazi proizvodnih in poslovnih rezultatov,
- pojavlja se vse več specifičnih problemov, ki jih ni moč reševati na ravni Železarne, zato bi bilo potrebno krepiti pretok informiranja znotraj obratov oziroma temeljnih organizacij,
- informacije strokovnim službam s sestankov delovnih skupin, samoupravnih organov, delegacij, so predvsem obvestila in ni potrebno, da jih pripravljajo strokovni delavci CSI,
- premalo je obveščanja o uporabi sredstev, rezultatih združevanja dela in sredstev ter o minulem delu,
- ocenjuje se, da se nekatera navedena vprašanja za pripravo ocene o samoupravnem informiranju in komuniciranju podvajajo in da tako podrobne ocene o vseh točkah sploh ni smiselno pripravljati,
- mnenja so, da v vprašalniku manjka strokovna ocena sodelavcev centra, novosti, ki so bile na tem področju vpeljane ali jih je center vsaj predlagal za izboljšanje pretoka informacij ter vseh zahtev po celovitem informiranju.

Iz ocen je razvidno, da je potrebno strokovno pripraviti predlog sprememb in dopolnitve informiranja, informacijskih tokov in načinu posredovanja strokovnih in družbenopolitičnih informacij na vseh nivojih naše Železarne.

Člani so bili informirani, da je v pripravi nekaj sprememb tudi na CSI. Ocenjuje se možnost, da bi vsaka temeljna organizacija imela svojega delavca, ki bi skrbel za samoupravno informiranje in komuniciranje. Ko bo podpredsednik PO, tov. Poljšak, pripravil pisni predlog, bo izvršni odbor o njem razpravljati in se do predlaganih rešitev opredelil.

Janez Poljšak je pojasnil tudi dilemo okrog spremljanja poslovnih poročil in

zaključnega računa — zaključni račun delavci Železarne ugotavljamo in ga ne sprejemamo, poslovno poročilo pa delavci sprejemamo.

Obravnavani so bili zapisniki osnovnih organizacij sindikata opozarjajo, da se ne strinjajo s podaljševanjem delovne dobe, oziroma s podaljšanjem starostne dobe na 58 oziroma 63 let, kot so poročala sredstva javnega obveščanja, zato je izvršni odbor sprejel sklep, da bo sindikat Železarne od republiškega sekretariata za delo zahteval konkretne informacije o tem predlogu in opozoril, da delavci Železarne Jesenice takega predloga ne podpirajo.

Osnovna organizacija sindikata Hladna valjarna Bela predlaga, da tisti, ki imajo avtomobile in telefone, nimajo pravice do subvencije stanarine. V osnovni organizaciji sindikata Jeklarne 2 ugotavljajo, da precej delavcev ni zadovoljnih s plačilno grupo, za določena delovna mesta pa zahtevajo tudi benificirano delovno dobo.

Osnovna organizacija sindikata Strojni obrati s posebno prilogo opozarja, da tehnološka in delovna disciplina v strojnih delavnicah vidno upada, predvsem zaradi nepravilnega prevrednotenja in nizkih kategorij nagajevanja za strokovno zahtevna in normirana dela in da nezadovoljstvo ustvarjajo tudi sklepi odbora za delovna razmerja pri delavskem svetu TOZD Tehnične dejavnosti. Zato izvršni odbor daje pobudo za sklic sindikalne konference TOZD Tehnične dejavnosti, na kateri bi razpravljali o vprašanju osebnih dohodkov, predvidenih spremembah in pritožbah. Odgovore morajo pripraviti strokovne službe in direktor TOZD Tehnične dejavnosti, o dosedanjem delu pa naj poda poročilo tudi odbor za delovna razmerja.

Iz zapisnika osnovne organizacije sindikata Želbljarna je razvidno, da so sprejeli sklep, da je treba na prvi naslednji seji delavskega sveta TOZD Okrogli program ponovno sprožiti problem glede benificirane delovne dobe. Iz zapisnika zbora delavcev pa se vidi, da so nezadovoljni z osebnimi dohodki. Sprašujejo se tudi, zakaj je med želbljari tako velika razlika v OD. Ta je glede na proizvodne rezultate prenižek, stimulacija na njihove izvozne obveznosti pa je tudi prenizka v primerjavi z drugimi obrati in zahtevajo korekcijo.

Na sindikat Železarne je bil posredovan tudi zapisnik sindikalne grupe RTA, iz katerega je razvidno, da je bila na sestanku sprejeta pobuda o zbiranju podpisov za referendum o ustavnih amandmajih.

Predsednik občinskega sveta ZSS Jesenice, Marjan Drolc, je pojasnil, da se je republiški sindikat zavezal za temeljito razpravo in seznanjanje delavcev z vsebino amandmajev, zato ocenjuje, da je to fazo potrebno tudi izpeljati. Če pa bo prišlo do večjih nesoglasij pred sprejemanjem, pa ne izključuje možnosti tudi za referendumsko odločanje.

Sindikalna grupa RTA je tudi postavila izvršnemu odboru KOO sindikata nekaj vprašanj, na katera so jim bili posredovani naslednji odgovori:

1. Kaj je s predlogom za spremembo delitve sindikalne članarine: 70 % za osnovno dejavnost, 30 % za delo občinskega, republiškega in zveznega sindikata?

Odgovor: »Večina osnovnih organizacij sindikata, ki so razpravljale na občinskih zbora o članarini, se je zavezala za to, da se dosedanja delitev obrne od sedanjih 40 % : 60 % na 60 % : 40 %. Tak predlog in zahteva, da se delitev članarine na novo opredeli (do kongresa), je bil sprejet na letni seji KOO sindikata in posredovan na občinski svet ZSS Jesenice, na konferenco sindikata SOZD Slovenske železarne in na republiški odbor sindikata delavcev kovinskih in elektro industrije Slovenije. Možna rešitev je lahko tudi 70 % : 30 %.

2. Kako bodo popravljali indeksna nesorazmerja, ki so nastopila s prekatégorizacijo glede na odločitev sodišča? Ali bodo dobili razliko vsi delavci, ki so bili oškodovani ob prekatégorizaciji in ali se je poslovodni odbor res pritožil na odločbo sodišča (pritožba delavcev KSI o prevrednotenju) in v čigavem imenu?

Odgovor je posredoval podpredsednik poslovnega odbora, Janez Poljšak:

»V zvezi z razpravo okoli prevrednotenja, ki je bilo izvedeno v novembru 1986 leta, je nereseno še vedno osrednje vprašanje, ali je določba 12. člena SaS kršena ali ni oziroma ali jo je možno spremeniti samo z odločanjem na referendumu. To bistveno vprašanje se postavlja zaradi tega, ker sta dve osnovni merili, to pa sta razpon in število

kategorij, ostali nespremenjeni, spreminjal pa se je relativni odnos posameznih del do najnižjih del in nalog. Ob celi zadevi je veliko napihovanja in gre v bistvu za nerazumevanje globalnega problema, ki ga porajajo ekonomske razmere in ki se kažejo na najnižjem OD. Po moji oceni ne gre toliko za vprašanje osnovnega razmerja kot za napad na rešitev, ki je bila predlagana na DS KSI za delavce z najnižjim OD, pri katerih je obstajala možnost, da jih razvrstimo v višjo kategorijo ali pa da jim s sklepom izplačamo OD v skladu s samoupravnim splošnim aktom. Tu bistvene razlike ni, saj tudi v lestvici, za katero trdijo pritožitelji, da je edina »zveličavna«, obstoja možnost premika posameznih del in nalog po lestvici nazgor. Mnenja sem, da spora sodišče skoraj ne more rešiti, ker gre za celo vrsto vsebinskih vprašanj, predvsem pa za obseg mase OD kot omejitvene kategorije. Tudi če bi vsi pridobili 4 ktg., bi bila višina OD enaka. Same spremembe pa bi bilo kljub temu možno izpeljati v vsakem primeru ali izkoristimo pooblastilo iz 12. člena ali ne.

3. Ali bodo osebni dohodki res zamrznjeni in kaj v Železarni pripravljajo za proti ukrep, saj bodo cene proizvodov in izdelkov v kratkem sprostil?

Odgovor: »O zamrznitvi se je govorilo tudi pri nas, vendar možnosti za občutno povečanje OD v Železarni zaenkrat ni. Za mesec marec se predvideva manjše uskladitve in povečanje za približno 8 %. Glede zamrznitve OD pa zaenkrat odgovorni trdijo, da do tega ne bo prišlo.

SOZD Slovenske železarne je 15. marca 1988 vložila zahtevo za povečanje cen metalurških proizvodov za 29,3 %.

4. Glede predloga sindikalne grupe RTA, da bi bilo bolje, če bi bil predsednik KOOS Železarne plačan iz naše članarine, kot pa da je delavec delovne skupnosti skupnih služb, je bil odgovor podan na programsko volilni seji KOOS Železarne, 19. februarja 1988.

Zaključek: Glede na aktualno problematiko in glede na nekatera odprta vprašanja predlagamo skupen posvet na ravni sindikalne konference TOZD Tehnične dejavnosti.

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata Transport predlaga, da vodstvo Transporta preveri situacijo, ki je nastala zaradi peticije, ki je bila poslana na KOOS Železarne in ukrepa proti pobudnikom in podpisnikom le-te. Zadevo so razčistili delavci Transporta na skupnem sestanku. Objavljen bo tudi odgovor.

Podane so bile tudi sklepne ugotovitve sestanka z dne 22. marca 1988 na

zahtevo delavskega sveta TOZD Ploščati program, na temo osebni dohodki, kjer je bilo tudi ugotovljeno, da ni več razlogov za nadpovprečne osebne dohodke v Jeklarni, ki bi se morala izenačiti z ostalimi proizvodnimi obrati v železarni.

Podpredsednik poslovnega odbora, Janez Poljšak, je člane informiral, da se za mesec marec predvideva okoli 8 % višji OD in da v aprilu preidemo na povečanje osnov, tako da se vsi dodatni kriteriji ukinejo in bo gibljivi del na novo postavljen z razponom + - 20 %. O spremembah bodo odločali delavski sveti.

Na sindikat Železarne so bile iz osnovnih organizacij sindikata posredovane pripombe na osnutek Stavkovnih pravil, in sicer iz osnovnih organizacij sindikata Valjarna žice in profilov, Centralne delavnice vzdrževanja, Energetski obrati, Valjarna debele pločevine, TOZD Družbeni standard, Predelava valjanih trakov. Pripombe so naslednje:

- Stavkovna pravila so predolga, preobširna, suhoparna, birokratsko razvlečena, neživiljenjska, zapletena in na nekaterih mestih nedorečena.

- Napisan naj bodo tako, da bodo v celoti v pomoč stavkajočim delavcem in izvršnim odborom osnovnih organizacij sindikata, da bodo v čim krajšem času stavko pripeljali do željenih rezultatov.

- Stavke obravnavajo, kot da gre za nasprotja znotraj OZD, čeprav nasprotja nastajajo v veliki meri zaradi ukrepov birokratizirane ekonomske politike naše vlade.

- Iz pravil ni moč razbrati, kako je delavec pravno zaščiten, kako je poskrbljeno za materialno stanje stavkajočih delavcev, kje dobiti potrebna sredstva za stavkajoče in kako se bo stavka financirala.

- Vprašanje je, ali je sindikat res tako močan, da bi zastopal pravice delavcev na vseh nivojih.

- Nikjer ni napisano, kako bi bili solidarni drugi TOZD.

- Ne omenja spontanosti in generalnih stavk.

- Točka štiri pravi, da morajo delavci sami organizirati stavko — kje je takrat in kako ravna sindikat.

- Ni razvidno, da bi stavko lahko organizirali tudi občinski, medobčinski in republiški forumi.

- Pri stavki naj bi bili fizično prisotni funkcionarji, tako občinski, medobčinski in republiški.

- O začetku in koncu stavke naj odločajo samo delavci, ki se o tem izjasnijo na začetnem ali končnem izrednem zboru z javnim ali tajnim glasovanjem na samem zboru ali pa po potrebi tudi z referendumom.

- Stavkati naj preneha takrat, ko bodo zahteve delavcev izpolnjene, ne pa takrat, ko bi pristojni organi ter sindikat prevzeli odgovornost za rešitev zahtev delavcev.

- Smatrajo, da je procedura za izvedbo stavke, ki je predlagana v pravilih, predolga in razvlečena.

- Ne strinjajo se s pravilom, ki med drugim navaja, da stavka ne sme ogroziti bistvenih funkcij delovnega procesa. Ali se hoče na ta način odpraviti najmočnejše orožje delavcev, to je grožnja ustavitve proizvodnje?

- V pravilih ni nikjer zapisano, da se ne sme povzročiti škode in uničiti osnovna sredstva.

- Stavke so nezaželjene in že s tem, da se stavka, se povzroča velika škoda.

- Vprašanje so, proti komu bomo delavci in samoupravni socialistični sistem stavkali, če vemo, da stavka ni družbeno in pravno overificirana oziroma zakonjena. Ali so nam v tem primeru pravila sploh potrebna?

- Nikakor ne pristajamo na to, da se intenzivno dela na stavkovnih pravilih, pravno ureditev stavk pa se zane-marja.

- Zahtevati je treba vključitev pravice do stavk v ustavo in za tem njeno ustvaritev v zakonu.

Sprejet je bil sklep, da se pripombe na osnutek Stavkovnih pravil zbirajo na sindikatu še do 8. aprila, nato pa se posredujejo občinskemu svetu ZSS Jesenice in Republiškem svetu ZS Slovenije.

Obravnavani so bili predlogi za podelitev Srebrnega znaka ZSS za leto 1988, s katerimi se je izvršni odbor strinjal in jih posredoval v odločanje občinskemu svetu ZSS Jesenice.

Komisiji za odlikovanja in priznanja pri koordinacijskem svetu sindikata SOZD Slovenske železarne so predlagali delavca za podelitev priznanja Slovenskih železarov za leto 1988. Sprejeli so tudi sklep, da če bi bili še predlogi za ta priznanja v Železarni, naj se do 4. aprila posredujejo na sindikat Železarne.

Ugodno so tudi rešili prošnjo Zveze kulturnih organizacij Jesenice.

Sindikat Železarne

Obvestilo

Obveščamo vse delavce Železarne, ki za svoj prihod na delo in odhod z dela koristijo vhod pri Hermanu, da iz varnostnih razlogov v nobenem primeru ni več dovoljen prehod skozi novo lužilnico, regeneracijo in nevtralizacijo, ker so vse naprave že v testiranju. Normalni prehod je možen le po cesti med halo pocinkovalnice in stare lužilnice in med stavbami Žičarne in Hladne valjarne Jesenice.

Pregled uspešnega dela

Na letni skupščini poklicne gasilske in reševalne službe ter industrijskega društva Železarne Jesenice so ugotovili, da so v preteklem obdobju največ naredili za povečanje in poostrenje preventivne dejavnosti, za stalno strokovno usposabljanje in za posodobitev opreme. Na to so vsekakor vplivale nove razmere, ki so nastale ob ukinitvi plavžev, martinarn in ob začetku delovanja nove jeklarne.

Ugotovili so, da jih še vedno tarejo stari problemi, kot so še nepopolna kadrovska zasedba, benifikacija delovnega staža poklicnih gasilcev in ustrezno vrednotenje del in nalog. Poveljnik Sandi Kotnik je med drugim poročal, da je varstvo pred požari v jeseniški občini dobro organizirano. Tudi opremljenost je dobra, le da se zaradi težkih finančnih razmer prepočasno obnavlja in posodablja tehnična ter prevozna sredstva.

V preteklem obdobju so registrirali skupno 59 požarov in 127 začetnih požarov. Tem je pretežno botrovala malomarnost. K sreči so bili požari dokaj hitro pogaseni, saj bi v nasprotnem primeru to lahko bilo katastrofalno. Podatek o začetnih požarih, pri katerih so za gašenje uporabili 198 ročnih gasilskih aparatov, pa kaže na dokaj dobro zavest ter usposobljenost delovnih ljudi in prebivalcev, ki so sodelovali pri gašenju.

Gasilci in reševalci so sodelovali pri 850 reševalnih akcijah, pri dvajsetih varnostnih spremetviah na plinovodih, pri 39 obpožarnih nevarnostih, v dveh primerih pa ob spremetviah prevozov nevarnih snovi. Razen tega so opravili 1.049 črpanj vode z motorno brizgalno in potopnimi črpalkami.

Posebno obširno je bilo opravljeno preventivno delo. To so bili razni nadzori, pregledi polnjenja jeklenk, merjenja pretoka vode, usposabljanja delavcev, prebivalcev, pripadnikov enot civilne zaštite, prevozi vode itd. Lani so za opravljanje omenjenih nalog nabavili novo manjše tovorno vozilo, čoln za reševanje na vodi, novo motorno brizgalno, napravo za preiskus jeklenk in posod pod pritiskom ter agregat za pranje težkih vozil.

Na letni skupščini so sprejeli tudi obširen program dela in dejavnosti v

prihodnje. Poleg že opisanega dela v minulem obdobju, bodo posebno skrb posvetili še tranzitnim prevozom nevarnih snovi po železnici in cesti. Pripravili bodo tečaj za gasilce — letalce. Nadaljevali bodo s šolanjem kadrov za poklicne gasilce na šoli sekretariata za notranje zadeve in na strojni fakulteti. Prizadevali si bodo za kadrovsko dopolnitev enot, za dopolnjevanje tehnične opremljenosti, za vpeljavo ustreznega nagrajevanja in za doseg beneficiranega delovnega staža.

Branko Blenkus

Tako se ne dela z invalidi

Pišem zato, ker se mi zdi, da se mi godi velika krivica in da sem zelo oškodovan. Pred kratkim so me zaradi bolezni premestili iz vratarne v HVŽ na novi nasip oziroma predelavo talilniških odpadkov, na moje delovno mesto v HVŽ pa so za prevega vratarja sprejeli upokojenca. Zanima me, ali je res potrebno, da delo prevega vratarja v HVŽ opravlja upokojenec, čeprav ima, kot pravi vodja splošne varnostne službe, »več strokovnega znanja«. Mislim, da kljub temu, da ima več znanja, upokojenec ne morejo imeti prednosti pred redno zaposlenimi delovnimi invalidi.

Sem namreč invalid 3. kategorije, kar je posledica dela v stari valjarni žice. Imam težave s hrbtenico in se že več let zdravim zaradi visokega pritiska, zato sem bil na predlog invalidske komisije razporejen za vratarja. Zaradi težav z visokim pritiskom nisem hotel ostati doma, zato sem bil zadnji dve leti zaposlen v vratarnici HVŽ, kjer lahko redno kontroliram pritisk in jemljam prava zdravila.

Vratar sem bil na vseh delovnih mestih po Železarni, od samskih domov do vratarne na Beli in Javorniku. Če se je vodja splošne varnostne službe odločil za to, da se bodo vratarji v vratarnicah pogostje menjavali, nimam nič proti temu, vendar naj se potem menjavajo vsi, ne pa da mene premestijo, na moje delovno mesto pa sprejmejo upokojenca. Pri razporejanju pa bi morali upoštevati tudi zdravje posameznika (redno merjenje pritiska ob primerih vrtoglavice je zame življenjsko pomembno. V takih primerih moram najprej na pregled krvnega pritiska, da ugotovijo, kateri je previsok, da lahko vzamem prava zdravila).

V Železarni delam že trideset let, zato me tako ravnanje toliko bolj boli. Od začetka sem delal v šamotarni, od leta 1960 do 1975 v valjarni žice, od 1975 dalje pa kot vratar. Mislim, da sem bil kot delavec vreden in odgovoren, zato res ne razumem, zakaj so me premestili, namesto mene pa sprejeli upokojenca.

H. Terzić

e naj
em iz-
zred-
asova-
otrebi

at, ko
ae, ne
er sin-
ešitev

za iz-
pravi-

i med
ogro-
proce-
praviti
to je

no, da
uničiti

s tem,
koda,
bomo
čni si-
ka ni
oziro-
m pri-

to, da
pravi-
zane-

v pra-
njeno

bombe
birajo
pa se
SS Je-
S Slo-

za po-
a leto
r stri-
je ob-

nanja
likata
redla-
a Slo-
rejeli
edlogi
e do 4.
lezar-

Zveze

rne

d-
v-
e-
ni
ce

jektu.
ntne-
že to-
skega
o in
lnega
idioz-
čenja
janju
ajo v
veze,
e ar-
v tega
ervis-
alne
veda
v, ki
n re-

uš

ovnih
ih do-
vorni-
ostne
o vta-
jenja-
endar
e pa
delo-
enca.
upo-
znika
rime-
njsko
oram
tiska.
k, da

st let,
lj bo-
tarni,
žice,
islil-
n od-
zakaj
ne pa
zič

Skupna seja in ločene seje zborov skupščine občine Jesenice

(Nadaljevanje s 1. strani)

predsedstva SR Slovenije je predla-
gala republiška kandidacijska kon-
ferenca in obrazložitev je bila obja-
vljena v sredstvih javnega obvešča-
nja. Rezultati glasovanja o obeh
kandidatih v občinskih skupščinah
bodo razglašeni v republiški skupšči-
ni v začetku maja.

Izvolitev predsednika in podpred-
sednika Skupščine občine Jesenice:
Ker je obema nosilcema individual-
nih funkcij potekel dveletni mandat
z možnostjo ponovitve, je na osnovi
pozitivnih ocen občinska kandidacij-
ska konferenca s tajnim glasova-
njem določila tudi za naslednje dve-
letno obdobje za predsednika Skup-
ščine občine Jakoba Medja, dipl. inž.
metalurgije, in za podpredsednico
Skupščine Albino Sršen, predmetno
učiteljico, ki je zaposlena v osnovni
šoli Prežihov Voranc kot ravnateljica.

Poročilo o delu

Temeljnega sodišča v Kranju,
enote na Jesenicah: Jeseniška enota
rešuje vse kazenske, pravne in ne-
pravdne, izvršilne in zemljiškoknji-
žne zadeve za jeseniško občino. Tem-
eljno sodišče v Kranju pa za celot-
no območje obravnava kazenske za-
deve, kjer so bili storilci mladoletni-
ki in vse gospodarske spore in v zve-
zi s tem izvršilne zadeve, poleg vode-
nja gospodarskega registra.

Poročilo jeseniške enote ugotov-
lja, da so v letu 1987 imeli rahel
upad vseh zadev. Na kazenskem od-
delku se je število zadev v primerja-
vi z letom 1986 zmanjšalo kar za
35 %. Med prispelimi zadevami je bi-
lo 33 zasebnih tožb, od tega 23 zaradi
razžalitev. Najštevilnejša so bila
kazniva dejanja zoper družbeno in
zasebno premoženje, od tega je bilo
največ tatvin (102). Kaznivih dejanj
zoper varnost javnega prometa je bi-
lo 39, od tega osemnajst z lahkimite-
lesnimi poškodbami, dvajset s hudi-
mi telesnimi poškodbami in ena s
smrtnim izidom, pri vseh pa je bila
velika materialna škoda.

Zaskrblyujoče naraščanje mlado-
letnega kriminala se je na območju
občine umirilo. V letu 1987 je bilo
takšnih zadev le dvajset ali deset
manj kot leto poprej. Tudi število
mladoletnih storilcev je upadlo od 46
v letu 1986 na 27 v letu 1987. Med
kaznivimi dejanji prevladujejo tatvine
in vlomne tatvine, sledijo kazniva
dejanja poškodovanja tuje stvari in
prometni delikti. Značilnost za mla-
doletniški kriminal je izvrševanje
kaznivih dejanj v skupinah. Med
obravnavanimi storilci pa se je po-
kazalo, da je bistven problem izrabe
prostega časa, saj je bilo zadnja leta
zelo malo storilcev med športniki in
otroci iz kmečkih družin.

Na civilnem pravdnem oddelku je
bilo vloženih 331 tožb ali ena manj
kot leto poprej, od tega so bile 104
razveze zakonskih zvez, dvajset
tožb ugotavljanja in izpodbijanja
očetovstva, 28 tožb v zvezi s preživni-
nami, sledijo odškodninski spori,
spori iz pogodbenih razmerij in
pravnih poslov, s področja lastništva
in posesti, stanovanjski spori in spori
iz zapuščin med dediči. Narašča
število razvez, med njimi pa je veli-
ko takih, ko so bile zakonske zveze
sklenjene na območju drugih repub-
lik. Na civilnem nepravdnem po-
dročju so reševali razdružitve solast-
niškega premoženja, stanovanjske
pravice, opravilne sposobnosti in ro-
diteljske pravice, in sicer je bilo teh

zadev 17 % manj kot leto poprej. Na
civilno zapuščinskem področju pa so
imeli v obravnavi 18 % več zadev ka-
kor v letu 1986. Manj je bilo tudi zem-
ljiškoknjižnih zadev in zadev na iz-
vršilnem oddelku.

V letu 1987 je jeseniško sodišče
prejelo v delo 8263 zadev in je sku-
paj z zaostankom iz preteklih let
obravnavalo 9474 zadev, rešilo pa
8481. Kljub nepopolni zasedenosti
sodniških mest jim je ostalo manj
nerešenih zadev kot leto poprej, ven-
dar pa so tudi prejeli približno 13 %
manj zadev kot leto poprej.

Poročilo o delu javnega pravobra-
nilca Gorenjske: To je samostojen
organ petih gorenjskih občin, ki je v
lanskem letu skupaj obravnaval
939 zadev (1986 1.178) in od tega iz
jeseniške občine 149 zadev. Vred-
nost pravnih, izvršilnih in odškod-
ninskih zadev, ki jih je v letu 1987
obravnaval javni pravobranilec Go-
renjske, je znašala 2.573.577.097 di-
narjev. V letu 1987 je zastopal občine
in krajevne skupnosti v 79 sporih v
skupni vrednosti 45.258.114 din, v
dveh primerih pri razlastitvenih po-
stopkih, nadalje je sodeloval v 43 po-
stopkih pri upravnih organih in sodi-
ščih za določitev odškodnine za ra-
zlaščene oz. iz uporabe vzete nepre-
mičnine, občine in krajevne skupno-
sti je zastopal v 34 nepravdnih zade-
vah in v 22 izvršilnih postopkih pri
izterjavi od občanov 20.733.854 din.
Pregledal je 712 pogodb o prometu z
nepremičninami v skupni vrednosti
2.418.742.020 din in dal pisna pravna
mnenja v 52 zadevah.

Delo na Javnem pravobranilstvu
Gorenjske opravlja dve diplomira-
ni pravnici — javna pravobranilka
in namestnica — in dve administra-
tivni delavki.

Poročilo Temeljnega javnega to-
žilstva v Kranju z enotama v Kranju
in Radovljici: Osnovna naloga javne-
ga tožilstva kot samostojnega organa
je pregon storilcev kaznivih dejanj
in drugih z zakonom določenih de-
janj, ki so kazniva. Tudi v letu 1987,
navaja poročilo, se je nadaljeval
trend rahlega upadanja števila ova-
denih polnoletnih storilcev kaznivih
dejanj, in sicer je teh primerov 1675
ali 9,4 % manj kot leto poprej. Bistve-
no manj je tudi ovađenih pravnih in
odgovornih oseb za gospodarske pre-
stopke, ki jih je bilo v letu 1987 147
ali 32,5 % manj kot leta 1986. V pora-
stu pa je kriminal mladoletnikov. V
letu 1987 je bilo 190 storilcev ali
26,3 % več kot leto poprej. Za 209 je
tudi manj kaznivih dejanj, pri kate-
rih so storilci ostali neznan.

Poročilo Sodišča združenega dela
v Kranju: Sodišče je v letu 1987 pre-
jelo 458 predlogov za sodno varstvo,
kar je 66 manj kot leto poprej. V letu
1986 je ostalo nerešenih 146 zadev,
ob koncu leta 1987 pa je ostalo še 136
nerešenih zadev. Iz jeseniške občine
je bilo v letu 1987 83 predlogov za
sodno varstvo (1985 96 in 1986 105).
Poročilo navaja, da so lanske leto re-
šili dve zadevi s področja statusnih
vprašanj (izločitve TOZD iz DO), 32
je bilo sporov iz razmerij v SIS, naj-
bolj pa se je zmanjšalo število spo-
rov s področja delovnih razmerij (od
486 na 359). Še vedno pa so v porastu
spori zaradi razporeditve na drugo
delo (od 37 na 42), zmanjšalo pa se je
število denarnih terjatov (od 244 na
200) in število sporov zaradi stano-
vanjskih vprašanj (od 97 na 64).

Vse številnejši so spori zaradi deli-
tve sredstev za osebne dohodeke in
zaradi vrednotenja del in nalog, če-
dalje več primerov je pa tudi s po-

dročja inovacij in nadomestil. Spori
v zvezi s priznavanjem nezmožnosti
za delo zaradi bolezni kažejo na pre-
cejšnje neusklajenost delovanja or-
ganov skupnosti zdravstvenega in
pokojninskega zavarovanja. Spori iz
delovnih razmerij med delavci in sa-
mostojnimi obrtniki kažejo na pri-
mere nedovoljenega zaposlovanja
(zaposlovanje na črno), zaposlovanja
brez pogodbe, nenatančnih evidenc
o izplačanih osebnih dohodkih in
drugi prejemkov ter izrabi letnih
dopustov.

Poročilo Uprave inšpekcijskih
služb za Gorenjsko: Poročilo navaja,
da je bil v letu 1987 izveden usklajen
inšpekcijski nadzor na področju
zmanjševanja onesnaženosti okolja
v SRS, na večjih smučiščih, na več-
jih prireditvah in nadzor nad gostin-
sko turističnimi objekti v letni turis-
tični sezoni. Akcija za zmanjševa-
nje onesnaženosti in ogroženosti
okolja je potekala skupaj s pristojni-
mi republiški inšpekcijami, v nad-
zor pa so se vključevale vodnogospo-
darska, urbanistična in sanitarna in-
špekcija. Pri nadzoru nad večjimi
smučišči niso ugotovili večjih odsto-
panj, medtem ko so na večjih prire-
ditvah ugotovili predvsem neureje-
nost, zlasti sanitarij, pri pregledu go-
stinskih prostorov pa so ugotovili po-
manjkljivo higieno v sanitarijah in
nezadovoljivo stanje sredstev za de-
lo. Poročilo podrobno navaja ugotov-
itve: inšpekcije dela, kmetijske in-
špekcije, gozdarske inšpekcije, vete-
rinarske inšpekcije, požarne inšpek-
cije, sanitarne inšpekcije, inšpekcije
javnih cest, gradbene inšpekcije,
prometne inšpekcije, vodnogospo-
darske inšpekcije, inšpekcije parnih
kotlov, tržne inšpekcije in urbanisti-
čne inšpekcije.

Ločene seje zborov skupščine občine

Na ločenih sejah bodo v vseh treh
zborih volili predsednika in podpred-
sednika zbora. Občinska kandidacij-
ska konferenca predlaga v ponovno
izvolitev vse dosedanje predsednike
in podpredsednike, in sicer:

- za predsednika zbora združe-
nega dela Zdenka Cunda, po poklicu
organizatorja dela in za podpredsed-
nika Miloša Piščanca, po poklicu
dipl. inž. metalurgije;
- za predsednika zbora krajev-
nih skupnosti Janeza Jeliniča, po
poklicu metalurškega tehnika in za
podpredsednika Ahmeda Telalovića,
po poklicu elektro inženirja;
- za predsednico družbenopoliti-
čnega zbora Angelco Vidic, organiza-
torko dela, in za podpredsednika Jo-
žeta Štravsca, metalurškega tehnika.

Delegati zbora združenega dela in
zbora krajevnih skupnosti pa bodo
obravnavali še:

- Poročilo o premoženjsko-pra-
vnih opravilih v zvezi s pridobitvijo
zemljišča za gradnjo karavanškega
predora na Hrušici in manipulativ-
nega platoja ob predoru, ki ga posre-
duje DOMINVEST Jesenice, in pred-
log odločbe o ugotovitvi, da je gra-
dnja manipulativnih platojev ob kar-
avanškem predoru, priključnih cest
in dela avtoceste Hrušica—Vrba v
splošnem interesu;
 - Predlog odloka o cenah za geo-
detske storitve v občini Jesenice.
- V 18. številki Delegata, glasila
Skupščine občine Jesenice, je obja-
vljenih tudi šestnajst odgovorov na
delegatska vprašanja pa tudi pet-
najst vprašanj, na katera delegati še
niso dobili odgovora z navedbo, kdo
bi odgovor moral dati.

V razvitem svetu — na senčni strani Alp — že polovica zaposlenih dela na področju informatike in računalništva

»Učenje, izobraževanje in štipendije« je bil naslov uvodnika v letošnji dvajseti številki Železarja. Srž uvodnika pa naj bi ležala v prvem stavku — starem kitajskem pregovoru, ki pravi: »Učenje je kot veslanje nazgor po deroči reki, stati na mestu se pravi nazadovati.«

Pa ni tako. Srž se nahaja v razpisu štipendij Železarne Jesenice na četrti strani Železarja.

Poleg toliko in toliko štipendij za metalurge, elektrotehnike, strojnike, ... je razpisanih tudi 11 (enajst) štipendij za diplomirane ekonomiste, 1 (z besedo: ENA) štipendija za dipl. inž. računalništva in prav tako ena štipendija za fotografa.

Tudi prav. S tako politiko izobraževanja (in kadrovanja) se gremo res lahko le »slikat«.

Plagiator

Tavčarjeva ulica (foto: Irena Kučina)

RAZPIS letovanja v počitniških domovih in prikolicah za leto 1988

Za delavce osnovnih organizacij, njihove svojce ter upokojece Železarne organiziramo letovanje v lastnih počitniških domovih v Biogradu na moru, Crikvenici, v počitniških prikolicah v Stoji pri Puli, Lanterni pri Portorju ter v okviru izmenjave, v počitniškem domu Železarne Ravne v Portorju.

Kraji in termini letovanja

Iz- mena	Crikvenica	Biograd, Stoja, Lanterna	Portorož
1.	5. 6.—15. 6.	11. 6.—21. 6.	20. 6.—29. 6.
2.	15. 6.—25. 6.	21. 6.—1. 7.	30. 6.—9. 7.
3.	25. 6.—5. 7.	1. 7.—11. 7.	10. 7.—19. 7.
4.	5. 7.—15. 7.	11. 7.—21. 7.	20. 7.—29. 7.
5.	15. 7.—25. 7.	21. 7.—31. 7.	30. 7.—8. 8.
6.	25. 7.—4. 8.	31. 8.—10. 8.	9. 8.—18. 8.
7.	4. 8.—14. 8.	10. 8.—20. 8.	19. 8.—28. 8.
8.	14. 8.—24. 8.	20. 8.—30. 8.	29. 8.—7. 9.
9.	24. 8.—3. 9.	30. 8.—9. 9.	
10.	3. 9.—13. 9.	9. 9.—19. 9.	

Predsezona in posezona:
— Crikvenica, Biograd, Stoja, Lanterna: 1., 2., 9., 10.
— Portorož: 1. in 8.

Cene v počitniških domovih Biograd n/m in Crikvenica:

	Sezona	Pred in posezona
— člani kolektiva, nezaposleni družinski člani, upokojeanci ŽJ	12.000.—	10.000.—
— zakonci, zaposleni drugod	18.000.—	16.000.—
— otroci nad deset let	12.000.—	10.000.—
— otroci od 4. do 10. leta	7.000.—	6.000.—
— polna cena za otroke do deset let	9.000.—	8.000.—
— zunanji gosti	23.000.—	21.000.—
— otroci zunanjih gostov od 4. do 10. leta	15.000.—	13.000.—
— otroci zunanjih gostov nad deset let	23.000.—	21.000.—

PRIKOLICE:
— male: 8.000 din dnevno
— velike: 10.000 din dnevno

TURISTIČNA TAKSA:

- Biograd na moru: 600.— din dnevno na osebo
 - Crikvenica: 1.000.— din dnevno na osebo
- Vsi, ki bodo letovali, bodo plačali turistično takso ob dvigu napotnice v gotovini, ne glede na to, ali bodo poravnali stroške oddiha v celoti ali v mesečnih obrokih.

Za otroke do 4. leta hrana ni obvezna, zaračunamo samo posteljo, če ne spijo skupaj s starši.

Možno je obročno odplačevanje stroškov letovanja, če je prijavljenec kreditno sposoben (pet obrokov ali manj).

Če posameznik odpove letovanje iz neupravičenih razlogov, se zadrži 1. obrok odtegnjenega zneska.

Prijavljenci, ki se bodo odločili za obročno odplačevanje, morajo priti po napotnico in bone v dnevih, ki so določeni za vplačilo.

Prijavljene, ki bo plačal stroške v enkratnem znesku, mora plačati za vsakega prijavljenega 10.000 din kavcije, ki bo obračunana pri vplačilu stroškov letovanja ob predložitvi poudila o vplačani kavciji.

Odpoved letovanja je možna najmanj dvajset dni pred nastopom le-tega pri organizatorji za oddihe, prevoze in izlete. Odpoved v krajšem času je opravičljiva samo zaradi bolezni, smrti, obveznega službenega potovanja, nepredvidenega dela, kot so remont v Železarni. V teh primerih kavcijo vrnemo, sicer kavcija zapade. Kandidat za letovanje mora poravnati vse nastale stroške zaradi njegove odpovedi.

PREVOZ

- Biograd na moru: 35.000 din
 - Crikvenica: 18.500 din
- Otroci od 4. do 10. leta plačajo 50 % cene in imajo lasten sedež. Do 4. leta je prevoz brezplačen, vendar brez lastnega sedeža.

Če avtobus ne bo 80 % zaseden, prevoza ne bomo organizirali. Vozovnice bodo v proclaji v INTEGRAL-ovem biroju na Jesenicah po 15. maju za vse izmene. Rezervacij ni, vendar prijavljenci lahko kupijo vozovnico že v začetku sezone tudi za kasnejše termine.

Odhod avtobusa v Biograd bo ob 22. uri en dan pred izmeno, v Crikvenico pa na dan izmene, z odhodom ob 6. uri izpred Čufarja.

Člani kolektiva, ki se bodo v naših počitniških domovih samo hranili, morajo imeti napotnico, s katero uveljavijo regresirano ceno, sicer upravi počitniških domov zaračunata polno ceno.

Način odplačevanja in izstavljanja napotnic

Napotnice izstavlja organizator za oddihe, prevoze in izlete v blagajni TOZD Družbeni standard od 7. do 10. ure v navedenih dnevih:

Biograd, Stoja, Lanterna	Plačilni dnevi
11. 6.—21. 6.	6. 7. in 8. junij
21. 6.—1. 7.	13. 14. in 15. junij
1. 7.—11. 7.	23., 24. in 27. junij
11. 7.—21. 7.	5. 6. in 7. julij
21. 7.—31. 7.	14., 15. in 18. julij
31. 7.—10. 8.	25., 26. in 27. julij
10. 8.—20. 8.	3., 4. in 5. avgust
20. 8.—30. 8.	12., 15. in 16. avgust
30. 8.—9. 9.	23., 24. in 25. avgust
9. 9.—19. 9.	5., 6. in 7. september
Crikvenica	
5. 6.—15. 6.	1., 2. in 3. junij
15. 6.—25. 6.	8., 9. in 10. junij
25. 6.—5. 7.	20., 21. in 22. junij
5. 7.—15. 7.	29., 30. junij in 1. julij
15. 7.—25. 7.	8., 11. in 12. julij
25. 7.—4. 8.	15., 18. in 19. julij
4. 8.—14. 8.	28., 29. julij in 1. avgust
14. 8.—24. 8.	8., 9. in 10. avgust
24. 8.—3. 9.	17., 18. in 19. avgust
3. 9.—13. 9.	29., 30. in 31. avgust

Referenti za oddihe in izlete v osnovnih organizacijah morajo oddati izpolnjene prijavnice za vse termine do 30. aprila 1988 v oddelku za organizacijo prostega časa, soba št. 11 (stavba Kadrovskega sektorja), organizatorji za oddihe, prevoze in izlete.

V kolikor do tega datuma referenti ne bodo oddali prijavnice, bomo menili, da ni prijav.

VSE KORISTNIKE LETOVANJA PROSIMO, DA DOSLEDNO UPOŠTEVAJO ČAS IN DNEVE ZA IZSTAVLJANJE NAPOTNIC.

Informacije v zvezi z oddihi dobite pri organizatorji za oddihe, prevoze in izlete, tel. 3211.

Oddelk za organizacijo prostega časa Organizator za oddihe, prevoze in izlete Sonja JEKOVEC	Predsednik komisije za oddihe in izlete Peter SIMONETIČ
---	---

Popotni utrinek iz Novega sveta (Chicago)

Matej Šurc

Mesto, kjer je čutiti vonj po divji čebuli

Nadaljevanje iz prejšnje številke

To sta popolnoma enaka nebotičnika. Pod vsakim je privez za 450 fajt, prvih petnajst nadstropij je namenjenih 450 garažam, ki so zgrajene v spiralnih parkiriščih, na vrhu je 450 stanovanj. Stavba ima tudi svoji kinodvorani, drsališče, kegljišče, gledališče, restavracije in gotovo sem še kaj pozabil. A ni vse tako idealno; mesečna najemnina stanovanja znaša tu notri skoraj 1000 dolarjev.

Tam spodaj živi več kot tri milijone ljudi, širša okolica, ki mi jo zastirajo svinčeni deževni oblaki, pa ima okrog sedem milijonov prebivalcev. To je približno toliko, kot je vseh Švicarjev.

Chicago je vetrovno mesto, ker mu na vzhodu odpirajo obzorja Velika jezera in ker stoji na pragu širnih prerijskih pokrajin. Te so pred manj kot 200 leti bile še neznanka. Danes je morda prav zaradi svoje lege pojem sodobne poslovnosti in znanstvenih dosežkov. Gonilna sila gospodarstva sta še vedno trgovina z govedom in jeklarska industrija, ki pa si ju ne bi bilo mogoče omisliti brez razvitega bančništva.

«Chicago je prometni center sveta,» mi pove nek domačin. Bo že držalo. Po vseh podatkih sodeč, je največje jezersko pristanišče na svetu, od konca 19. stoletja spada med najpomembnejša železniška križišča nasploh, tovornega prometa pa ima na leto približno toliko kot New York in St. Luis skupaj. Kljub vsemu je čičaško letališče O'Hare poglavje zase, saj (z več kot 53 milijoni potnikov, ki jih je sprejelo lani) prepričljivo vodi med vsemi najpomembnejšimi letališči na svetu.

S Pepco greva dol in se pomešava v množico reklamnih napisov in ljudi. Vidim okravatene poslovneže in med njimi suhljatega črnega starčka, ki brska po smeteh ter išče prazne pločevinke, da bo na odpadku za vsako dobil pet centov. Pri frančiškanski cerkvi dam dolar postavne mu belcu srednjih let, ki v raztrganem plašču moli desno roko za vbojajme, v levici pa stiska plastično vrečko, kjer je spravljeno njegovo premoženje. Simpatično dekle pri Continental centru deli prospekte in jaz stopim bliže, da bi mi poklonila tudi prijazen smehljaj. Po prospektu

sodeč je pripadnica ene izmed množice verskih sekt. Te se ukvarjajo z vprašanjem, kako v življenju dobiti čisto »desetko«, kakršno dobijo tekmovalci pri gimnastiki.

Opoldanska reka ljudi naju potiska dalje. Plaho se prebija tudi med raznimi črnskimi tolkami, ki se zbirajo na uličnih vogalih in čakajo na priložnost za pošten ali nepošten zaslužek. Pred Zvezno hranilnico, nedaleč od znamenite Picassovej skulpture, se ustavim, da fotografiram široko makadamsko cesto, ki jo krasijo precejšnje luknje. Fotografiram potem tudi eno izmed številnih ozkih ulic med Art Institutom in

Centinental Centrom, ki je, kot mnoge druge ozke ulice, natlačena s smetmi.

Šla sva si ogledat še kip Indijanca na konju, ki ga je naredil naš Ivan Meštrovič.

Med vožnjo z vlakom, ki vozi nekaj časa nad zemljo potem pa pod zemljo, poslušam žalostno zgodbo. Pepca pripoveduje, da je pred leti neka industrijska družba priredila za svoje delavce križarjenje po Michiganu. Ko je ladja že odrinila z jezerskega brega, so potniki stopili na eno stran palube, da bi mahali svojim ženam in otrokom, stoječim na obali. Takrat se ladja prevrne in za-

čne toniti in moške tonejo z njo, njihovi svojci pa jih brezmočno gledajo z obale jezera.

Pepca je doma v zahodnem delu mesta, kamor so se naselili ljudje z vsega sveta. Največ je Mehikancev, ki tudi v bogati severni sosedni ne morejo iz svoje kože. Večina je lenih, umazanih in imajo veliko otrok. Pepca je dva vzel v svojo hišo, ko pa jih je bilo naenkrat notri osem,

jih je s pomočjo odvvetnika vrgla ven. Od Evropejcev je v tem predelu največ nemških priseljencev, pravzaprav že njihovih pravnukov in tudi njihova katedrala je najvišja in najbolj mogočna. Tudi Slovenci imamo v Chicagu svojo cerkev. Lepa je, a ima nižji zvonik in je manjša od ostalih. Tu živi 200 Slovencev. Ana Ahačič je ena imed njih. Leta 1922 je

iz Trčica prišla naravnost v Chicago. Delala je v tovarni, da ima danes 300 dolarjev pokojnine, ki jo večino razda revežem. Nima otrok niti moža, vsak dan gre k maši in po maši ji sosede, največ prijazna gospoda Ga-

brova, berejo časopise, ker sama že malce slabše vidi. Pozneje sem zvedel, da je Ana lani praznovala svoj stoti rojstni dan. Ponosen sem, da imam rojakinjo tako častitljive starosti.

Prijazno me sprejmejo tudi slovenski frančiškani. Tadej in Kristjan mi razkažeta župnišče, telovadnico in družabne prostore, kjer se zbirajo Slovenci in njihovi potomci. Potem me Tadej odpelje še v šolo, ki je tudi pod okriljem frančiškanov. Pokaže mi učilnico s hišnim IBM računalnikom. V drugem razredu otroci že znajo uporabljati nekatere programe, v predzadnjem in zadnjem letniku pa se učijo programirati. Stroški za enega učenca so 1000 dolarjev na leto, zanimivo pa je, da razen prispevkov dobrih ljudi ni drugega vira financiranja. Na poti iz šole nama pride nasproti možak in Tadeja ogovori v tako značilnem narečju, da si nisem mogel kaj, da ga ne bi vprašal:

»Vi ste pa Prekmurec, a ne?«

»Yes, iz Velike Polane.«

Silhueta Sears tower

»Potem ste poznali Miška Kranjca?«

»Sure, saj sva bila najbližja sosed.«

Kdor se sreča z našimi izseljenci, se največkrat nehoti mora soočiti tudi z drugo resnico. To je tista, ki jo živijo »premaganci naše revolucije«. V kuverti sem dobil 100 dolarjev, nato pa sem poslušal zgodbo o parizanskih umorih. Nenadoma ustanem, vržem denar na mizo in rečem, da me pač ne bodo kupili. Zagrmel sem, da vendarle ostajam pri svojem,

mnenju, četudi ne »držim za partizane« in nisem član Zveze komunistov. Oni pa se smejejo moji »tipični slovenski skromnosti«, a dobri moji me pomiri, da naj vsamem denar zato, ker ga nimam, on pa ga ima dovolj. Z nejevoljo na obrazu in z radostjo v srcu dolarje spravim nazaj. Možakar potem razlaga o »komunističnih orgijah, grozodejstvih nad domobranci, partizanski prevari na Blegošu«, jaz pa že ves čas gledam na uro. Posloviti se moram, saj čim bolj dobro uro že poletim in do letališča je daleč. Zopet tečem mimo hiše, kjer imajo spravljene dokumente o tajni pogodbi med partizani in Nemci iz leta 1945 in se sprašujem, če me bo poklicna radovednost še kdaj zanesla semkaj. Čez pol ure sva s Pepco na letališču O'Hare, kjer se že spet borim s solzami. Ne maram posilavljanja.

Jeklena ptica je že prestala podrtavanje vzletnih muk, dvigamo se na 8000 metrov in letalo se umirja. Zbogom Amerika, moram se vrniti. Jugoslavijo. Ameriška svoboda, jugoslovanski gospodarski problemi, prostrane planjave in svetlo, široko nebo srednjega Zahoda, utesnjenost med slovenskimi gorami... Stereotipi, predsodki! Namesto slovenskih misli ob odhodu se za nekaj mesecev vrnem v preteklost. Ponizan in razžaljen stojim pred ameriško ambasado v Zagrebu, kjer so mi pravkar zavrnili prošnjo za vizo. (Drugič sem tja pripeljal očeta, da bi jamčel zame in potovanje so mi odobrili.) Prvič mi uslužbenka razloži, da sumijo, da bom za vedno ostal tam, saj sem študent s samo začasnim bivališčem, neporočen, brez otrok.

»Veš, Američani želijo, da se jim v deželi še naprej cedita med in mleko.«

Zdaj se za tolažbo spomnim, da medu ne maram, ker me po njem bolijo zobje in mleko se mi sesiri, k sem pa vedno nekje na poti.

Miha Mazzini

2

Drobtinice

Nekaterim ljudem, krajem in časom v mojem spominu, katerih vsaka podobnost z resničnimi ljudmi, kraji in časi pa je, seveda, zgolj naključna in nehotena. Vse je izmišljeno, kot bi rekli solipsisti.

Glas je izgubil nadutost. Tišina bi pomenila vdajo. Morala je nekaj reči.

— To je bilo tudi meni všeč. Ta prizor. Prej sem mislila na celoten vtis, ki ga je film napravil name.

Padel sem nazaj na naslonjalo. Zadovoljstvo me je napolnilo do mezinca na nogi. Kdor blefira, profitira. Preostajala je le še rutina, ki jo je bilo treba izvesti čim hitreje in čim bolj divje.

— O katerem filmu si govorila, draga deklica?

— Tess.

— Ne boš verjela — zbegano in začudeno sem jo pogledal v oči. — V tem filmu ni noben črnskih sužnjev in sranja z osvoboditvijo.

Zadrega. Čista, gola zadrega. Nekaj sekund sem jo pustil razpadati v tišini. Potem mimogrede vprašal.

— Torej kritiziraš nekaj, česar sploh nisi videla?

— Sem.

— Nisi.

— Sem.

— Nisi.

Zmerom hitreje. Udarac za udarcem. Vsaka beseda vbod. Tik ob njenem obrazu. Iz ust ji je smrdele po zatočnem.

Končno se je vdala.

— Brala sem kritiko v časopisu.

— Kako pa potem lahko govoriš o razmišljanju s svojo glavo? — Mencala je.

— Redno berem pisanje tega kritika in vem, da misliva enako. — Nazaj na naslonjalo. Govoreč mirno in zadovoljno.

— Potemtakem bi prej morala reči: misli-

va z najinima glavama.

Končno je zakapirala. Kdo sem jaz, da jo zaslišujem in zabevam za njen denar? Vstala je, rekoč, da se ji mudi na avtobus.

Hipuzl in Pesnik sta me gledala z nepri-

spremostvo do postaje. Milostno ju je sprejela. Nisem se silil zraven.

Odšli so.

Počutil sem se izčrpanega in zadovoljnega, kot bi pravkar diplomiral iz navzkrižnega zasliševanja pri UDBI, CIA, KGB in postal dopisni član še nekaj podobnih organizacij z različnih koncev sveta. Potegnil sem zadnji požirek iz steklenice in ga počasi spustil po grlu.

Vse naslednje sem si pač sam sebi zajebal.

— Oh ja, — sem medlo zavzdihnil, ko sem ujel za sabo približevanje natakarič; verjetno po prazno steklenico.

Nisem dvignil pogleda, uprtega v zeleno steklo. Roka s kričeje polakiranimi nohti je zgrabila steklenico za vrat in jo odnesla. Na isto mesto pa postavila novo pivo.

Tako sunkovito sem pogledal navzgor, da mi spodnja čeljust ni mogla pravočasno slediti in je ostala povesena. Okvir butastemu pogledu. Natakarič je, kot da se tudi sama ne more prečuditi, pomignila proti mizi za mojim hrbtom.

Tip z UCLA napisom mi je pokimal.

Nedvomno vabilo. Poln zoprnosti sem raje obsedel in se obrnil k vratom.

Hipuzl in Pesnik sedaj pijeta in kimata v drugi gostilni. Od njiju so me ločili le moji občasni napadi besa ali, kot sem jih sam imenoval, karakterja. Verjetno to ne bo trajalo več dolgo. Gotovo pa ne do Hipuzlovih trideset, kaj šele Pesnikovih štirideset let. Pri dvaindvajsetih sem nimaš več kaj odločati. Odločiti se moraš nekje med puberteto. Za smrt ali staranje. Vse naprej je navadno slepomišenje. Včasih kakšna brca vstran duha, ki se še ne more sprijazniti s stvarnostjo.

Hipuzl je bil ostanek leta 68, kot jih je po naših vaseh in zakotnih hribih vse polno. Zvijal je džointe, razpravljal o transcendenci, si včasih pristrigel na ramena padajoče, od maščobe zlepljene lase. Če se je preveč zamaknil med kajenjem, si je požgal brado in bil videti mlajši za kakšno leto. Žical je za kruh in pijačo, česar Pesniku sploh ne bi bilo treba. Ta je delal v železarni vsako dopoldne, tam tudi malical; popoldne je le še pil na tuje stroške. Od plače si ni privoščil niti dinarja. Vse do zadnje pare je vlagal v svoje samozaložbe. Izdajal je približno eno knjizico svojih stihov na dva meseca. Dan ali dva po izidu je v modri obleki, s skrbno skrtačeno umetniško bradico, prodajal pri-

merke po gostilni. Število vseh kupcev v enem letu je bilo manjše od prstov na rokah. Po dveh dneh abstinence je razočaran klonil. Oblekel spet rjav ponošen suknjič in hlače iste barve z drobnim vzorcem, se zapil in zastoj podelil preostale izvode svojega umotvora vsakomur, ki se mu je le ljubilo stegniti roko. V stanovanju sem imel, takole na oko, okoli sedemdeset njegovih zvezčičev. Prebral sem dva in se zaobljubil, da nikoli več ne odprem nobenega. Obljubo sem držal, kar sploh ne priča o ne vem kakšni trdnosti volje. Majhne skušnjave rodijo velike kreposti.

Najbolje se mu je godilo pred leti, ko je dobil službo urednika šolskega glasila na osnovni šoli. Takoj je dal odgovor v železarni ter se nemudoma posvetil zbiranju prispevkov mladih nadebudnih literatov. Šola je imela lasten stroj za razmnoževanje matric in poseben odbor šolarjev, ki je liste sortiral, obrezoval in spenjal. Tiskarna se je ponudila, da bo zastoj tiskala platnice, kot pomoč mladim kulturnikom. Tisto leto je izšlo dvaindvajset novih pesniških zbirk našega Pesnika in ena številka šolskega glasila v polovičnem obsegu, zaradi tehničnih težav in pomanjkanja gradiva, kot je Pesnik zapisal v uvodniku. Po brci v rit se je spet zaposlil v železarni.

Tudi ta steklenica se je izpraznila. Bil je čas za pogovor z UCLA tipom. Presedel sem se. Takoj je pomahal natakarič in jih pokazal dva prsta. To je seveda pomenilo še dve pivi. Postal mi je všeč. Na pogled se je ločil od drugih priseljenih delavcev v železarni. Obut je bil v teniske, ne v špičake z visoko peto. Kavbojke so bile prave dolžine in ne spodvihane. V frizuro je bil pravi semišglavec, ostrizen na prst, z nekaj dni neobrito brado. Širok nos in mesnate ustnice so bile na svojem mestu. V njegovih očeh je bilo nekaj, kar me je za trenutek zbegalo. Kot bi jih že nekje videl. Ne oči same, verjetno pogled. Nisem se mogel spomniti kje in kdaj.

Rekel je:

— Jaz sem Selim.

Okleval je trenutek, preden mi je ponudil roko.

— Egon.

Pokimal je, kot da mu je moje ime že znano.

— Tudi meni je bil film všeč.

Presenetila me je njegova izgovorjava. Ni še mogel biti dolgo v tem mestu. Kaki dve leti sem ga videval v gostilni. Govoril je skoraj

brez naglasa.

— Ja, ja, — sem pokimal in se odločil zamolčati, da filma sploh nisem videl. Bral sem je Hardyjev roman.

Natakarič je prinesla pivi.

Zrl sem v mizo, oškrabano in izrezljano z noži. Izogibanje familijarnostim, kot so nazdravljanje in trkanje stekla ob steko. Ničesar takega ni poskušal.

Zlil sem požirek vase. Selim je govoril o filmu. Nisem mu mogel slediti. Pijanost me je udarila od zadaj, z vso močjo po lobanji. Slika se je razčetrverila in zbežljala. Lovil sem prostor, ga krpal. Nazadnje obupal. Gledal sem obraz pred sabo, ki se je pačil in mešal kot v ukrivljenih ogledalih.

— Film je bil lep.

Besedico lep je dahnul neskončno nežno.

Natakarič je začela obračati stole navzgor in jih polagati na mize.

— GREEEEEEEEEEEMO!!!!!!! — sem zaslislal tik za ušesom.

In sva šla. Zadnja. Obstala sva na cesti. Vprašujoče me je pogledal, češ, greva v drugo gostilno. Opotekel sem se. V železarni, ki nama je polnila vse vidno polje, so prebili plavž in noč je pordela.

Zanimalo me je: če odprem usta, bo ven prišel poslovljni stavek, ali pa bo bruhalo kozlanje.

Zmogel sem.

— Saj se še vidiva, adijo!

— Adijo.

Stekel sem v ozek prehod za gostilno. Naslonil glavo na zid ter se podpisal nanj. Stopil nekaj korakov proč od vodenega izbljuvka; se usedel in malce zaspal. Prebudilo me je ponovno krčenje želodca, ki je stolklo še vso preostalo pijačo na plano in me davilo še nekaj časa. Minilo je. Sloneč ob zidu sem užival v sliki, ki se mi je kristalno zjasnila. Opazujoč curek slin, ki mi je bingljaj z ustnice, osvetljen s plamenom, kukajočim skozi vrh dimnika.

Naredil sem nekaj poskusnih korakov in zadovoljen z uspehom krenil h Karli. Cesta ob železarni je bila popolnoma prazna. Pridni delavci hodijo spat s kurami. Manj pridni so v gostilnah navalili na sevdah. Tuleči glasovi sevdalinsk so mi bili za popotnico.

Karla je stanovala v tretjem nadstropju. Obzirno sem prislulnil z ušesom naslonjenim na vrata. Slišati je bilo le radio. Ženski glas je pripovedoval novice iz sveta, kjerkoli že to je.

Nadaljevanje

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

● Izvršni svet OS Radovljica je na 66. seji, 29. marca, imel na dnevnem redu poročilo o delovanju in finančnem poslovanju LRP Triglav Jesenice za leto 1987 ter program in finančni načrt za leto 1988. Na seji so izrekli soglasje k sistematizaciji temeljnega sodišča v Kranju in k povečanju števila sodnikov tega sodišča. Seznanjeni so bili z informacijo komisije za varstvo pred nalezljivimi boleznimi, o širjenju stekline in s predlaganimi ukrepi za njihovo preprečevanje. Izrekli so pozitivno mnenje k imenovanju izpitne komisije izpitnega centra za voznike motornih vozil v Kranju.

● Na programski seji občinske organizacije ZKS Radovljica v marcu so delegati z nadomestnimi volitvami namesto Bojane Azman, Branka Čopa, Stefana Hajdinjaka, Zinke Hrustelj, Lili Kozinc in Stanka Slivnika izvolili za nove člane občinskega komiteja ZKS Radovljica Staneta Košnika, Lilijano Les, Pavla Maleja, Matevža Paplerja, Alojza Pintarja in Evo Stravs.

● Na marčevskem zboru komunistov Bleda so razpravljalci opozorili na nujnost ureditve kraja, ki se pripravljajo na svetovno prvenstvo v veslanju, ki bo prihodnje leto. Predlagali so ustanovitev hortikulturnega društva in terjale, da se čimprej obnovijo propadajoče mrljiške vežice in turistični objekti — poljiški domovi in vile, za katere lastniki, pretežno iz drugih krajev države, ne kažejo posebne skrbi za obnovo in vzdrževanje.

● Komisija za občinska priznanja pri OS Radovljica je na 7. seji, 31. marca, sprejela sklep o razpisu za podelitev plaketa občine Radovljica v letu 1988, ki jih podeljuje za občinski praznik, 5. avgusta. Vsako leto podeljujejo veliko plaketo in plaketo občine Radovljica zaslužnim občanom, organizacijam ali skupnostim. Rok za prijavo predlogov je do 5. maja 1988.

● Poleg blejske je najštevilnejša organizacija ZB NOV v KS Radovljica, ki ima letos na seznamu še 303 člane, od teh je 138 žensk in 165 moških. Lani je v tej organizaciji umrlo devet članov. Najstarejša članica ZB NOV ima že 90 let, najstarejši član pa 87 let. Poprečna starost članov in članic v Radovljici znaša 68 let.

● V letu 1987 so komunisti radovljiške občine plačali 103.509.205 din članarine, kar je 2 % več, kot je bilo načrtovano. Od tega zneska je OK ZK Radovljica odvojil 46 % oziroma nekaj nad 47,6 milijona din za skupne potrebe ZK Slovenije in Jugoslavije, 54 % ali okoli 55,9 milijona din je ostalo na računu OK ZK Radovljica za lastne potrebe. Po zaključnem računu za leto 1987 je bilo skupaj 57.337.890 din prihodkov, kar je 3 % nad načrtovanimi prihodki. Odhodki so lani znašali 54.740.166 din, kar je 3 % nad načrtovanimi.

● Po oceni OK ZSMS Radovljica je od vseh organov občinske konference edino Center klubov OZN v celoti uresničil letni program dela in dosegel zastavljene cilje v letu 1987. Organiziral je finalno kviz tekmovanje klubov OZN v Bohinjski Bistrici, sodeloval je z Republiškimi centrom klubov OZN in se dejavno vključil v akcije klubov OZN, vključno s praznovanjem meseca mladosti.

Z občnega zbora DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela

V začetku marca je bil v prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernika na Javorniku redni letni občni zbor oziroma programsko volilna konferenca DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela.

Dosedanji predsednik Bojan Rajakovič je najprej pozdravil člane in goste, nato pa so se spornili trinajstih umrlih članov v minulem obdobju.

V kratkem uvodnem poročilu je Bojan Rajakovič nanizal probleme, ki so bili aktualni ne le za lansko leto, ampak tudi za daljše obdobje. V preteklem mandatnem obdobju so poskušali na Javorniku na različne načine popestriti dejavnost. V ta namen so pri krajevni konferenci SZDL v lanskem letu predlagali ustanovitev programskega sveta z namenom, da bi z dodatnimi prireditvami (odrske predstave, koncerti, literarni večeri in podobno) dvorano bolj izkoristili, saj je žal premalo zasodena. To je le delno uspelo, zato še vedno ostaja pomembna naloga, da s sodelovanjem tudi drugih kulturnih ustanov dvorano večkrat na teden. Sicer je bilo v zadnjem času nekaj pomembnih prireditev.

Med pomembne uspehe pa na Javorniku štejejo tudi občasne likovne in foto razstave, ki jih organizirajo v razstavnem prostoru Viktorja Gregorčiča.

Na občnem zboru je bil sprejet tudi okvirni program dela za naslednje obdobje, v katerem so zapisali tudi to, da naj bi ob pomoči in sodelovanju drugih ustanovili fotokino sekcijo. Ker v zadnjih dveh letih ni bilo dramskih uprizoritev, bo ena od osnovnih nalog društva tudi v tem, da z različnimi drugimi možnimi oblikami poskrbi, da bo delo v tem odseku ponovno zaživelo in da bodo ponovno pričeli uprizarjati odrske dela.

V krajši razpravi je sodeloval tudi predsednik ZKO občine Jesenice, Jo-

ža Varl. Razpravo ostalih članov je dopolnil s tem, da bo treba organizirati tudi druge dejavnosti, npr. izrazni ples, lutkovno dejavnost, predavanja. To bo seveda le dopolnilo tistim dejavnostim, ki jih na Javorniku in Koroški Beli organizirajo že vrsto let. Sem sodi tudi šahovska sekcija, ki je končno dobila prostore v delavskem domu Julke in Albina Pibernika na Javorniku. Ena od nalog novoizvoljenega upravnega odbora je tudi ta, da se z upravnim odborom sklada hiš, ki so v družbeni lasti pri Samoupravni stanovanjski skupnosti Jesenice, dogovori za plačevanje zaračunane za dvorano le za tiste dni, ko je dvorana zasledena. S tem bi lanko bistveno zmanjšali stroške najemnine, ki so vredno visoki. Tako rešitev so našli že marsikje drugje, zato bo treba nekaj storiti tudi v naši družini.

Upravni odbor bo moral tudi v prihodnje sodelovati z osnovno šolo Ka-

ravanskih kurirjev NOB na Koroški Beli in s tamkajšnjim šolskim kulturnim društvom Ježkov rod z namenom, da bi v javniško Svobodo vključili čimveč mladih iz naše krajevne skupnosti.

Izvoljen je bil nov upravni odbor, ki ga bo odslej vodila predsednica prof. Majda Malenšek, tajniške posle so zaupali Stanki Torkar in blagajniške Branki Doberšek. Podpredsednik društva še naprej ostaja Ivan Tušar, za izdelavo kronike pa bo skrbel Žarko Štrumbelj.

Edo Žagar

Delavska univerza vabi

Delavska univerza Viktor Strazišar Jesenice vabi v aprilu v tečaje:

- za voznike čolnov — 20 - urni; na tečaju boste pridobili osnovna znanja o pomorstvu in navigaciji in opravili izpit,
- za voznike jadrnic,
- o biovrtičkarstvu — gnojenje in zaščita rastlin (8 - urni); predavali bodo člani vrtičkarske univerze iz Ljubljane, katerih geslo je: »Hrana brez strupov!« (HBS); na tečaju boste lahko kupili biovrtičkarsko literaturo.13
- akupresure proti hujšanju in boleznim
- 12 - urni, predavala bo prof. Helena Bizjak
- nadaljevalni tečaj radiestezije — alternativna medicina — 12 - urni, predavala Mirela Mahne in dr. Senja Trstenjak

Informacije po ☎ 81-072.

● Na 14. skupni seji predsedstva in koordinacijskega odbora za splošne zadeve ter razvoj kulture pri Kulturni skupnosti Radovljica, 29. marca, so presojali uresničevanje programa v letu 1987 ter obravnavali predlog programa in finančnega načrta za leto 1988. Sprejeli so nekatere spremembe in dopolnila k osnutku samoupravnega sporazuma o temeljnih načrta za obdobje 1986 — 1990. Sklenili so, da bo naslednja seja skupščine Kulturne skupnosti Radovljica 18. aprila.

● Raziskovalna skupnost Radovljica je objavila sredi marca razpis o podeljevanju priznanj inovator leta in nagrad za pomembne inovacijske dosežke ter pospeševanje množične inovacijske dejavnosti v letu 1987, za katere so priznane pravice do nadomestila. Prijave na razpis bo Raziskovalna skupnost sprejemala do 10. aprila 1988.

● Služba pravne pomoči Jesenice — Radovljica s sedanjem v Radovljici, je v letu 1987 obravnavala 98 zadev v zvezi z neupoštevanjem samoupravnih aktov s področja zaposlovanja, poskusnega dela, razporejanja, dopustov, odmorov, kršitev delovnih obveznosti in prenehanjem delovnih razmerij. S področja delitve dohodka je bilo 36 zadev, s področja stanovanjskih razmerij devet in s socialnega področja devet zadev.

● Lani je obiskalo muzeje radovljiške občine (vseh pet enot) nad 57 tisoč obiskovalcev. Najbolj je narasel obisk Čebelarkega muzeja, vsako leto pa je večji obisk tudi v galeriji Sivčeva hiša v Radovljici, kjer so lani pripravili deset likovnih razstav.

● Trgovska delovna organizacija Murka Lesce že vrsto let uspešno posluje v obmejnem gospodarstvu oziroma trgovini s sosednjo deželo Koroško preko odbora za obmejno sodelovanje pri Medobčinski gospodarski zbornici Gorenjske. Razen Murke sta v ta program delno vključena LIP Bled, delno pa tudi kranski Merkur. Murka ima še posebno dobre poslovne odnose z Zvezo slovenskih zadrug in njenimi poslovalnicami na dvojezičnem območju Koroške. Letos se bo vrednost izvoza podvojila, jeseni pa bo Murka pripravila na Dunaju razstavo svojih artiklov.

● Potem, ko je sanitarna inspekcija že nekaj let ugotavljala in opominjala, da obrat družbene prehrane v tovarni Elan Begunje ni primeren ne prostorsko ne po opremljenosti, je bilo tudi delavcem dovolj, zato so začeli odklanjati malico v tem obratu. Pred tem so dnevno pripravili 1.100 malic. Zaradi nezadovoljivih higiensko - sanitarnih pogojev toplih obrokov po odločbi inspekcije ne morejo pripravljati, dokler ne bodo obnovili obrata.

● Če bodo držale obljube Komiteja za družbene dejavnosti OS Radovljica, ki so bile izrečene na seji skupščine delegacij KS Bohinjska Bistrica, bodo še v aprilu v Bohinjski Bistrici podrl staro zgradbo osnovne šole in barake okoli nje, hkrati pa se bo začelo praznjenje stanovanj v propadajoči Hainriharjevi stavbi nasproti doma Joža Azmana v središču naselja. Namesto porušeni objektov je po zazidalnem načrtu predvidena gradnja hotela.

● Odbor za organizacijo, kadre in stanovanja v DO LIP Bled je marca letos objavil razpis za dodelitev posojil za gradnjo oziroma obnovo stanovanj v zasebni lasti za leto 1988. Za te namene je določen znesek 240 milijonov din. Razpis velja za delavce in upokojeince LIP, ki izpolnjujejo razpisane pogoje. Stanovanjsko posojilo je dolgoročno do 20 let s 4 % obrestno mero. Rok za prijave pa je potekel že 1. aprila letos.

● V portoroški marini je Elan Begunje v marcu predstavil novo družinsko jadrnico E-33, ki so jo po novem navtičnem programu gradili skoraj tri leta in pol. Novo plovilo je dolgo 10,35 m, široko 3,30 m in tehta prazno 3,3 tone. Je najsodobnejše oblikovano in opremljeno. Cene so od 31 do 72 milijonov din, odvisno od opremljenosti.

● Zadnji marčevski teden je bila na Bledu mednarodna konferenca o pasivni izrabi sončne energije v arhitekturi. Sklicali so jo LIZ Inženiring Ljubljana, Slovensko društvo za sončno energijo in ameriško društvo ASES. Imenitna udeležba izvedencev iz celega sveta je spet malce popestrila turistični utrip spomladanskega Bleda.

● V soboto, 26. marca, sta KŽK Gorenjske in Sadjarsko društvo Slovenije organizirala, pod strokovnim vodstvom inž. Tineta Benedičiča, v sadovnjaku Resje pri Podvinu vsakoletni prikaz obrezovanja in cepljenja sadnega drevja. Kljub planiškim poletom, ki so pritegnili množico ljudi, je bilo v Resju kar veliko število sadjarjev in ljubiteljev sadjarstva iz vseh koncev Gorenjske in Slovenije.

● V avli skupščine občine Radovljica, ki je preurejena za galerijsko dejavnost, je v marcu razstavljal izredno zanimiv mlad slikar in diplomirani veterinar Jurij Mikuletič iz Nove Gorice. Predstavil se je z več kot dvajsetimi slikami divjih živali, ki jih je upodobil nenavadno realistično z nadihom romantike.

● V fotogaleriji Fotokino kluba Radovljica, »Pasaža«, v radovljiški graščini, je na ogled zanimiva razstava fotografskih izdelkov članov foto krožka osnovne šole Karavanskih kurirjev s Koroške Bele, ki spada med najbolj delavne in uspešne v Sloveniji.

● Občinski svet ZS Radovljica organizira 19. in 23. aprila ogled opere Figarova svatba, skladatelja Wolfganga Amadeusa Mozarta, v ljubljanski operi. Vsak udeleženec bo plačal del stroškov za avtobusni prevoz v višini 2.500 din, prijave pa bodo sprejemali do 10. aprila na občinskem svetu ZS Radovljica.

● V predzadnjem, 9. krogu, II. SKL, 26. marca, so košarkarji KK Radovljica v gosteh pri prouvrščenem KK Medvode zgubili z izidom 76:55, polčas 40:40. Izid pove, da so bili Radovljičani v prvem polčasu enakovredni, potem pa so popustili in tako izgubili sleherno možnost za napredovanje v višjo ligo.

Večer prvoaprilskih laži in šal na Hrušici

Vsekakor je najbolj pomembna ugotovitev, da je prvoaprilska prireditev na Hrušici lepo uspela. Obiskovalci v dvorani DPD Svoboda Ivan Krivec so preživeli prijeten večer ob poslušanju laži, šal in drugih domislic, za dobro voljo pa je poskrbel tudi znani slovenski ansambel Obvezna smer. Prireditelj je seveda pokazala, da na Hrušici manjka takšnih družabnih prireditev. To je za organizatorje člane DPD Svoboda Ivan Krivec, lepa vzpodbuda, da bodo pripravili še več podobnih prireditev.

Na prvem večeru prvoaprilskih laži so zbrali sedemnajst kar zanimi-

vih laži in domislic, posebna komisija pa je za najboljšo izbrala domislico o izgubljenih ključih, avtorice Stanke Razinger. Prejela je lepo nagrado turistične agencije Meridijan z Jesenic. Avtorji ostalih nagradjenih laži pa so Lojze Erjavec, Stane Hudeček, Franc Stular, Jani Šalamon, Stane Razinger in Marjan Žurman. Organizacija takšne prireditve je brez dvoma zahtevna in člani DPD Svoboda Ivan Krivec se bodo v prihodnje še bolj potrudili in odpravili tudi sedanje morebitne napake in pomanjkljivosti.

J.R.

Pred letno skupščino TD Jesenice

Na razširjeni seji upravnega odbora Turističnega društva Jesenice so sklenili, da bo letna skupščina v Kazini v torek, 12. aprila, ob 16. uri. Sedanjemu odboru in petim komisijam poteče letos štiriletni mandat, zato bodo volili nove.

Pred začetkom bodo v kvizu nastopili člani turističnih podmladkov vseh jeseniških osnovnih šol. Namesto Eme Vesek so za novo delegatko v komisiji turističnih podmladkov Turistične zveze Slovenije izvolili

Darinko Cuznar. Povečali so prispevek za vzdrževanje vremenske hišice. Za srečanje turističnih delavcev Gorenjske, ki bo letos septembra v Kranjski Gori, so nabavili 400 klobučkov, ki jim bo plačala Gorenjska turistična zveza od pobranih prispevkov udeležencev. Skupno z bori NOV bodo letos organizirali tri izlete: v Topusko, Topolšico ter vožnjo po železniški progi Beograd Bar. Prireditelju turistično-zabavne prireditve mis narcis v Planini pod Golico bodo pomagali pri sestavi kulturnega programa, nabavi daril, traku in pri obveščanju ter propagandi. Prireditelj bo tretjo nedeljo v maju.

Bo občinski praznik bodo organizirali sejem na prostoru od carinarnice do hotela Pošta. Zato so že povabili 25 prodajalcev z Gorenjske in Slovenije, obrtnike jeseniške občine ter Železarno. Sejem bo od 30. julija

do vključno 1. avgusta. Vodstvom vseh osnovnih šol bodo poslali prošnjo s posebnim navodilom za izvedbo akcije »Kaj naj naredimo za popestritev Jesenic«. Ob tej priliki naj povemo, da je Turistična zveza Slovenije že poslala navodila za letošnje tekmovanje in ocenjevanje turističnih, prehodnih in manjših turističnih krajev. Jesenice so bile predlanskim prve na Gorenjskem, lani pa druge v občini.

Izrazili so upanje, da se bodo prebivalci tudi letos čimbolj potrudili, da bo naše mesto čimprej in pri tekmovanju tudi čimboljše uvrščeno. Pri čiščenju in urejanju površin so se že v marcu izredno potrudili delavci nadzorniškega železniškega prog Jesenice, ki so postajo v glavnem temeljito počistili. Na Plavžu bodo odstranili grde ograje okrog tistih vrtnikov nasproti nove centralne postavitelnice, ki jih vrtnikarji sami še niso. Turistično društvo bo zato omenjenemu nadzorništvu podelilo posebno priznanje.

Branko Blenkus

Bogate misli in koristne pobude na programski seji konference ZKO občine Jesenice

Pretekli ponedeljek, 28. marca, je bila redna letna programska seja konference Zveze kulturnih organizacij jeseniške občine, ki so se je poleg delegatov od devetih vabljenih gostov udeležili le trije, in sicer predstavnik ZKO Slovenije, Tone Štefanec, predstavnik Kulturne skupnosti Jesenice in predstavnik Delavske univerze Jesenice, samoiniciativno pa je seji prisostvoval tudi predsednik Skupščine občine Jesenice, Jakob Medja.

Poleg pisnega gradiva, to je poročila o delu in prireditvah in finančnem poslovanju v letu 1987 in predloga programa in začasnega finančnega načrta ZKO za leto 1988, ki so ga delegati prejeli z vabilom, je bila delegatom še z uvodnim referatom predsednika ZKO Joža Varla dana dovolj široka osnova za živahno in bogato razpravo, ki je sledila.

Uvodničar je soglašal z izposojeno ugotovitvijo, da se od Trubarjevih časov do danes odnos do kulture ni bistveno spremenil, še vedno je kultura na obrobju. Pri tem ni mislil toliko na način financiranja, kakor na odnos najodgovornejših funkcionarjev in velikega dela občanov do kulture. Kako si sicer lahko razlagamo dejstvo, je nadaljeval, da v skupščinah in političnih dokumentih proglašamo kulturo, poleg nekaterih drugih področij, za bistven dejavnik razvoja, v praksi pa jo potiskamo na družbeni rob. In v takih razmerah je biti resničen aktivist v kulturi, v kulturnih organih, organizacijah in društvi zelo težko delo. Še posebno, ker jih mnogi smatrajo za ekstremiste, ki pred seboj vidijo le kulturo, pri kateri mislijo le na pevske zборе, gledališke, lutkovne, folklorne in druge dejavnosti, ne pa na kulturo v najširšem smislu besede, kot so vzgoja in izobraževanje, znanost, raziskovalno delo, inovativnost pa tudi kot moralno in vrednotno zavest, kot kulturno delo in vse tako imenovano področje politične in socialne kulture.

Predsednik je poudaril, da je izredno pomembno delovanje ljudi v kulturi za povečevanje kvantitete njihove delovne energije in kakovosti ustvarjalnih sil. S tem v zvezi je tudi izredno pomembno delovanje kulturnih društev in organizacij ter njihovih aktivistov in izvajalcev kulturnih dejavnosti v tem kriznem obdobju, ki dajejo možnost, da občani dejavno sodelujejo v kulturi. Ob tem je omenil, da so kulturna društva in organizacije v občini, kljub stagnaciji in upadanju aktivnosti na številnih področjih, ne le zadržale obseg dejavnosti iz preteklega leta, temveč to dejavnost celo dvignile in jo oplemenitile z nekaterimi novimi kvaliteta.

Čeprav na nekaterih območjih še zaostajajo za srednjeevropskimi programskimi usmeritvami, je referent menil, da so bili le doseženi nekateri kakovostni premiki. Vsekakor v kakovostni občinski vrh sodijo amaterska gledališka skupina Gledališča Tone Čufar, likovno razstavna in likovno ustvarjalna dejavnost likovnega kluba Dolik, ženski pevski zbor Milko Škoberne, Pihalni orkester jeseniških železarjev, moški vokalni oktet žirovniške Svobode, foto in filmska dejavnost in založniška dejavnost v okviru literarne sekcije, ki

nedvomno sodijo tudi v republiško nadpoprečje. V občini je zelo razvita otroška folklorna dejavnost, ki s posameznimi skupinami tudi posega v slovensko nadpoprečje. To sta lutkovni skupini SKD Prešernov rod žirovniške osnovne šole in SKD CSUI Jesenice, kjer so že v lanskem šolskem letu začeli s kakovostno dramsko in z omenjeno lutkovno dejavnostjo (poleg šolskega orkestra in tem šolskem letu ustanovljenega mešanega pevskega zbora).

Po ocenah lanskega letnega občinskega srečanja so programsko in kakovostno napredovali vsi odrasli pevski zbori, ki so se v lanskem letu okrepili še z novim ženskim pevskim zborom v Kranjski Gori. To pa je tudi posledica redne udeležbe nekaterih zborovodij na seminarjih, ki jih prireja ZKO Slovenije. Med kakovostne in vsebinsko sveže dosežke je govornik uvrstil tudi predstavlo, narajeno po pesmih Saše Vegri, »Mama pravi...«, žirovniške Svobode in ugotovil, da se premika tudi na področju varstva naravne in kulturne dediščine, kjer so še zlasti aktivni v KUD Jaka Rabič Dvojce Mojstrana, v likovnem klubu Dolik in odseku za ročna dela DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Z ustanovitvijo oziroma obnovou kulturnega društva V Kranjski Gori pa je tudi na tem območju odpravljena bela lisa. Z namenskimi navajanjem nekaterih dejavnosti, pa ne podcenjujemo obsežnega dela, ki so ga opravili vsi pevski zbori v občini, saj so poleg številnih samostojnih koncertov sodelovali na različnih proslavah, jubilejih in drugih prireditvah.

Govornik je kritično in konkretno spregovoril tudi o vlogi kulturnih društev in organizacij kot povezovalcev in usklajevalcev društvene dejavnosti in dejavnikov sooblikovanja kulturnega utripa v krajevnih skupnostih in kot organizatorjev širše kulturne ponudbe. Omenil je tudi ogromno prostovoljnega dela, ki so ga opravili člani društev in prijatelji pri urejanju in izboljševanju pogojev svojega delovanja in pri drugih akcijah. Z veliko vaško solidarnostjo in pomočjo so v kulturnem domu na Dovjem že pred dvema letoma dobili centralno ogrevanje, letos z novim letom pa prizidek k domu, v katerega so vložili okrog 1.000 ur prostovoljnega dela, ob veliki materialni pomoči krajanov in krajevnih organizacij. Prenove dvorane z vgrajitvijo centralnega ogrevanja so se v lanskem letu lotili tudi v Žirovnici oziroma v domu na Breznici. Veliko prostovoljnega dela so opravili tudi člani SKD Prešernov rod žirovniške osnovne šole v zvezi z akcijo za odkup Čopove rojstne hiše. Veliko prostovoljnega dela za pleskanje in vzdrževanje razstavnega salona Dolik vlagajo tudi člani likovnega kluba Do-

lik, s prostovoljnim delom pa poddrski prostor urejajo tudi člani javnoinske Svobode.

V svojem referatu je predsednik omenil tudi dobro sodelovanje s šolskimi kulturnimi društvi, ki delujejo v vseh šolah, razen v osnovni šoli s prilagojenim programom. Le-tam bi morali nameniti še več pozornosti in še bolj okrepiti sodelovanje med SKD in krajevnimi kulturnimi društvi in organizacijami. ZKO uspešno sodeluje z občinskim svetom zveze sindikatov, še zlasti pa s sindikatom Železarne Jesenice. Odlično je ocenil sodelovanje z Gledališčem Tone Čufar, tako z amatersko igralsko skupino, kakor s profesionalnimi delavci, ki so ZKO nudili dragoceno pomoč pri izvedbi nekaterih večjih kulturnih akcij. Dobro sodelujejo tudi z delavsko univerzo in glasbeno šolo, žal pa zlasti zaradi subjektivnih vzrokov, ne morejo doseči boljšega sodelovanja z Občinsko knjižnico, čeprav bi bilo sodelovanje za pospeševanje in dvig bralne kulture v občini še kako potrebno. Govornik je menil, da bi bil potreben tudi širši družbeni dogovor glede založniške dejavnosti v občini, ker je prihodnje leto v programu šteti del zbornika Jeklo in ljudje in poseben almanah ob 60-letnici proglasitve Jesenic za mesto.

Razen na Dovjem in Jesenicah, društva ne koristijo ponudbeni možnosti za organizacijo poljudno-znanstvenih in aktualnih predavanj za občane, pa tudi sicer je v kulturnih društvih in organizacijah mnogo premalo inventivnosti, s čimer bi postala tudi bolj privlačna za mlade. Ob tem je omenil premalo izkoriščene možnosti za dopolnilno strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje vodij posameznih dejavnosti, ki jih organizirata ZKO Slovenije in ZKO Gorenjske. Več skrbí bi društva morala nameniti svojemu članstvu pa tudi popularizaciji svoje dejavnosti.

Predsednik je v svojem referatu govoril še o vedno težjih materialnih pogojih za delovanje kulture, varčevanju in prizadevanjih, da si kulturna društva in organizacije skoraj polovico potrebnih sredstev morajo

pridobiti z neposredno menjavo dela, s patronati in podobno. Omenil je tudi izhodišča za financiranje kulturnih dejavnosti, ki so v skladu z dogovorom, ki ga je ponudila ZKO Slovenije. Svoje razmišljanje je zaključil z željo, da bi tudi v letošnjem letu obdržali vsaj tak nivo in obseg dejavnosti kot so ga dosegli v preteklem letu, ko so zabeležili v ljubiteljskih kulturnih društvih in organizacijah 860 kulturnih prireditev in sodelovanj na različnih prireditvah, proslavah, jubilejih in podobno.

V zelo živahni in kakovostni razpravi je bilo govora o premalo izkoriščenih možnostih, ki jih nudi Delavska univerza Jesenice na področju kulturno-estetskega izobraževanja oziroma predavanja za občane. Ponovno bi morali oživeti nekdanje uveljavljene oblike izobraževanja, kot so šola za starše, šola za življenje in podobno, večjo skrb pa bi morali nameniti tudi družabno-zabavnemu življenju občanov, še zlasti mladim. Le-tam bi tudi sicer širše družbeno okolje moralo nameniti več pozornosti glede njihove vzgoje in vključevanja v različne oblike društvenega življenja in delovanja. Še posebno bi morali več pozornosti nameniti mladim ob koncu tedna in med počitnicami. Ob tem so bili omenjeni tudi problemi s prostori za kulturne in društvene dejavnosti na mestnem območju, na Blejski Dobravi in v Kranjski Gori. Na Blejski Dobravi se pripravljajo na gradnjo večnamenske dvorane, boljši časi pa se obetajo tudi Kranjskogorcem z načrtovano gradnjo prireditvenega centra. Tako ostaja še vedno najbolj odprto vprašanje na mestnem območju.

Govorilo se je tudi o kulturi kot načinu življenja. Kulturne institucije so preveč zaprte za ograjo, čez ograjo pa se težko ali sploh ne dobi pomoči. Naletiš celo na nasprotovanja ali obtožbe. Brez tveganja posameznikov pa ne bo inventivnosti in inovativnosti, cena za tveganje pa je ponavadi zelo visoka. Čas gre naprej, marsikje pa delamo tako, kot smo delali pred petnajstimi in več leti. Več pozornosti bi morali nameniti mladim, nadarjenim ljudem in zato je še kako pomembno, da imajo institucije sposobna, zdrava jedra.

Velika kulturna animacija učencev v osnovnih šolah močno upade v šolah srednjega usmerjenega izobraževanja, kjer je, razen redkih izjem, tudi premalo pripravljenosti med prosvetnimi delavci. Pa tudi sicer je nerazumljivo, da je med učenci družboslovnih smeri več interesa za kulturne dejavnosti kot med osta-

limi učenci. V zvezi s tem so bile omenjene velike težave zaradi natpanosti urnikov in pouka na več lokacijah ob dejstvu, da je veliko učencev vezanih na prevoze. Poudarjenih pa je bilo nekaj kakovostnih dosežkov srednješolcev na dramsko-lutkovnem področju, pri čemer inventivno ob mentorjih sodelujejo tudi učenci. Sprejeta je bila tudi pobuda, da ZKO skliče problemsko konferenco o delovanju šolskih kulturnih društev in možnostih večjega vključevanja zunanjih mentorjev v delo šolskih kulturnih skupin.

Razpravljali so govorili tudi o povezovanju tradicije in družabnosti s kulturno dejavnostjo in o ustvarjanju dobrega vzdušja v kulturnih društvih in organizacijah, kar je predpogoj dobrega dela. Poudarjena je bila tudi skrb za naravno in kulturno dediščino v občini in o vključevanju skrbi za dediščino v programe kulturnih društev in organizacij.

V razpravi je sodeloval tudi predstavnik ZKO Slovenije, Tone Štefanec, ki je ugodno ocenil delovanje občinske ZKO, dal pa tudi več pobud, zlasti v pogledu pogumnejšega uveljavljanja novih oblik in vsebin delovanja in skrbi za strokovno izpopolnjevanje vodij posameznih dejavnosti. Govoril je tudi o zagotavljanju materialnih pogojev za delovanje zlasti dejavnostim, ki s svojo kakovostjo lahko občino zastopajo v širšem kulturnem prostoru.

Predsednik Skupščine občine Jesenice, Jakob Medja, je v svojem prispevku izrekel zahvalo za veliko dejavnost, ki so jo opravila kulturna društva in organizacije v preteklem letu. Razveseljuje ga, da je dejal, da tudi v ZKO Slovenije razmišljajo tako, da kljub težavam sodimo med uspešnejše občine po kulturnem delovanju. Težko bi soglašal, da je vsem najodgovornejšim funkcionarjem vseeno, kaj je s kulturo, za katero vemo, da je gonilna sila razvoja in da je zato tudi upravičena do večje podpore. Menil je, da je prav, da delegati razmišljajo tudi o tem, da nam v občini še marsikaj manjka in da moramo ustvariti še več možnosti, da v kulturno delovanje vključimo še več občanov, zlasti mladim. Svoje pozdravne besede je zaključil z željo, da bi se kar najbolj prizadevali, da kljub težkim časom kulturne dejavnosti v občini ne bi bile zmanjšane.

Programska seja konference ZKO je z uvodnim referatom in bogato razpravo dala prav gotovo kakovostne misli za dopolnitev programskih usmeritev za delo organov ZKO Jesenice.

Zanimiva razstava v Kosovi graščini

Otvoritev razstave dr. Karol Grossmann — fotografije in filmi, ki jo je posredoval Slovenski gledališki in filmski muzej, sta na Jesenicah ob XV. mednarodnem festivalu amaterskega filma pripravila Galerija Kosova graščina in Filmska skupina Odeon. Otvoritev razstave bo v petek, 8. aprila, ob 18. uri v Kosovi graščini, po otvoritvi bo predvajan kratki film »Prvi metri slovenskega filma«, v katerega so vključeni vsi trije filmi, ki jih je posnel dr. Karol Grossmann. Film bo v čaru razstave predvajan vsak torek in četrtek ob 18. uri, razen 14. aprila, zaradi pričetka festivala. Za večje skupine pa bo film predvajan po dogovoru.

»Dr. Karol Grossmann se je rodil 1. 1964 v vasi Drakovci pri Ljutomeru. Obiskoval je pravno fakulteto v Gradcu. Po različnih službovanjih je 1. 1901 kot odvetnik prišel v Ljutomer, kjer je ostal vse do smrti 1. 1929. Kot številni odvetniki, zdravniki in profesorji tega časa je bil goreč bорец na narodnostne pravice in nosilec prosvetiteljstva in napredka v svojem rodnem kraju. Ukvarjal se je z literaturo, prevajal, prirejal predavanja, predvsem pa sta njegova zanimanja pritegnila film in fotografija. Ohranili so se trije njegovi filmi, posneti v maniri lumierovske »dokumentarne slike«: Odhod od naše v Ljutomeru (1905), Sejem v Ljutomeru (1905) in Na domačem vrtu (1906). Čeprav je Grossmann veliko bolj znan kot pionir slovenskega in jugoslovanskega filma, kažejo največjo izpovedno moč njegove fotografije. Karol Grossmann se je ukvarjal s fotografijo med leti 1903 in 1910. Ohranjenih je 269 diapozitivov velikega formata (8,5 cm x 8,5 cm), veliko številno negativov, barvni diapozitiv (autochrome) in le majhno število fotografij. V izbiri motivov prevladujejo portreti otrok in družine, skupinski portreti prijateljev in znancev, ki so postavljeni kot družinski člani na vrt ali pred hišo, prleška krajina, lokalne zanimivosti, na primer ljutomerski sejem, konjske dirke na Cvenu, križevniška opekarna, procesije, gasilske parade, Sokoli in nekaj redkih posnetkov s potovanj. Čeprav upodobljenci pozirajo, so portreti otrok in domačih pretanjene psihološke študije, portreti prijateljev in okoličnanov pa zgovorno govore tudi o njihovem premoženjskem in družinskem statusu.

Tehnično brezhibno izdelane fotografije izpričujejo suvereno obvladovanje medija. Fotografije, delane največkrat v nizih, so pazljivo kadrirane in kompozicijsko uravnotežene. Kot tudi ostali sodobni umetniški fotografi je Grossmann iskal svoje likovne vzore v sodobnem slikarstvu. Zanima ga igra svetlobe in sence, motivi, ki jih fotografira, sodijo v klasični repertoar impresionizma. Vendar se v reproduktivni tehniki bistveno razlikuje od svojih sodobni-

kov. Medtem ko ambicioznejši fotografi z mehaničnimi in kemičnimi sredstvi posegajo v negative, z uporabo novih papirjev in novih postopkov poskušajo omehčati ostrino fotografske slike in ji dati videz »umetniške slike«, izbere Grossmann najbolj »grobo« in »ostro« reproduktivno tehniko — diapozitiv. Z vztrajanjem na principih »čiste fotografije«, s kompozicijsko dognanostjo in psihološko poglobljenostjo svojih portretov spada Grossmann v vrh slovenske umetniške fotografije. (Lilijana Nedič)

Ob tem pa še kratka festivalska informacija: na Jesenice je do 5. aprila prispelo že 92 filmov iz petnajstih držav — prispeli so tudi filmi iz Bolgarije, nekaj filmov pa organizacijski odbor še pričakuje.

J. Hrovat

»Pot okoli sveta«

Članice mladinske dramske skupine iz Žirovnice na enem od 37 nastopov s programom Mama pravi...

Mladinska dramska skupina DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica-Breznica vabi na premierno predstavitev programa »Pot okoli sveta«, ki bo v soboto, 9. aprila, ob 19. uri v večnamenskem prostoru žirovniške šole. Dekleta bodo v glasbi, plesu in igri predstavile otroške pesmi štirinajstih narodov. Prireditev je režirala Mateja Koležnik, scena in koreografija sta delo Gordane Schmidt-Miškov, glasbeni del pa je pripravil Slavko Mežek.

Autoportret dr. Karla Grossmanna s sinom Vladimirom iz leta 1907

Zahvale

Ob težki in boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

ALBINA TARMANA

se vsi njegovi zahvaljujemo osebju polnice Jesenice za njihov trud, da bi ga ohranili pri življenju, pevcem za zapete žalostnike, godbenikom, govorniku za poslovnice besede, župniku za obred, sosedom, znancem in prijateljem ter sodelavcem obrata Livarna za izrečena in pisna sožalja ter za podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat prisrčna hvala.

Vsi njegovi

Ob izgubi drage mame, stare mame, prababice in tašče

KATARINE KOKALJ

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem, sosedom, znancem, sodelavcem PIV Energetike za izrečeno sožalje, podarjene vence, za cvetje, sveče, za številno spremstvo na njegovi zadnji poti ter pevcem za zapete žalostinke.

Vsi njeni

Ob boleči izgubi naše drage mame

CECILJE GERDEJ

se vsem, ki so nudili pomoč, izrekli sožalje, darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti, iskreno zahvaljujemo.

Hčerka Tonči z družino

Ob nenadni izgubi drage mame

JOŽEFE ŠULC

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje in darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo družini Kežar in vsem stanovalcem blokov pod Mežakljo za venec in denarno pomoč ter pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoči vsi njeni

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za čestitke ob mojem življenjskem prazniku in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Jože Thaler
Lipce

Osnovni organizaciji sindikata Strojne delavnice in sodelavcem se zahvaljujem za darilo ob odhodu v pokoj.

Toni Korantar

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitke ob najinem življenjskem jubileju, posebno ob soprogovi 80-letnici. Želiva jim še naprej veliko sreče in uspehov.

Angelca in Ivan Ličof

Sodelavkam in sodelavcem Valjarne debele pločevine se iskreno zahvaljujem za vso pozornost in finančno pomoč ob izgubi mame.

Milan Šulc

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitko ob življenjskem jubileju. Želim jim še veliko uspehov pri delu.

Anica Mavrič

Osnovni organizaciji sindikata Vzdrževanje se iskreno zahvaljujem, ker mi je omogočila desetdnevni oddih v Ptujskih toplicah.

Jože Šmit

Lepo je bilo delati z vami. Ko pa greš v pokoj, ti pozornost, kakršno ste mi izkazali vi vsi, veliko pomeni. Zato se kolektivno vseh oddelkov CSUI prisrčno zahvaljujem, prav tako pa tudi dijakom, bivšim sodelavkam in sodelavcem upokojencem ter vsem, ki so prispevali za lepa darila, ki mi bodo v trajen spomin.

Rezka Gregorič

DU Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za pozornost ob mojem jubileju.

Rudi Javornik

Osnovni organizaciji sindikata Hladna valjarna Bela se zahvaljujem za denarno pomoč v času bolezn.

Hasan Pezič

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za obisk in čestitke ob moji 80-letnici. Društvu želim še veliko delovnih uspehov.

Frančiška Jamar

Konferenci OOS Železarne se zahvaljujem za prejeta denarno pomoč ob moji bolezn.

Jože Noč

Obvestilo
AMD Jesenice

Avto moto društvo Jesenice obvešča, da konec meseca aprila pričanja z novim tečajem za voznike A in B kategorije. V razredu je še nekaj prostih mest, zato vabi vse zainteresente, da se čimprej oglašijo v pisarni društva, od ponedeljka do četrta popoldan od 15.30 do 18. ure.

Dežurni trgovini

V soboto, 9. aprila, bosta na Jesenicah od 7. do 18. ure odprti trgovini:
DELIKATESA, Kašta 2, Titova 21, Jesenice in
DELIKATESA, Kašta 3, V. Svetina 3/a, na Koroški Beli.

Dežurna lekarna

V aprilu je za občino Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Bledu.

Razstavni salon
Dolik Jesenice

V razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je od 2. do 13. aprila odprta razstava fotografij kandidata mojstra fotografije, Adija Finka, člana Fotokluba Andrej Prešern Jesenice.

Razstavni salon je odprt vsak dan, razen sobote popoldan in nedelje, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

8. aprila, amer. indonez. pust. film MAŠČEVALEC RAMBU ob 16. in 18. uri, ob 20. uri premiera amer. barv. akcij. filma PEKLENSKA STEZA BMX.

9. aprila, franc. barv. risani film ASTERIX PROTI CEZARJU ob 16. uri, ob 18. uri amer. indonez. barv. pust. film MAŠČEVALEC RAMBU, ob 20. uri premiera amer. barv. krim. filma SILA MOČI.

10. aprila, franc. barv. risani film ASTERIX PROTI CEZARJU ob 16. uri, ob 18. in 20. uri amer. barv. krim. film SILA MOČI.

11. aprila, franc. barv. risani film ASTERIX PROTI CEZARJU ob 16. uri, ob 18. in 20. uri amer. barv. krim. film SILA MOČI.

12. aprila, amer. barv. komedija FANTOVŠČINA ob 16. in 18. uri, ob 20. uri predavanje z diapozitivi — Zvone Šeruga POTOVANJE K LJUDEM.

13. aprila, MI GREMO NAPREJ PO SLOVENIJI IN PREKO MEJ. Nastopajo: DON JUAN, Jaka Šraufciger in Dudek ob 16. uri, ob 18. uri amer. barv. biografski glasb. film premiera LA BAMBAMBA, ob 20. uri FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. barv. biografski glasbeni film LA BAMBAMBA.

14. aprila, premiera amer. barv. thriller filma ROBOCOP ob 16., 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

10. aprila, amer. indonez. pust. film MAŠČEVALEC RAMBU ob 19.30.

12. aprila, amer. barv. pust. thriller film ROBOCOP ob 19.30.

KINO KRANJSKA GORA

8. aprila, franc. barv. risani film ASTERIX PROTI CEZARJU ob 17. in 19. uri.

12. aprila, amer. barv. krim. film SILA MOČI ob 17. in 19. uri.

Francoski risani film, posnet po strip albumih Asterix legionar in Asterix gladiator Reneja Goscinnyja in Alberta Udrzoja

ASTERIX PROTI CEZARJU

Režija: Paul in Gaëtan Brizzi

Naslovno pesem izvaja Plastic Bertrand

Na sporedu:

v soboto, 9. aprila, ob 16. uri — premiera
v nedeljo, 10. aprila, ob 16. uri
v ponedeljek, 11. aprila, ob 16. uri

Junak Asterix ponovno navdušuje najmlajše v naših kinematografih! Ne zamudite!

Redni občni zbor Društva upokojencev
Jesenice

Društvo upokojencev Jesenice vabi v soboto, 9. aprila, ob 16. uri na redni letni občni zbor društva, ki bo v domu društva na Jesenicah, Pod gozdom 13.

Na občnem zboru bomo pregledali delo v preteklem obdobju, izvolili novo vodstvo in sprejeli programske smernice za leto 1988.

Članice in člani, udeležite se občnega zbora v čim večjem številu in s tem dokažite pripravljenost sodelovati z društvom.

Izvršni odbor društva

SK Jesenice
Postaja GRS Jesenice

prirejata

v nedeljo, 10. aprila, na Rožci
tradicionalni veleslalom
za 5. memorial Staneta Koblarja

start je ob 10. uri. Prijave sprejemamo do 9.15 na cilju veleslalom.

Planinci in smučarji, udeležite se tekmovanja v čim večjem številu

Vabilo

Turistično društvo Jesenice vabi vse člane na letno skupščino, ki bo v torek, 12. aprila, ob 16. uri v Kazini.

Prizadevni prebivalci, ki se trudijo za lepše jesenice, bodo prejeli pisna priznanja, spominske značke in plakete. Na začetku se bodo v znanju o turističnih zanimivostih Jesenic pomerili člani turističnih podmladkov vseh treh osnovnih šol na Jesenicah.

Upravni odbor

Vabilo

Turistično društvo Žirovnica vabi vse svoje člane, da se udeležijo rednega letnega občnega zbora društva, ki bo v petek, 8. aprila, ob 19. uri v osnovni šoli Žirovnica.

Ob tej priliki bodo podeljena tudi priznanja akcije NARAVA — ZDRAVJE — LEPOTA za leto 1987.

Obvestilo

Pihalni orkester jeseniških železarjev obvešča svoje podporne člane, da pobirajo članarino v godbeni sobi vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek od 16. do 18. ure.

Članarina za letošnje leto znaša 3.000 din.

Letovanje za upokojence

Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela obvešča člane, da imajo tudi letos možnost letovati v počitniških domovih Železarne. Interesenti se lahko oglašijo ob torkih, od 9. do 12. ure, v pisarni Društva do 26. aprila.

Gostovanje igralke Polone Vetrh na
Jesenicah

Gledališka sezona se počasi izteka, vendar je domače gledališče dolžno svojim abonmajskim naročnikom še tri predstave.

V okviru abonmaja bo prihodnji teden, v sredo in četrtek, 13. in 14. aprila, gostovala igralka Polona Vetrh, ki ima v organizaciji Ljubljanskega festivala naštudirano predstavo

»Blagi pokojnik, dragi možje.«

Igra je bila vsepovsod toplotno sprejeta z izjemnimi ocenami, saj gre za pikro, veselo zgodbo na račun pokojnih mož. Zato smo prepričani, da bo tudi jeseniško občinstvo s predstavo zadovoljno.

Sicer pa je v jeseniškem gledališču vse v pripravi za zadnjo domačo premiero. V študiju imajo Mollierovo enodejansko Sganarel ali Namišljeni rogonosec.

Premiera je predvidena za 6. maj.

Zaradi spremembe v poletnem času bodo vse abonmajske prireditve na Jesenicah v spomladanskih mesecih ob 20. uri.

Jeseniški hokey na razpotju

Naslednji prispevek bo verjetno marsikoga presenetil, saj odpira vrsto vprašanj in dilem, ki nikakor niso v skladu z uspehi zadnjih let, popularnostjo, ki jo hokey nedvomno uživa, ter po mnenju mnogih ljudi ne z zaprašenim sistemom financiranja.

Kdor pozna dogajanja, ne bo presenečen, če 23-kratni državni prvaki lahko ostanejo brez 5–8 igralcev, ki tvorijo jedro ekipe. Povpraševanje je izredno veliko, pomembno pa je dejstvo, da se je le-to pojavil agresiven, ambiciozen in tudi finančno tako močan nasprotnik, da nimamo nikakršnih možnosti enakopravne konfrontacije.

Zadnje leto je nekako veljalo prepričanje, da imajo igralci HK Jesenice najugodnejše pogoje v Jugoslaviji. To so priznavali tudi v drugih hokejskih sredinah. Dejstvo pa je, da so dejansko imeli urejene pogoje, solidne denarne prejemke, nikakor pa jim hokey ni omogočal kakšnih izjemnih zaslužkov. Ob dejstvu, da ima večina družine in družbeno stanovanja (ne od HK Jesenice), ne smemo pozabiti, da vprašanje zaposlitve in napredovanja na delovnem mestu nikoli ni bilo rešeno. Stanje se v zadnjem času zaradi splošnih gospodarskih razmer še zaostreje in trenutno ne vidimo ustreznih rešitev. V Železniku je opazen beg strokovnjakov na bistveno boljše plačana delovna mesta. Zato niti ne moremo preveč zameriti igralcem, ki se pač dogovarjajo in resno razmišljajo o prestopih drugam, kjer imajo trenutno drugačne finančne pogoje. Da je ponudba velika, je dejstvo, ki ga je neumno skrivati, saj s tem ničesar ne moremo rešiti. Zaenkrat igralci želijo, da se s klubom dogovorijo za nadaljnje sodelovanje, saj nihče ne želi menjati sredine zaradi nekaj več denarja drugje.

Časa ni več veliko. Prestopni rok se konča konec aprila in po dosedanjih pravilnikih nikomur ne moremo braniti odhoda, če to želi.

Proračun kluba niso samo denarni prejemki igralcev, predstavljajo pa pomemben delež. V tem pogledu smo na Jesenicah še v posebno težkem položaju, saj financiramo obsežen hokejski program z vsemi selekcijami. Tega problema v drugih središčih ne poznajo, razen v Ljubljani, kjer pa se že vrsto let srečujejo z enakimi problemi. To terja od nas racionalizacijo programa, predvsem pa moramo na Jesenicah odločiti, ali hokey hočemo imeti ali ne. Če se za hokey odločimo, nam mora biti hkrati jasno, da moramo zadržati enak nivo (ali boljši), da ne moremo pristati na okleščeno varianto, češ saj bomo v nekaj letih ponovno na vrhu, če se za leto ali dve odpovemo ambicijam. Ko gre voz enkrat navzdol, ga je zelo težko ustaviti, kaj šele spraviti tja, kjer je bil.

HK Jesenice
(nadaljevanje)

Hokejska tombola

HK Jesenice prireja 19. junija veliko hokejsko tombolo.

Radovljiaški košarkarji sklenili tekmovalna za vstop v prvo ligo

Košarkarji KK Radovljica so v soboto, 2. aprila, doma premagali KK Fructal iz Ajdovščine. Z dobro in borbeno igro so Radovljiačani sklenili tekmovalno sezono 1987/88. V zadnji tekmi so dali koše za domačine: Novak 19, Dežman 17, Spaseški 12, Stojnšek 9, Erman 7, Bidovec in Praprotnik po 6, Tušek 5 in Škrjanec 2.

Radovljiačani so v rednem delu tekmovala v drugi slovenski ligi zahod sicer dosegli drugo mesto, v končnici tekmovala za vstop v prvo slovensko ligo pa se

jim ni posrečilo doseči cilja. Zasedli so peto mesto in upajo, da jim bo prihodnje leto šlo boljše. Prvo mesto v končnici tekmovala je osvojilo moštvo KK Medvode, ki bo v prihodnji sezoni nastopalo v prvi slovenski ligi.

Košarkarji Radovljice so kljub neuresničeni želji hvaležni svojim zvestim navijačem in ljubiteljem, ki so jih na tekamah spodbujali. Prepričani so, da jim bodo ostali zvesti tudi v prihodnje.

JR

Košarkarski turnir

Komisija za šport pri KS ZSMS organizira v soboto, 16. aprila, turnir v košarki. Ekipna startnina bo 10.000 din. Turnir se začne ob 8. uri v telovadnici CSUI (ŽIC). Registriranim igralcem ne dovolimo nastopa.

Prijave zbiramo do 14. aprila po 32-68. Žrebanje tekmovalnih parov bo pol ure pred začetkom tekmovalja.

Komisija za šport
pri KS ZSMS ŽJ

ŠAH

Pionirsko prvenstvo občine Jesenice v šahu

Tekmovalje je potekalo v šahovskem domu, v organizaciji Šahovskega društva Jesenice. Sodelovali so člani šahovskih krožkov s petih osnovnih šol jeseniških občine, pravico do udeležbe pa so imeli po štirje najboljši pionirji in pionirke v konkurenci starejših in mlajših pionirjev. Rezultati:

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Denis Srpak (T.C.), 2. Boris Tavčelj (P.V.), 3. Miro Dimitrijevič (T.C.), 4-7. Igor Mertelj, Sandi Vidovič (oba K.G.), Daribor Markovič (P.V.), Boris Ivanovič (T.C.) itd.

MLAJŠI PIONIRJI: 2. Goran Jerinič, 2. Edin Selimovič, 3. Marius Rebek, 4. Kri-

stijan Noč (vsi P.V.), 5. Jaka Ažman (žir.), 6. Boris Marinkovski (P.V.) itd.

Tekmovalja pionirk so se udeležile le učenke z O. Š. Prežihov Voranc, zato so se dogovorile, da bodo medsebojno tekmovalje, ki je tudi kvalifikacijsko za prvenstvo Gorenjske, opravile kar na šoli. Tudi v ekipnem tekmovalju so mladi šahisti s te šole zmagali v vseh konkurencah, kar je nedvomno plod strokovnega dela in truda mentorjev Šifrerja in Vištra, ki že vrsto let skrbita za šahovski podmladek na tej šoli.

P.K.

Obvestilo!

Alpinistični odsek PD Jesenice organizira predavanje o plezanju v Južni steni Cerro Torre.

Predavanje bo 14. aprila, ob 19. uri, v restavraciji Kazina, predaval pa bosta Silvo Karo in Janez Jeglič.

Vabljeni!

R.

Ljubiteljem tenisa na Kresu

Vabimo vas na delovno akcijo za ureditev teniških igrišč na Kresu, ki bo v petek in soboto, 8. in 9. aprila ob 15.30.

Če bo deževalo, se preloži na naslednji teden.

Prvo pomladansko tekmovalje

Po zadnjem tekmovalju v decembru so slovenske telovadke spet pričele s selekcijskimi tekmovalji. Prvo tako tekmovalje je bilo preteklo soboto v gimnastičnem centru v Spodnji Šiški v Ljubljani. Jeseniške telovadke 3. in 4. selekcije so v lanskem letu prenehale z aktivnim tekmovaljem. Tako so zdaj v tekmovalni areni samo najmlajše, ki trenirajo šele 1. oz. 2. leto. Telovadke, ki tekmujejo prvo leto, imajo v tekmovalnem programu samo obvezne vaje, ki pa so že izredno zahtevne in kar močno se morajo truditi na treningih, ki trajajo po dve uri dnevno. Če jih ne obvladajo, praktično ne morejo tekmovali.

Na sobotni tekmi so najmlajše pokazale kar precej več kot na zadnji tekmi v mesecu decembru. Takrat so bile med osmimi ekipami zadnje, to pot pa so se že prebile do četrtega mesta, vendar so za zmagovalke zaostale kar za 12 točk. Med posameznicami je bila najuspešnejša Jeseničanka Breda Kelvišar na 9. mestu. Preskok je izvedla slabo, samo za 7,45 točke, kar jo je veljalo 4. ali 5. mesta. Zato pa je bila na bradlji tretja, na parterju četrta in gredi peta; za zmagovalko pa je zaostala za tri točke. Barbara Jurkovič je bila 11. in si je boljše uvrstitev napravila s spodrseljaji na gredi in v parterni vaji. Ostali dve, Špela Stojan in Sonja Frelih, sta bili slabši in nista zbrali dovolj kvalifikacijskih točk za republiško prvenstvo, imata pa še eno možnost na zadnji selekcijski tekmi čez tri tedne.

Telovadke druge selekcije so tekmovalle s poljubnim programom, ki pa ima že obvezne elemente ter možnost benefikacij za vsako dodatno težavnostno prvino »B« ali »C«. Zato je zmagovalka, Ljubljanka Lea Jurišič, prejela po enajst točk na bradlji in parterju in zbrala skupaj več kot 40 točk. Tako benefikacija vzpodbuja telovadke, da se z več volje učijo težje prvine. V tem Jeseničanke še močno zaostajajo za Ljubljankami in trboveljskimi telovadkami.

Zaradi težjega tekmovalnega programa je nastopilo samo 36 telovadk iz sedmih društev in vrsta ljubljanske gimnastične zveze, ki jo sestavlja pet najboljših telovadk vseh ljubljanskih društev. Zato tudi nimajo resne konkurence. So pa že zdaj perspektivne telovadke, ki bodo ob vztrajanju tudi državne reprezentantke.

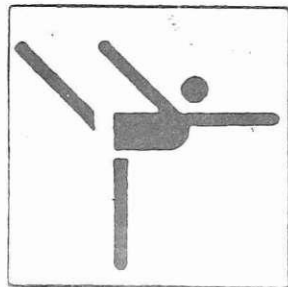
Jeseniška vrsta je bila 6. med sedmimi. Uvrstile pa so se: Karmen Miklavčič na 23. mesto, Danijela Šmitran na 24. in sedemletna Tjaša Pristov na 25. mesto. Slabše se je uvrstila Urška Stojan, ki je

po dvotedenskem odmoru zaradi bolezni tekmovala brez treninga, zato več ni mogla doseči. Monika Klinar je bila 32., ker ji manjkajo obvezne prvine in za vsako manjkajočo prvino izgubi eno in pol točko. Nobena ni dosegla kvalifikacijske norme za republiško prvenstvo, imajo pa vse to možnost, če na naslednji, zadnji tekmi čez tri tedne.

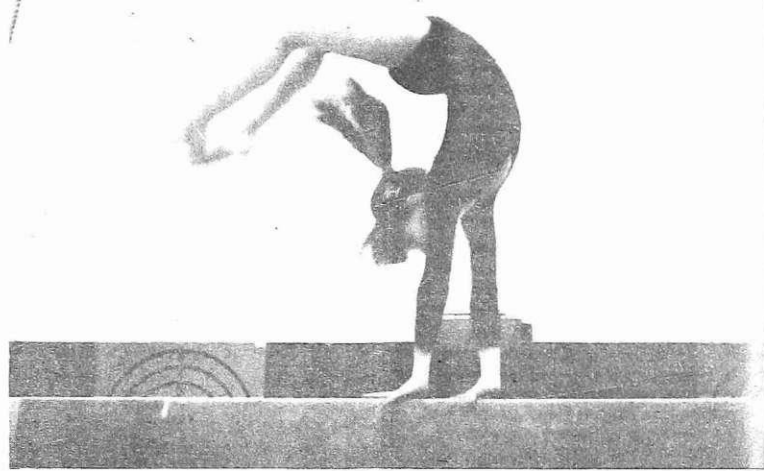
REZULTATI: 1. tekmovalno leto (starost do 8 let) — (34 tekmovalk): 1. Daša Vrečič (Zel. jama), 2. Barbara Kramp (Ruše), 3. Mara Brkovič (Sp. Šiška), ..., 9.—10. Simona Berlič (Ruše) in Breda Kelvišar (Jesenice), (preskok 7,45, bradlja 9,35, gred 8,95, parter 9,20), 11.—12. Barbara Jurkovič (Jesenice) in Danijela Cerut (Tabor), 17. Špela Stojan in 24. Sonja Frelih (obe Jesenice)

EKIPA: 1. Ruše, 2. Sp. Šiška, 3. Zelena jama, 4. Jesenice, 5. Brežice, 6. Novo mesto, 7. Tabor.

II. selekcija (36): 1. Lea Jurišič, 2. Maja Kunaver (obe LGZ), 3. Barbara Plevnjak (Sp. Šiška), ..., 23. Karmen Miklavčič, 24. Danijela Šmitran, 25. Tjaša Pristov, 30.

Leon Mesarič

Premet nazaj na gredi. Sandra Stefanovska (foto: Leon Mesarič)

Državno prvenstvo v para skiju

in povzročil močno vrtinčenje zraka. Tekmovalje so morali prekiniti in za ocenjevanje so štele samo štiri serije skokov.

Tekmovalje para-ski postaja tudi pri nas atraktivno ter privlačno za tekmovalce in gledalce. Tudi zvezni športni forumi ga zdaj že gledajo manj kritično. Razvilo se je v alpskih deželah in slovenski padalci se lahko ponašajo tudi z velikimi uspehi in zmagami. Zato je tudi udeležba taka kot na poletnem državnem prvenstvu v klasičnih disciplinah. To pot je sodelovalo 43 tekmovalcev in pet tekmovalk iz štirih aeroklubov. Slovenijo so zastopali leški in mariborski tekmovalci, ki niso dovolili presenečenja. Zaradi izenačenosti tekmovalcev ALC Lesce so že majhne razlike pri rezultatih krojile različni vrstni red. Tako je drugič postal državni prvak v para-skiju Benjamin Šmid. Srebrni je osvojil Darko Svetina, glavni favorit, lanski državni prvak in nosilec srebrne kolajne s 1. svetovnega prvenstva v para-skiju, Roman Pogacar pa je osvojil bronasto kolajno. Bil je sicer daleč najboljši v vesleslalomu, zaradi sedmega mesta v skokih pa prvega mesta ni mogel ubraniti. V skokih je bil najboljši Darko Svetina, dvakrat je skočil v ničlo in dvakrat po en centimeter. Šmid je bil drugi s tremi centimetri in Bogdan Jug tretji s petimi centimetri.

V vesleslalomu se je med Leščane vrnil Zagrebčan Nenad Pešut, ki je bil drugi za Romanom Pogacarjem in pred Leščanom Dušanom Frankom in Benjaminom Šmidom. Ekipno je premočno zmagala leška ekipa. Mariborčani so bili šesti, njih-

hov najboljši zastopnik pa je bil Iztok Prešeren s šestim mestom v skokih na cilj.

Med petimi dekletji je bila najboljša Gordana Kovačič pred Snežano Trbanjo. Slovenijo je zastopala samo Mariborčanka Fanika Kranjc-Vrečko, ki pa ji smučanje ni šlo ravno najbolje od nog in bila je peta.

REZULTATI:

ČLANI — vesleslalom (43): Roman Pogacar (ALC), 2. Nenad Pešut (Zgb.), 3. Dušan Frank, 4. Benjamin Šmid, 7. Darko Svetina, 8. Bogdan Jug, 13. Roman Božič (vsi ALC).

ČLANICE: 1. Snežana Trbanja (Sar.), 2. Gordana Kovačič, 3. Veseljka Klobučarič (obe Zgb.).

SKOKI NA CILJ
ČLANI: 1. Darko Svetina, 2. Benjamin Šmid, 3. Bogdan Jug (vsi ALC) in Zdravko Pirc (Zgb.), 6. Iztok Prešeren (Mrb.), 7. Roman Božič in Roman Pogacar, 9. Dušan Franc (vsi ALC).

Članice: 1. Gordana Kovačič (Zgb.), 2. Radmila Dimič (Bar), 3. Snežana Trbanja (Sar.).

SKUPNA RAZVRSTITEV:
ČLANI: 1. Benjamin Šmid, 2. Darko Svetina, 3. Roman Pogacar, 4. Bogdan Jug (vsi ALC), 5. Nenad Pešut (Zgb.), 6. Dušan Frank (ALC), 7. Zdravko Pirc (Zgb.), 8. Roman Božič (ALC)...

Članice: 1. Gordana Kovačič (Zgb.), 2. Snežana Trbanja (Sar.), 3. Radmila Dimič (Sar.) in Veseljka Klobučarič (Zgb.), 5. Fanika Kranjc-Vrečko (Mrb.).

Leon Mesarič

NOGOMET

XII. KOLO OČL — ZAHOD

SVOBODA : JESENICE 2:0 (0:0)

denje vseh pa je sodnik dosodil enajstmetrovko za domačine. Tako je bil izid ob polčasu 1:1.

V drugem polčasu so Jeseničani zaigrali še boljše in so imeli ves čas terensko premoč. Lepe priliko so si zagotovili Kondič, N. Omanovič in Hadžič. Sredi drugega polčasa pa je Dedič le uspel poslati žogo v vrata in popeljati Jeseničane v vodstvo. Ko je že kazalo, da se bo tekma s tem rezultatom tudi končala, pa so domačini izenačili v zadnji minuti. Zadelek so dosegli iz globokega ofsajda, kar pa sodniki niso želeli videti. Tako so samo potrdili, da so imeli zares slab dan.

Kljub temu, da so Jeseničani nastopili brez petih standardnih igralcev, so igrali dobro, tehnično odlično, tako da se odsotnost teh igralcev ni dosti poznala.

Nastopili so: Mujezinović, M. Omanović (Hadžič), Pivač, Džamastagić, Ignjatović, N. Omanović, A. Bešić, M. Bešić (Stanković), Lazov, Kondič, Dedič (Kacar).

N.O.

V drugem polčasu so domačini še bolj pritiskali na vrata Jeseničanov. Kljub veliki terenski premoči pa si domačini niso mogli ustvariti kakšne lepše priliko za zadetek. Jeseničani so igrali gotovo v obrambi, vendar pa takrat v sredini igrišča niso zadovoljili, saj so bili vezni igralci domačih vse prevečkrat prosti. V 73. minuti pa je prišlo do odločitve. Dolga podaja v kazenski prostor Jeseničanov ni bila točna in do žoge je prišel Džamastagić, ki pa je preveč okleval in do žoge so prišli domači napadalci, ki ponujene priliko niso zgrešili in so dosegli zadetek. Ta zadetek je Jeseničanom vzel voljo. Že v naslednjem napadu so domačini po še eni napaki obrambe dosegli drugi zadetek.

Tako so Jeseničani v prvem spomladanskem kolu izgubili po lastni krivdi. Priliko, da to popravijo, bodo imeli v drugem kolu, ko gostujejo v Naklu pri istoimenskem moštvo.

Nastopili so: Tokić, M. Omanović, Pivač, Ignjatović (Mitrovič), Džamastagić, N. Omanović, A. Bešić (Hadžič), Lamberger, Kondič, Sučur (M. Bešić), Lazov.

O.N.